Çarşamba
30
MART
1938
5 KURUŞ

Ulus Basımevi
Çankırı caddesi Ankara
Telgraf: Ulus - Ankara
TELEFON
Başmuharrir 1111
Fransızca Ankara 1063
Yazı işleri 1062-1063
İdare müdürlüğü 1061
Atölye 1064

ULUS

ADIMIZ ANDIMIZDIR

ŞEHİR
Stadyomunda

9/4/938 Cumartesi Atletizm müsabakaları
10/4/938 Harbiye — Muhafız
17/4/938 Pazar First Vienna — Ankara muhteliti.

Japonlar durmadan ricat ediyor

Motörlü Çin kıtalarından biri

Bütün cephelerde

Çinlilerin taarruzu katî muvaffakiyetle neticelendi

Çin kuvvetleri birçok mühim yerleri tekrar işgal ettiler

Hankov, 29 (A.A.) — Çin resmî tebliği: Geçen çarşamba günündenberi Çin ordularının yapmakta oldukları mukabil taarruzlar bütün cephelerde katî bir muvaffakiyetle neticelenmiştir. Çaoşvang ile mühim bir strateji noktası olan Linşing şehirleri dün zaptedilmiştir.

Düşman hattının 180 kilometre gerilerinde harekâtta bulunan sol cenahımız Tsining üzerine süratle ilerlemektedir. Sağ cenahımız japonların Linyi üzerine yaptıkları taarruzu püs kürttükten sonra düşmanı takibe başlamıştır. Düşman Şuşsiyan istikametinde ricat etmektedir.

Büyük kanala kadar ilerlemiş olan japon askerlerinden 1.000 kişi Linşeng ve Çaoşvang'ın kıtalarımız tarafından zaptı üzerine esir düsmüştür. Bu son şehrin zaptı sırasında da düşman muharebe meydanında 1.000 ölü bırakmıştır.

Japonlar dağınık bir surette kaçıyorlar

Düşman kuvvetlerinden iki bin kişi darmadağın şimal istikametinde kaçmıştır. Bundan başka düşmandan 40 mitralyöz, sahra topçu bataryaları ve 31 subay da ele geçirilmiştir.

Bu muharebede düşmanın beş tankı da tahrib edilmiştir. Linsing demiryolu kıtalarımız tarafından kesildiği için cephe boyunca ricat etmekte olan japon ordusu muhtelif istikametlerde dağınık bir halde geri çekilmektedir.

Cenub cephesinde düşman kuv-

(Sonu 8. inci sayfada)

Türk Tarih Kurumu Asbaşkanı Profesör Âfet'le Profesör Pitar'ın geçen gün Ankara'nın cenubunda Gâvurkaleye giderek tarihî eserleri tetkik ettiklerini yazmıştık. Bu sütunda Profesör Âfet'le Profesör Pitar'ı Gâvurkale'de eski bir dehlizi tetkik ederken görüyorsunuz.

Profesörler yolda Karaoğlan kazılarında da tetkikler yapmışlar ve köylülerle temas etmişlerdir.

"Ulus„ un anketleri

Ankaraya fidan yetiştiremiyoruz !

Akasya devri artık tarihe karışıyor.

Yazan : C. K.

"— Bir büyük koru da şehirde tesis edeceğiz: Cebeci fidanlığını görüyor musunuz? Kâzım Paşa caddesinde [illegible] fidanlığın içinden geçecektir. Hacettepedeki binlerce çam, buraya ufak bir ormancık manzarası verecek ve Kocatepe korusu, Çankaya yeşilliği ile birleşince âdeta bir şehir ormanı meydana gelecek. Başvekil öteygün Harbiye sırtlarının ağaçlandırılmasını emretti. Burası, Yenişehirin yeşil bir kanadı olacaktır.

Hastahane civarındaki ağaçlama, Erzurum asfaltına kadar uzanacaktır. Yenişehirde pazar kurulduğu yerden otobüs garajına kadar olan kısmı, istasyonla çiftlik arasını da ağaçladığımız zaman, yeşil kuşak, devlet merkezini, zümrüd bir taç gibi çevirecektir.

"Bir de Hisarı çamlatırsak o zaman hem bir tarih borcumuzu ödemiş, hem de tarihi daha ebedileştirmiş olacağız: Çünkü nihayet bir asır evel, Hisar çamlıktı ve o zaman daha ihtişamlı idi. Bu çamların arasından ihtiyar kale bugünkünden çok göz alırdı.

"Fakat bizim, bugünkü ağaçlamadan pek memnun olduğumuzu da sanmayınız. Son zamanlarda her yeni işin peşinden kullanılan bir tabir vardır. Standardizasyon, yetiştirme.. Ankaranın iklimi, işte böyle kendine has ağaç tipleri ister. Bir de kuzum, şu akasyadan biraz daha bahsediniz. O artık tarihî vazifesini gördü. O, bir öncü idi. Bozkırın sert bağrını, onun kanaatkâr, cefaya dayanıklı ve kayalaşmış bir toprağa sokulmasını bilerek yaşayan karakterile yumuşattık. Akasya, yeşilliğin piyoniyeliğini yaptı. Artık çınar, ıhlamur, yasemin, çam, gül, mürver, frenk üzümü devrinin gelip çattığını...„

***

"Hacettepenin, şehri kuş bakışı gören bir yerinde, Ankara'nın nüfusu 123 bin değildir: Biz burada ağaçları, insanlardan daha güç yaşattık. Onları neden nüfus sayımı cedvellerine sokmıyorsunuz?„ deyen mütehassısı zevkle dinlerken, güneşin, yüzünüzü yakmaya başladığını hissediyorsunuz. Ankara'da baharın erken geldiğinin farkında mısınız? Profesör Ahmed Tevfik, meteorolojik rakamlara dayanarak devlet merkezinin havasının, rutubet derecesinin, senelik yağış seviyesinin değişmekte olduğunu söylemiştir. On beş sene evel Ankara'da bahar, cılız, hasta bir bozkır otunun bir ayı bulmıyan yeşillik ömrü kadar sürerdi. 938 baharını on beş milyon ağacın gölgesinde kutlıyoruz.

***

On beş milyon ağaç... 923 de, Ankaranın bir kaç yüz bin nüfuslu bir şehir olabileceğini iddia etseydiniz, bunu eşine az rastlanan, fakat büyük devlet tedbirlerile imkânsız olmıyan bir iş olarak kabul ettirebilirdiniz. Ankarada on beş milyon ağacın yetişeceğini söyleseydiniz, en nikbin muhatablarınız bile;

"— Tabiat nasıl venilebilir? Bu çorak memlekette...„

Diye size coğrafya dersi verirlerdi.

Yüzdeyüz cumhuriyetin malı olan Yenişehirde, evlerin yüzde doksanı ağaçlıdır. Plân kontrolunu tam olarak tatbik edebilir ve büyük bahçeli evlerde, ağaçların sökülüp yerlerinin altın değerine kira apartımanlarına arsa olarak satılmasına mani olabilir-

(Sonu 8. inci sayfada)

Doktor Aras

Parti kamutay grupunda

Maliye vekili büdce Dr. Aras ta Hatay hakkında izahat verdi

Ankara, 29 (A.A.) — Cumhuriyet Halk Partisi meclis grupu bugün "29 mart 1938" Antalya mebusu doktor Cemal Tuncanın reisliğinde toplandı.

Söz alan Maliye Vekili Fuad Ağralı yeni sene için hazırlanıp kamutaya tevdi edilen büdcenin umumî hatları üzerinde izahat verdi.

Bundan sonra kürsüye gelen Hariciye Vekili Dr. Aras, Cenevrede Hatay hakkındaki noktai nazarımızı müdafaa ve kabul ettiren heyetimizin mesaisine dair izahat verdikten sonra, bugün orta Avrupada cereyan eden siyasetin umumî durumu üzerinde de parti grupunu tenvir etti.

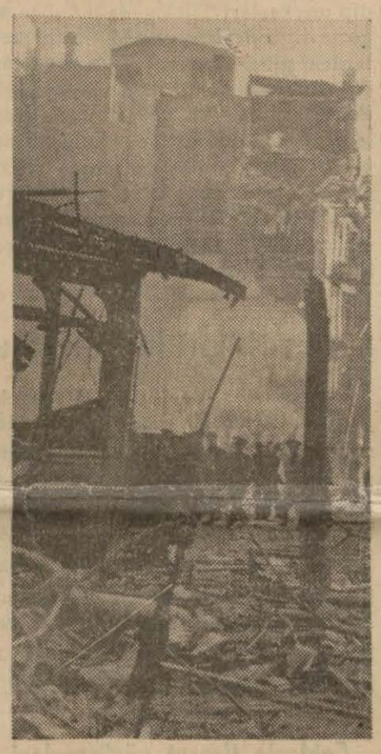

Yukarıda Frankocu tayyareler tarafından bombardıman edilen Barselon'dan bir manzara görüyorsunuz. Bombardımanlar şehirde büyük zararlar yapmış, hemen bütün başlıca caddeler harab olmuştur.

İTALYANLAR VE ALMANLAR FRANKOYA YENİDEN SİLÂH VE GÖNÜLLÜ GÖNDERMİŞLER

Harb şiddetle devam ediyor

Barselon, 29 (A.A.) — Dün gece neşredilen resmî bir tebliğde bildirildiğine göre, mart ayı içinde nasyonalist araziye beş bin kişi kuvvetinde italyan kıtaları girmiştir. Gene bu ay zarfında Franko kuvvetlerine 162 alman ve 250 italyan tayyarecisi ile 71 italyan teknisyen ve ayrıca 18 askerî tayyare ve 15 hücûm arabası iltihak etmiştir. Her zaman olduğu gibi [illegible] getiren alman gemileri Bilbao'ya vasıl olmuştur. Saatte 55 mil süratе malik bulunan ve iki torpil kovanını haiz bulunan 20 italyan kano-otomobili ve alman mürettebatlı iki denizaltı filotillâsı Kadiks'te görülmüştür.

İspanyaya giden alman tayyareleri

19 martta ekserisi Magdeburg tayyare mektebi talebesinden olmak üzere yüz kadar alman tayyarecisi Portekizde karaya inerek İspanyaya geçmiş lerdir. 16 martta bir italyan gemisinden Sevil'in limanı olan Huelva'ya 250 italyan teknisyeni çıkarılmıştır.

Tebliğde Bilbao, Söta ve Alceziraya bir çok alman ve italyan harb malzemesi çıkarılmış olduğu beyan edil-

(Sonu 8. inci sayfada)

Başvekilimiz

Başvekilimiz Celâl Bayar dün öğleden evvel Merkez Bankasına gelerek Merkez bankası umum müdürü B. Kemal Zaim Sunel'le, Banka işleri mevzuu üzerinde uzun boylu görüşmüşlerdir.

Başvekilimiz Merkez bankasından ayrıldıktan sonra Ziraat bankasına gitmişler, idare meclisi reisi B. Sabit ve umum müdür B. Nusret Mithat Merayla bankayı alâkalandıran meseleler etrafında görüşmüşlerdir.

Fıkra

İkisi de para ile!

— Kitabta yeri var!

Bu şark sözünü amerikan ingilizcesine şöyle tercüme edebilirsiniz: "— Gazetede gördüm!"

Büyük bir y a l a n tasavvur ediniz ve bunu, memleketinde en aşağı 100 gazete neşreden Mister Hörst'e havale ediniz. İki gün sonra, yani 100 gazetede iki gün ciddî havadisler arasında tekrar edildikten sonra, Amerika Birleşik Cumhuriyetlerinin yarı halkı için o, hakikat olmuştur.

Neşrolunan'a inanmak nasıl amerikan vatandaşının değişmez bir âdeti ise, amerikan gazeteciliğinin de sarsılmaz bir prensipi vardır: Kendini tekzib etmemek! Sizi kara saçlı tasvir eden bir gazetecinin karşısında sarı saçlarınızla dikilip istediğiniz kadar ısrar ediniz. En son vereceği cevab şudur: "Bir defa yazdık!„

Amerikada gazete tesirini anlatmağa yarıyan bir ölçü daha var: "Herhangi bir metağ için 1000 dolar reklâm parası sarfederseniz, onun bir mislini kazanırsınız!„

Geçen gün elimize geçen bir gazete kupüründe bizim hakkımızda bir fıkra gözümüze ilişti. Hörst'ün bütün gazetelerinde çıkan bir havadis! 1938 yalanlar müsabakasında birinciliği kazanabilir. Fakat ne yaparsınız ki o gündenberi herkes öyle biliyor!

Fakat yeni dünya basınında yalan kadar hakikat de tediye olunuyor. Türk yalanını düşmanlarımız ödüyorlar: Türk hakikatini bizler de ancak kesemizle yerleştirebiliriz.

Bizim doğru havadislerimiz için Avrupa ve Amerika'nın başlıca birkaç gazetesinde günde birkaç satırlık yer kiralamak : İşte kestirme tedbir! - Fatay

Lord Loyd Adanada

Tanınmış İngiliz devlet adamı şehrimize geliyor

Adana, 29 (Telefonla) — Tanınmış, ingiliz devlet adamlarından ve eski Mısır fevkalâde komiseri Lord Loyd, bugün tayyare ile şehrimize gelmiştir. Lord Loyd cenub Afrikasına yaptığı seyahatten Türkiye yolu ile memleketine dönmektedir.

Lord Loyd'in tayyaresi, Adana tayyare meydanına inmiş fakat meydan çok çamurlu olduğu için kalkamamıştır. Bunun üzerine Lord Loy- Perşembe günü şahrimizden geçecek olan Toros ekspresiyle Ankaraya gidecek oradan da İstanbul yoliyle seyahatine devam edecektir .

Yeni büdçede

Hangi işlerimiz için ne kadar para ayrıldı ?

Büdcenin Vekâletlere ayrılmış rakamlara aid tafsilâtını bugün 7. inci sayfamızda bulacaksınız

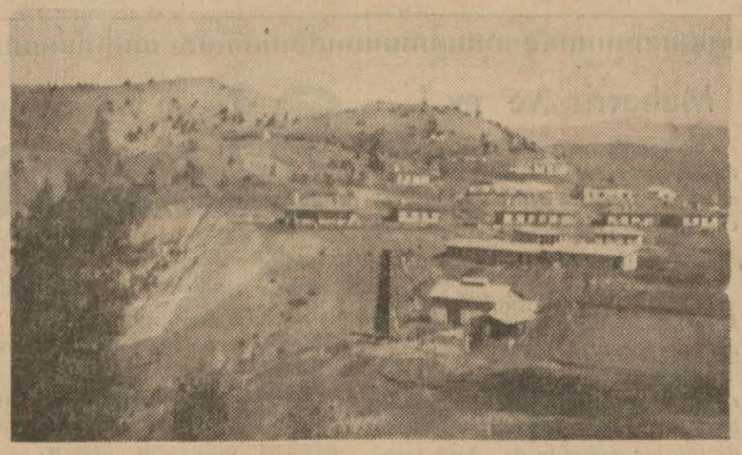

Eti Bank'ın kurduğu Şark Kromları Türk Anonim Şirketinin Guleman madenlerinden bir görünüş

Muvaffak bir eser : Etibank

Etibank Türkiye krom ihracatının yüzde 25 ini şimdiden elinde tutuyor

Eti bankın kurduğu şark kromları Türk Anonim şirketi 175 bin lira ödenen sermayeye karşı, 450 bin lira kazanmıştır.

Etibank Umumî Heyeti dün idare meclisi reisi Hâmid Eseniş'in riyasetinde toplanmıştır. Okunan umumî heyet raporu aynen kabul edilmiştir.

Rapora aid tafsilât 7 inci sayfamızdadır.

İÇTEN, DIŞTAN

Şark ve garb

"Osmanlı inkılâbcıları şarkla garb arasındaki farkın bir tefekkür farkı olduğunu anlayamadılar: Bir muhtelit medeniyet kurmak hayaline kos koca bir asrı kurban ettiler."

Falih Rıfkı'nın bu sözlerinde büyük bir hakikat var. Bilmeliyiz ki türk cemiyeti, münasebette bulunduğu garb milletlerinin bugünü bulmak için temel koydukları fikirleri bir kalıp olarak değil, bir ruh olarak, bir anlayış, bir görüş olarak kendinde yaratmak mecburiyetindedir. Şark ve garb, bir coğrafya ıstilâhı olmaktan pek daha çok bir felsefî duyuşun terimidir. Hayatı prensiplere bağlamak ve ciddi almak , işleri sistemleştirmek ve oluruna bağlamamak.... İşte garblının muvaffakiyetlerini doğuran fikrî sebebler. İster sınıf diktaturası, ister ferd idaresinde devlet kudretinin toplanması, isterse demokrat ananeye dayanan eklektik devlet idaresi, bütün bunlarda garb, koyduğu prensiplere yaptığı hareketleri uydurmak sayesindedir ki her şeye rağmen ayakta duruyor.

Tanzimat, yarısı cübbe, yarısı redingot bir medeniyet telâkkisinden ileriye geçemedi. Onun kültür anlayışı sultanî mektebiyle kurşunlu medreseyi yan yana tutmaktan kurtulamadı. Bu anlayışla rönesansımız ancak içinde yaşadığımız cumhuriyet yıllarına kadar geri kaldı. Bir sene sonra tanzimatın yüzüncü yılı bitiyor. Heba olmuş zamanlara hüsranla bakarken bizden öncekilerin hatâlı görüşlerini tashih ve tamir etmekten başka doğru olarak yapılacak hiç bir şey yoktur. Terbiyemizin esası, kitab satırlarının siyah parmaklıkları arasından hayatın kendisine bakabilmek, hâdiseleri olduğu gibi görebilmek ve onların seyrini tanzim eden prensiplere, gidişini idare eden kanunlara yükselebilmek olmalıdır. Bunun içindir ki Kemalizmin, başlıca hayat şiarı müsbet ilimdir. Müsbet ilim anlayışının yayımı ve onun hayata tatbikinin kuvvetlenmesi, türk milletinin müstakbel inkişaf ve saadetini tayin edecek âmillerdir. Bizim için şark ve garb, bir mazi davâsı değil, ancak hal ve istikbalin bir remzidir.

Hasan - Âli Yücel

Kamutayda

Kamutay bugün toplanacaktır. Ruznamesi şudur :

Tefsirler :

1 — Teşviki sanayi kanununun 31 inci maddesinin tefsiri hakkında başvekâlet tezkeresi ve iktisad, maliye ve büdce encümenleri mazbataları.

Bir defa müzakereye tabi olan maddeler:

1 — İnhisarlar umum müdürlüğü 1937 malî yılı büdcesinde 33.500 liralık münakale yapılmasına dair kanun lâyihası ve büdce encümeni mazbatası.

2 — Millî Müdafaa Vekâletince ecnebi memleketlere gönderilecek talebe masraflarının 1937 yılı büdcesinin 930 uncu faslından verilmesi hakkında 1/967 ve 1937 malî yılı muvazenei [illegible] lerine munzam ve fevkalâde tahsisat verilmesine ve bazı daire büdcelerinde değişiklik yapılmasına dair 1/968 sayılı kanun lâyihaları ve büdce encümeni mazbatası.

İkinci müzakeresi yapılacak maddeler :

1 — Demiryolları ile eşya nakliyatına müteallik beynelmilel mukavelenameye istinaden teşekkül eden heyetle beynelmilel nakliyat komitesi tarafından ittihaz olunacak kararların meriyet sureti hakkında kanun lâyihası ve nafıa ve teşkilâtı esasiye encümenleri mazbataları.

Çağrı

×Dahiliye encümeni bugün umumî heyetten sonra toplanacaktır.

×Maliye encümeni umumî heyetten sonra toplanacaktır.

×İktisad encümeni bugün umumî heyet içtimaından sonra toplanacaktır.

×Arzuhal encümeni bugün umumî heyet içtimaından sonra toplanacaktır.

Kamutay encümenlerinde

Kamutay encümenleri dün aşağıda yazılı mevzuları müzakere etmişlerdir :

Adliye encümeninde :

Cemiyetler kanunu lâyihasının müzakeresine başlanmıştır.

Arzuhal encümeninde :

Encümene verilen arzuhallerden ruznameye alınmış olanlar hakkında vekâletlerden davet edilen salâhiyettar [illegible] arzuhaller karara bağlanmıştır.

Maarif encümeninde :

Küçük sanatlar kanunu lâyihasının müzakeresine başlanmış ve 15 inci maddeye kadar tedkik ve kabul edilmiştir.

Maliye encümeninde :

Tütün ve tütün inhisarı hakkındaki kanun lâyihalarının müzakeresine devam edilmiştir.

Memurin kanunu muvakkat encümeninde :

Tekirdağ mebusu Faik Öztrak ve 9 arkadaşının, memurlar hakkındaki kanun teklifinin umumî heyeti üzerinde konuşma yapılmıştır.

HAVA

Hava kapalı geçti

Dün şehrimizde hava kapalı geçmiştir. Rüzgâr şimalden saniyede 5 metro hızla esmiştir.

En düşük ısı sıfır derece en yüksek ısı ise 6 derece kaydedilmiştir. Yurdda hava umumiyetle kapalı ve yağışlı geçmiştir. 24 saat içindeki yağışların kare metreye bıraktıkları su miktarı Ilgında 15 Göztepe, İsparta ve Elâzığda 17, Dursunbeyde 18 Balıkesir ve Samsunda 19, Yeşilköyde 20, Kocaeli ve Boluda 24, Çanakkalede 27, Bigada 29, Muğlada 37, Bursada 39, Yalovada 40 kilogramdır. Yurdun diğer yerlerindeki yağış mikdarları da 1 - 13 kilogram arasındadır.

Karla örtülü bulunan bölgelerde karın kalınlığı Kayseride 5, Erzurumda 6, Sarıkamışta 38, Karakösede 57, Muşta 95 santimetredir. Yurdda en düşük ısılar Bolu, Kastamonu, Eskişehir, Kütahya ve Karsta sıfırın altında 1, Afyonda 2 derecedir. En yüksek ısılar da Altalya ve Siirtte 14, Adanada 15 Diyarbakırda 18 derecedir.

ŞEHİR HAYATI

Balolar :

Türk Hava Kurumu balosu hazırlıkları

Türk hava kurumu Ankara şubesi tarafından 9 nisan akşamı verilecek balo hazırlıkları hararetle devam etmektedir. Tertib heyeti toplantılarını sıklaştırmış ve balonun güzel ve eğlenceli olması için programını tamamlamıştır.

Baloya gelenlerin saatlerin nasıl geçtiğini bilmiyecek kadar cazib numaralarla meşgul edilmesi temin olunmuştur. Muhtelif surprizlerle karşılaşacak davetlilerin görecekleri şeyler, hemen hemen Ankarada ilk defa yapılmış olacaktır.

Bu güne kadar yapılan baloların en büyük derdi: Kotiyon dağıtma işleri idi. Tertib heyeti hazırlıkları sırasında bilhassa bu işin üzerinde durmuştur. Çok bol olan kotiyonlar şimdiye kadar görülmedik bir şekilde basit ve o derece de eğlenceli bir tarzda davetlilere verilecektir.

Tertib heyeti bugüne kadar yapılan hazırlıkları gözden geçirmek üzere bugün bir toplantı yapacaktır.

Sigorta şirketlerine serbest döviz

Türk parası kıymetini koruma hakkındaki 12 numaralı kararnamenin otuzuncu maddesinin D fıkrası bakanlıklar heyetince değiştirilmiştir :

Yeni fıkrayı yazıyoruz :

"Türk kanunlarına göre teşekkül edip merkezleri Türkiyede bulunan sigorta şirketlerinin ecnebî memleketlerdeki şubeleri maarifetiyle yapmış oldukları hayat sigortaları dolayısiyle vefat, iştirâ, hulûlü vâde gibi sebeblerle sigortalılarına tediye edecekleri mebaliğ ve hayat branşı haricinde kalan yangın, nakliyat ve diğer sigorta branşlarında tediye edecekleri hasarlar için dahi yukarıda gösterildiği şekilde serbest döviz verilir.,,

Şose ve köprüler kanunu

Bayındırlık bakanlığı tarafından yeniden hazırlanan şose ve köprüler kanun projesi bütün bakanlıkların mütaleası alındıktan sonra baş bakanlığa verilmişti. Baş bakanlık projenin alâkalı bakanlıklar deleğelerinden mürekkeb bir komisyon tarafından tekrar tetkikini kararlaştırmıştır. Baş bakanlık müsteşarı B. Kemal Gedeleçin reisliğinde olan komisyon dün baş bakanlıkta ilk toplantısını yapmıştır.

Çeklerle ticaret görüşmeleri

Çekoslovakya ile yapılmakta olan ticaret ve kliring anlaşmaları görüşmelerine devam olunmaktadır. Dış bakanlık dün Anadolu kulübünde çekoslovak ticaret heyeti şerefine bir öğle yemeği vermiştir. Yemekte dış bakanlık ve ekonomi bakanlığı ile çekoslovak elçiliği ileri gelenleri bulunmuştur.

Rakamlarla Türkiye

Ne işler görürüz?

Türkiyenin 16.157.450 vatandaşından yüzde kırkından fazlası olan 6.480.068 zinin toprak mahsulleri üzerinde uğraştığını gördükten sonra, endüstri ve küçük santlar ile uğraşanların yekûnunu belki biraz eksik bulacaksınız: Fakat, endüstrinin türkiyede ancak on beş senelik, yani inkilâbla beraber başlayan bir hayatı olduğunu unutmayınız..

Endüstri ve küçük sanatlar zümresine o kadar çok ve çeşidli işler giriyor ki, medenî bir şehir hayatını kuran emeğin ne kadar çok ve birbiriyle ancak gizli bağları olan bir sürü alın terinden kurulduğunu, bu işleri rakam halinde tetkik ettiğiniz zaman anlıyabiliyorsunuz.

Türkiyemizde sanayi ve küçük sanatlar ile uğraşan nüfusun yekûnu 656.421 dir. Bunun 527.345 şi erkek; 129.076 sı kadındır.

Bunları grup halinde tetkik edelim: Maden ocakları, memlâhalar, taş ocakları — çıkarma ve işletme — Grupunda 18.189 erkek 546 kadın çalışmaktadır. Yekûn 18.735 dir.

Bu grupun en bol işçisi kömür madenleri kısmında çalışıyor. Bu kısımda 12.979 erkek, 136 kadın vardır.

Maden ocakları grupu üzerinde en büyük artışı, kömür mad nlerinde görüyoruz. Bu da, devletin millî kömür politikasının bir eseridir. Yeniden bir çok tesislerin kurulmakta olduğu Zonguldakta işçi sayısı mühim mikdarda yükselmiş olduğundan, gelecek sayımda yalnız kömür madenlerinde çalışan işçilerin başlı başına bir grup kuracak kadar çoğalmış olduklarını göreceğiz.

On altı milyonun yediği tuzu kaç işçi çıkartır, biliyor musunuz? 796 sı erkek, 91 ri kadın olmak üzere 887 kişi... Emeklerinin değerini kanımızda taşıdığımız bu vatandaşlar, milyonların tuz ihtiyacını nasıl temin ediyor, diyeceksiniz?.. 927 de bu kısımda çalışanlar biraz daha çoktu. Fakat rasyonel iş hayatı yerleştikçe ve mesai makineleştikçe verim artmakta, kol emeği azalmaktadır.

Bu grupun son iki kısmı taş ocakları ile maden kömüründen ve tuzdan başka maden cevherlerinde çalışan kısımdır. Taş ocaklarında 1216 sı erkek, 6 sı kadın olmak üzere 1222 vatandaş çalışıyor. Diğer maden cevherlerinde çalışanlar 3198 zi erkek, 313 çü kadın olmak üzere 3511 dir.

Yarın taş ve toprak sanayiine aid rakamları vereceğiz.

Fizik ve kimya derslerinde tecrübeler

Kültür Bakanlığı, okul programları ve bunlara göre hazırlanan ders kitabları fizik ve kimya tecrübelerinin daima derslerle birlikte yapılmasını alâkalılara bildirmiştir .

Şeker fabrikaları anonim şirketinde

Bir kaç sene içinde hem teknik hem de ziraat sahasında başarılan işler

Türkiye Şeker Fabrikaları Anonim Şirketi umumî heyeti dün toplanmıştır. Bu hafta verilen ve şirketin 1937 senesi mesai ve muamelâtına ait olan çok dikkate değer raporu hulâsa olarak veriyoruz:

Şirket, bir yandan gerek teknik, gerekse işletme bakımından mevcud tesislerin işletme tarzının ve teknik personel vasıflarının, bir yandan da fabrikaların pancar ihtiyacını emniyet altında bulundurmak ve çiftçinin istihsal randımanını yükseltmek üzre ziraî vaziyetini ve ziraat teşkilâtını, ziraî çalışma sistemini, ziraat sahalarında gübre ve sulama işlerini, haşerat ve hastalıklarla mücadele usullerini, ziraî ve iktisadî bakımdan pancar ziraatinde münavebe tarzlarını tetkik ettirmek için dünyaca tanınmış mütehassıslardan mürekkeb ikişer kişilik iki heyet celbetmiş ve alınan raporlara dayanarak faaliyetini hem sınaî, hem de ziraî sahada teknik, işletme ve teşkilât bakımlarından esaslı ve rasyonel bir proğrama bağlamıştır.

Ziraî heyetin verdiği raporda, fabrikaların ziraat fen heyetlerinin çalışması her türkün iftiharla okuyacağı cümlelerle tebarüz ettirilmiştir. Bunlardan bazılarını aynen nakletmekten kendimizi alamıyoruz:

"Şeker pancarı ziraatine başlamak ve onu bir kaç sene içinde yapmak keyfiyetinin muvaffakiyetle başarılmış olması şirket ziraat teşkilâtının son derece iyi çalışmış olduğunu isbat eder.

"Gezdiğimiz ziraat mıntakalarında teker teker edindiğimiz intiba, şirket ziraat teşkilâtının mükemmel fen memurları yetiştirme ve kullanmağa muvaffak olduğu ve Avrupa memleketlerinin iyi çalışan ziraat fen teşkilâtiyle daha bugünden pek âlâ mukayese edilebileceği merkezindedir. Şeker pancarı ziraatinin icabettirdiği yüksek bakım ve şirket ziraat teşkilâtının mesaisi sayesinde, köylünün umumî ziraat tarzları ve dü[illegible] rumu daha bugünden salâha yüz tuttuğunu, devir ve seyahatimizde tekrar tesbite fırsat bulduk.

"Aralarındaki büyük farklara rağmen mıntakaların kâffesinde şimdiye kadar elde edilen neticeler her veçhile takdire şayandır. Muhit için büsbütün yeni olan bir ziraat şubesinin, binlerce ekim sahasına dağılmış 50.000 çiftçiye, inanılmıyacak kadar kısa bir zamanda tamim etmek, son derece sıtayişe lâyiktir. Ve bu zannımızca şimdiye kadar misli olmıyan bir iştir. Bu hâdisenin emsaline ne İspanya, İngiltere, İrlanda, Fenlandiya, Estonya, İran ve Amerika Birleşik Devletleri gibi pancar ziraatine yeni başlıyan ve başlamak üzere olan memleketlerde ne de yeni bir kültür nebatını tamime çalışan ülkelerde rastlanabilir. (Romanya ve Macaristanda soya fasulyesi, Sicilya, Brezilya ve Peruda Pamuk, İsveçte yaz buğdayı).

Ziraî cephede, pancar sahalarının sulama, gübreleme, münavebe gibi işleri üzerinde de şirketin esaslı tedbirler aldığını öğreniyoruz.

1932 senesi kampanyasında kuraklık ve hastalık yüzünden ancak 51.575 ton şeker istihsal edilebilmiştir.

Halbuki, 1935 yılının haziranında şeker satış fiatlarının ucuzlatılması neticesinde istihlâk aydan aya ve seneden seneye her türlü tahminleri aşan bir nisbette artmış bulunmaktadır.

Öyle ki, 1934 yılına nisbetle 1937 satışları % 85 fazlalaşmış ve 90.312 tonu bulmuştur.

Bu vaziyet karşısında memleketin şeker ihtiyacını karşılıyabilmek için bu sene dışarıdan elli bin ton şeker idhal etmek mecburiyeti hasıl olmuştur.

G. İ. R. re ilâveler

Genel idhalât rejimi kararnamesinin dördüncü maddesindeki memleketlerden gelecek mallar listesine Karneoba mumu ile yüz tanesinin ağırlığı 40 kilo dan fazla gelen keçi oğlağı derilerinin de idhali kararlaşmıştır.

Buğday ofisi kanun projesi

Ekonomi bakanlığı, esaslarını yazdığımız buğday ofisi hakkındaki kanun projesini ihracat kontrolörlerine göndermiş ve proje hakkındaki mütalealarını istemiştir.

Su tesisleri ve haritalar

Belediyeler imar heyeti Maraş su tesislerine 156113, Menemen su tesislerini 98.329, Burnuva su tesislerini 55.003, Uşak su tesislerini 112.875 ve Çorum hartasının yapılmasını de 7182 lira ile ihale etmiştir.

Amerika ile ticaret görüşmeleri

Amerika Birleşik Hükümetleri ile yapılacak ticaret anlaşması müzakerelerinde bulunacak amerikan heyeti şehrimize gelmiştir. Önümüzdeki günlerde görüşmelere başlanılacaktır.

Demiryollarında tamamlayıcı inşalar

Millileştirilmiş demiryollarımızın eski şirketlerce ihmal edilmiş bulunan ihtiyaçları cumhuriyet nafiasının yapıcı elinde büyük başarılar ile günden güne tamamlanmaktadır. Bu cümleden olarak Aydın istasyonunda sevrüsefer emniyeti bakımından yapılması zarurî olan beton arme bir geçid inşa edilmiştir. İşletme randımanının artması bakımından da Sandıklı istasyonunun su ihtiyacı düşünülerek burada 7500 lira sarfiyle 250 metre mikâbı genişliğinde beton arme bir su deposu yapılmıştır.

Demiryollarının inşaatına da büyük bir hızla devam edilmektedir. Hatların bugünkü ihtiyaçlar karşısında eksikliklerinin tamamlanmasına çalışılmaktadır.

Mahallî idarelerin tarihçeleri

İç bakanlık tarafından hazırlanan mahallî idarelerin tarihçesini ve mahallî idarelerin kalkınması bakımından alınması lâzım gelen tedbirleri muhtevi bulunan rapor dün baş bakanlığa takdim edilmiştir.

İnhsarlar umum müdürü Londrada

İstanbul, 29 (Telefonla) — Londrada bulunan İnhisarlar Umum Müdürünün İngilterede türk tütün ve sigaralarının satılması için temaslar yaptığı bildiriliyor. Şimdiye kadar Türkiyeden hiç tütün almıyan ve ihtiyacını Amerikada Virjinya'dan ve kendi müstemlekelerinden temin eden İngilterede tütünlerihiz hakkında bir hüküm verebilmek için buradan nümune sigaralar istenmiş ve Cibali fabrikasında hazırlanan harmanlar ve sigaralar Londraya gönderilmiştir.

Muharrir ve ev !

Avdupalı muharrirlerden çoğunun ev, bark sahibi olduğuna işaret eden arkadaşımız Hasan - Âli Yücel, Nedimin:

Beşiktaşa yakın bir hanei viranımız vardır.

Mısraını alarak, bu söz, bütün kalem erbabının vaziyetine tercüman oluyor, diyor.

"Muharrir ve ev" makalesi Avrupadaki muharrirlerin pek azına bu evlerin devlet tarafından verildiğini, bir çoğunun da halk tarafından hediye edildiğini söyliyor: Halk, kalem sahiblerine iane vermemiş, onların kitablarını satın almıştır.

Birçok doktorlarımızın ev, apartıman sahibi olduklarına bakarak biz de münevverin ev sahibi olması modası başladığına hükmedebiliriz.

Sonra muharirin kitablarına verilen paralar da sağda, solda ev ve apartımanların yükselmesine imkân vermemiş değildir. Böyle olmasaydı, kitabcılarımız da müellifler gibi evsiz, barksız kalır, ay başlarında kirayı vermek için sızlanır, dururlardı.

Siz işin aslına bakarsanız, bizde şairlerin evsiz kalmaması lâzım gelirdi: Malûm ya iki mısraın alt alta gelmesinden hasıl olan nazım şekline "beyt,, deriz; beyt de ev manasına gelir! — T. İ.

Yanlışlar

Işık şehri !

1937 senesinde Parisin 800 kilometrelik yolu aydınlatılmış, 25 bin 700 eve 29,170,000 kilovat elektrik verilmiş .

Bu rakamlar Parisin hâlâ, "ışık şehri" unvanını muhafaza etmek azminde olduğunu gösterir.

Bundan yıllarca önce bir şark hükümdarı Parise gitmiş, oturduğu otelin etrafında yanan mutad ışıkları kendi şerefine yapılmış bir donanma sanarak :

— Üç gün donanma yaptınız kâfi, artık ışıkları söndürünüz! demişti.

"Işık şehri" hayatında yalnız bu hükümdarın orada oturduğu gecelerde, misafir hatırı için, "loş şehir,, olmuştur.

Reklâmlar ve edebiyat !

Bir zamanlar, reklâmlarda, ilân sayfalarında edebiyat yapmak moda olmuştu. Hattâ aruz ve hece vezni ile yazılmış ilânları bile hatırlarım.

Bazı ilâçlar için cinaslı, istiareli, teşbihli, vezinli, kafiyeli manzumeler yazılmıştı.

Ondan sonra bu moda ortadan kalkmış, fakat bu ananeden kuvvet alan şiir kralı Florinalı Nazım, hiç bir yere kabul edilmiyen manzumelerini ilân sayfalarına, ücretini vererek bastırmıştı.

Son günlerde gene reklâmlarda — kötü nevinden — bir edebiyat cereyanı baş gösteriyor. Meselâ şu terkibe bakınız: ".... bülbülü altın sesli muganniye.,, Acaba buradaki "altın ses,, altın kazandıran ses demek midir? Eğer maksad o ise diyeceğimiz yok!

Yüz sene sonra yıldızlar !

Oldum olasıya falcılığın, kehanetin yıldızlarla alâkası vardı. Eski zaman müneccimleri yıldızlara, onların burclarına, hareketlerine bakar ve bundan istikbale dair hükümler çıkarırlardı.

Amerikada gene yıldızlarla alâkadar olanlar falcılık ediyorlar. Fakat bu yıldızlar, gök yıldızları değil, yer yıldızlarıdır.

Pavl Muni "yüz sene sonra yer yüzünde ne sinema yıldızlarından, ne de sinemadan eser kalmıyacak!,, diyormuş.

Con Kravford ise şu fikirdedir:

— Kadın yıldızların saçları elektrik mavisi, gözleri penbe, dudakları menekşe rengi olacak!

Yeni müneccimlerden çıkan kehanetler de eskilerine taş çıkartıyor ;o fikirde değil misiniz ?

Fazilet !

İstanbulda bir apartımanda kumar oynıyan dört beş arkadaştan bir tanesi oyunun sonunda kaybedip beş parasız kalarak arkadaşlarından parasını geri istemiş; onlar da :

— Kumarda kaybedilen para geri verilmez!

Demişler.

Bunun üzerine meteliksiz kalan kumarcı da karakola koşup haber vermiş, emniyet memurları kumarbazları suç üstünde yakalamış.

Vakıa, geç kalmış bir fazilet ama, bütün kaybeden kumarbazlar oyun arkadaşlarını haber vermiş olsalardı, kumarbazların köküne çoktan kibrit suyu dökülmüş olurdu !

Yarım kalan satranç partisi !

Satranç oyunu şarktan çıkmış, fakat garbda inkişaf etmiştir. Bütün bir ihata, sabır ve zekâ istiyen bu oyun, bazan saatlerce, bazan aylarca, bazan da senelerce sürer.

İngilterede oynanan bir satranç partisi bundan 22 sene kadar önce yarıda bırakılmıştı. Çünkü oynayanlardan birisi Jutland muharebesinde ölmüştü. Şimdi bu ölen adamın kızı büyümüş, satranç öğrenmiş ve babasının yarım bıraktığı partiyi bitirmek üzere oynamağa başlamıştır.

O da bakalım ne kadar sürecek ?

DIŞ İCMAL

Mısır seçimi

Mısırda şubat iptidalarında meclisin feshindenberi devam eden çok hararetli seçim mücadelesi bugün nihayetlenmiştir. Ve yarın da seçim yapılacaktır. Mısırın dahilî politikası bakımından bu seçimin şumûl ve ehemiyetini anlamak için Nahas paşanın istifasiyle başlayan buhranı ve bu buhranın son aylar içinde geçirdiği safhaları hatırlamak lâzımdır. Çünkü seçim hakkında, Mısırın iç politikasına senelerdenberi hâkim olan vefd partisinin hegemonyasına karşı kral da dahil olduğu halde bütün siyasî teşekküllerin açtığı bir mücadeleden ibarettir.

Bu mücadelenin başlangıcı, genç kral Faruk'un, o zaman başvekâlette bulunan Nahas paşaya rağmen hususî kabinesinin şefliğine Ali Mahir paşayı tayin etmiştir. Nahas paşa bu tayini tasvip etmediğinden kral ile arası açılmış. Bunun üzerine kral başvekilinden kabineyi kendi arzusuna uygun bir şekilde yeni baştan tanzimini istemiş. Nahas buna razı olmayınca, iktidara genç Vefd azasından mebusan meclisi reisi ve Ali Mahirin kardeşi Ahmed Mahiri getirmeğe teşebbüs etmiş. Muvaffak olamayınca da Nahas paşayı azlederek Mehmed Mahmud paşayı başvekâlete getirmişti. Mahmud paşa, hükûmetini, Vefde muhalif olan üç parti mensubları arasından kurmuş olmakla beraber, her üç partinin de meclisteki mevcudu bir avuç azadan ibaretti. Bu sebeble itimad reyi istemek için meclisin huzuruna çıkamazdı. Fakat aradan bir kaç gün geçtikten sonra kralın ve yeni teşkil etiği hükûmetin neye güvendikleri anlaşıldı: Vefdin nüfuzlu azasından meclis reisi ve Ali Mahirin kardeşi Ahmed Mahir, mensup olduğu partiye karşı vaziyet alan hükûmete tarafdarlık etmeye başladı. Vefd bunun üzerine Ahmed Mahiri partiden ihraç etti. Bu zat da evvelce partiden ihraç edilen Nakraşi ile birleşerek "Sad" namında yeni bir parti kurdu. Bundan sonra Vefd partisinden istifalar birbirini takib etmeğe başladı. Mısırın siyasî hayatına hâkim olan partinin ikiye ayrıldığı anlaşıldı. Mahmud hükûmeti, üç akalliyet partisiyle Vefdden ayrılan azaların kendisine mecliste ekseriyet temin edeceğini ummuştu. Şubatın ilk günlerine kadar istifalar devam etti. Fakat meclis içtima edeceği sırada Vefdden ayrılan mebusların kendisine ekseriyeti temin edemiyeceğini görünce. meclisi dağıttı.

İşte bunun üzerinedir ki seçim mücadelesi başlamıştır. Seçim, bir taraftan parti organizasyonunu elinde tutan Vefd, diğer taraftan Vefdden ayrılan Ahmed Mahir ve Nakraşi liderliği altındaki Sad ve üçüncü olarak da hükûmete yardımcı olan muhalefet partileri arasında üç taraflı bir mücadele şeklini almıştır. Iki aydanberi devam eden bu boğuşma siyasî seçim mücadelesinin hududlarını aşarak, birbiri aleyhinde şahsî tecavüz şeklini almıştır. Hükûmet, Nahas paşadan Montrö'de kapitilâsyon müzakerelerini idare ettiği zamana aid hesabları sormuş ve bu hesablarda yolsuzluklar olduğunu, para çalındığını iddia etmiştir. Nahas paşa, başvekilliği zamanında kendisine karşı yapılan suykasdda hükûmeti teşkil eden bazı uzuvların mesuliyeti olduğunu bildirerek bunların muhakeme altına alınmalarını talep etmiştir. Değil Mısırın, hiç bir memleketin tarihinde bu derece hararetli bir seçim mücadelesi görülmemiştir. Vefd partisinin son isteklerinden biri de seçimin nüfuz ve tesir altında yapılmasının önüne geçilmek için yeni bir hükûmet kurulması idi. Fakat kral bunu reddetmiştir.

İşte yarımki seçim bu şartlar altında yapılıyor. Bu izahattan anlaşılacağı üzere, seçim hakikatte Vefd partisinin nüfuzunu kırmak için kral, üç muhalefet partisi, Ahmed Mahir, Nakraşi ve bir çok Mısır politikacılarının giriştiği bir mücadeledir. Buna benzeyen bir mücadeleye kralın babası Fuad da girişmiş; fakat muvaffak olamamıştı. Vefd'i yok farzederek hükûmet teşkil etti. Meclisin muhalefetile karşılaşınca, meclisi fesih ve ilga etti. Anayasayı değiştirdi. Yeni siyasî parti kurdu. Fakat senelrce uğraştıktan sonra tekrar Vefd'in mevcudiyetini tanımaya mecbur kaldı. Eski anayasayı iade etti. Vefd partisini iktidara getirdi ve İngiltere ile Mısıra istiklâl veren muahedeyi müzakere ettirdi. Faruk'un giriştiği mücadele, kendisine babasından intikal etmiş bir mirastır. Acaba genç hükûmdar, babasının muvaffak olamadığı bu mücadeleyi başaracak mı?

Kurnaz ve tecrübeli bir hükûmdar olan Fuad'ın muvaffak olamadığı bir sahada genç ve tecrübesiz kralın muvaffak olması zor görünmekle beraber, Fuad zamanındanberi Mısır iç politikasının değiştiğini de hesaba katmak lâzımdır. Vefd en büyük kuvvetini, Mısıra istiklâl kazandırmak için giriştiği mücadeleden alıyordu. Bu program bugün tahakkuk etmiştir. Binaenaleyh Mısırda parlamento sistemi devam edecekse, başka programlara dayanan siyasî partilerin kurulması lâzım geliyor. Bu sebebledir ki Vefd partisinin Mısır iç politikasının yeni şartları içinde yeni bir istihaleye girmesi lâzım geldiğini iddia edenler vardır. Bu iddianın ne derece yerinde olduğunu yarinki seçim gösterecektir.

A. Ş. ESMER

DÜNYA HABERLERİ

Macaristanda
Müfridlere karşı tedbirler alınacak

Kısmî seçimde
Bir nazi kazandı

Budapeşte, 29 (A.A.) — Havas ajansının muhabiri bildiriyor:

Nazilerin şefi olan binbaşı Frantz Zalassi'nin taraftarlarından Kolman Hubay'ın garbî Macaristanda Lovasbereny'de yapılan kısmî seçimde muvaffak olması hükümet merkezinin mutedil siyasî mahfillerinde derin bir teessürle karşılanmıştır.

Hubay'ın taraftarları mühim miktarda malî vasıtalara maliktirler. Bunlar seçim mücadelelerinde radyodan bile istifade etmişlerdir.

Hubay, seçildikten sonra nasyonalsosyalizmin katî zaferi uzak olmadığını beyan etmiştir.

Mutedil mahfiller müfrit cereyanlara karşı hemen harekete geçilmesi lâzımgeldiği kanaatindedir.

Budapeştede hasıl olan kanaate göre yakında bazı mühim tedbirler alınacaktır.

Amiral Horti, Daranyi ile uzun bir mülâkat yapmış ve Daranyi bundan sonra muhalefet şefleriyle görüşmüştür.

Salâhiyetli mahfiller işlerin idaresinde şimdilik bir değişiklik olmıyacağını söylemekle iktifa etmektedirler.

Birleşik amerikanın harbiye bütçesi

Vaşington, 29 (A.A.) — Meclis harbiye büdcesini kabul etmiş ve senatoya göndermiştir. Büdce bu seneden 32.750.000 dolar fazlasile 448 milyon 116.288 dolara yükselmektedir.

FRANSA, AMERİKA, İNGİLTERE
Harb gemilerinin tonaj haddini arttıracaklar

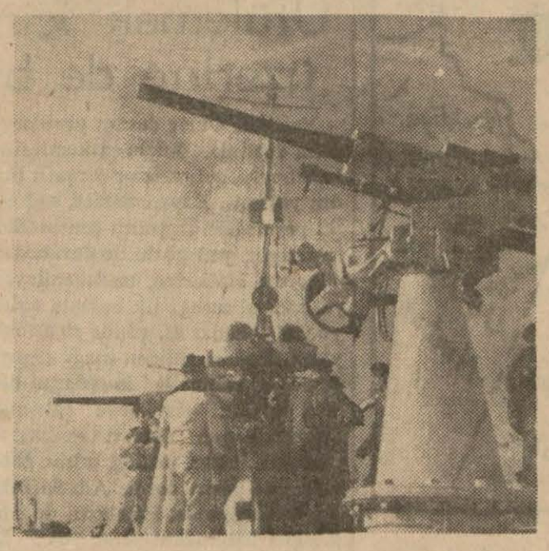

Fransız donanmasının modern gemilerinden birinin silâhları

Londra, 29 (A.A.) — Deyli Telgraf gazetesinin deniz muhabiri, ingiliz ,fransız ve amerikan mütehassıslarının bugün yeni bir müşavere yapacaklarını yazmaktadır. Deniz muahedesinin mezuniyet verdiği 35.000 tonun 40.000 tona çıkarılacağı muhakkaktır.

Muhabir, İngilterenin 1938 senesi inşaat programına dahil iki gemi hacmının 42 bin ton istiabında olan ""Hud" saffharb kruvazörü hacmını geçmesi muhtemel olduğunu ilâve ediyor.

Diğer taraftan Vaşingtondan gelen haberlerde yeni amerikan kruvazörleri nin 43 ilâ 45 bin ton hacminde olacağı bildirilmektedir .

İngiltere ve İskoçyada hava istasyonları yapılıyor

Londra, 29 (A.A.) — Hava nezareti yeni bir program hazırlamıştır. Bu proğram mucibince İngiltere ve İskoçyada bir çok tayyare stasyonları yapılacaktır. Masraf 11 mlyon ingiliz lirasıdır.

Avam Kamarası, hükümetin sivil tayyarecilik hakkındaki Kadman raporu üzerine ittihaz etmiş olduğu kararı tasvib eden bir takrir kabul etmiştir. Amele fırkasının tadil teklifi, 67 reye karşı 129 rey ile reddedilmiştir.

Hava müdafaası tedbirleri

Londra, 29 (A.A.) — İç bakan, mahallî memurlara göndermiş olduğu bir muhtırada hava taarruzlarına karşı alınması muvafık olan ihtiyat tedbirlerini tetkik ederek az çok taarruza hedef olabilecek bir kaç sığınak kullanmaktan ise halkın azamî mikyasta dağılmasını iltizam etmektedir. İç bakan, anî surette hava taarruzuna uğrayacak olan şahıslara bulundukları yerde kalmalarını tavsiye etmektedir. Hükümet memurlarının fabrikalarda, atöl yelerde ilâh... matlûb bütün tedbirleri almaları lâzımdır. Ferdî ihtiyat tedbirlerinin kifayetsizliği sığınakları hususî şahısların emrine hazır kılmak muvafık olur.

Amerikada harb halinde seferberliği tacil tedbirleri

Vaşington, 29 (A.A.) — Ordu ve bahriye kurmayları harb zuhurunda seferberliği tacil etmeğe matuf kanunu tetkike devam etmektedirler. Genel kurmay 160.000 kişiden ibaret olan mevcud muntazam orduya 75000 kişilik bir ihtiyat kuvveti ilâve etmeği derpiş etmektedir. Bu kuvvet "Millî muhafız„ kuvvetlerini teşkil eden 200.000 kişi ile birlikte seferberliğin ilk gününde silâh altına alınabilecektir.

Muntazam ordunun askerleri ile vücude getirilecek olan bu yedek kuvvetinin ihdasına hiç bir kanun müsaid değildir. Fakat parlamentonun askerî encümeni bu hususta tanzim edilmiş bir kanun lâyihasını tetkik etmektedir.

Genel kurmayın istedikleri

Seferberlik emri çıkar çıkmaz kendiliğinden tatbik sahasına geçecek olan umumî bir kanunun kabul edilmesini istemektedir. Bu kanundan maksat halkı gönüllü yazılmağa teşvik etmek ve harb başladıktan üç ay sonra silâh altındaki kuvvetleri yarım milyona çıkarmaktır. Bahriyenin ise takriben 40.000 kişilik bir yedek kuvveti vardır. Bahriyede askere alma işleride memnuniyete şayan bir haldedir. Deniz kurmayı donanmanın tamamiyle seferber hale konulması için bu kuvveti kâfi görmekte ise de aynı zamanda seferberlik emri çıkar çıkmaz gönüllülerin yazılması işini kolaylaştıracak yeni bir kanunu tetkik etmektedir.

Notanın son şekli hazırlandı

Londra, 29 (A.A.) — Royter ajansı bildiriyor: İngiltere ile Amerikanın, Londra muahedesinin korunması hükmünü ileri sürmek hakkındaki kararları bu hafta içinde ilân edilecektir.

Bu hüküm yalnız zırhlılar içindir. Kruvazörler meselesi halen tetkik edilmemektedir.

Amerika, İngiltere: - Fransa deniz eksperleri bugün dış bakanlığında Kodoganın başkanlığı altında toplanarak, muahedeyi imza etmiş olan devletler arasında Amerika ile İngiltere tarafından verilen karar hakkında teati edilecek notanın son şeklini hazırlamışlardır.

Fransa bu maddeyi ileri sürmiyecektir. Zira, diğer bir Avrupa devleti aksine karar vermedikçe, daha büyük zırhlı inşası arzusunda değildir. Nota teatisini müteakib geçecek üç ay zarfında, muahede devletleri tonaj hududu hakkında istişarelerde bulunacaklardır.

İngiltereye iki taraflı muahede akdetmiş olan Almanya ile Sovyetler birliği vaziyetten haberdar edilecektir.

İtalya ve Japonya da Londra muahedesini imza etmemiş olmakla beraber, malûmat verilecektir

Manş denizinde
İngiliz filosu manevra yapıyor

Londra, 29 (A.A.) — İngiliz anavatan filosu hava kuvvetlerinin iştirakiyle bir müddettir manş denizinde manevralar yapmaktadır. Bu manevralar bugün son safhasına Vayig adası açıklarında girmiştir.

Mezkûr ada üç torpito muhribi, iki torpito, torpil atan 24 bombardıman ve 124 de avcı tayyaresi tarafından müdafaa ediliyordu.

Mütearrız kuvvetler ise 5 saffıharb zırhlısı, 7 kruvazör 27 torpito muhribi ve 17 avcı tayyaresinden mürekkebtir.

İngilterenin dış politikası
Lord Halifaks lordlar kamarasında izahat verdi

Çemberlâynin izahatını tekrarladı

Londra, 29 (A.A.) — Lordlar kamarasında Lord Halifaks, B. Çemberlay ntarafından avam kamarası müzakeresi esnasında izah edilen muhtelif noktaları tekrar etmiştir.

İspanyaya İtalya tarafından yapıldığı iddia edilen yardım meselesi hakkında, Lord Halifaks, gerek İngiltereyi ve gerek Fransayı karışmazlık politikasını kabule sevketmiş olan sebebleri hükümsüz bırakacak yeni hiç bir şey zuhur etmediğini bildirdikten sonra demiştir ki:

— İngiliz hükümeti, karışmazlığın yalnız bu iç harb esnasında değil, harb bittikten sonra da devamı için bütün nüfuzunu kullanacaktır.

İngiliz teahhüdlerine gelince, kendilerine söz verdiklerimiz, icabında bu söze sadık kalacağımızı bilirler. İngiltere, Milletler Cemiyeti paktından doğan bütün teahhüdlere riayet etmektedir, fakat bu mecburiyetlerle Fransa ve Belçikaya karşı tahrik edilmiyen vaziyetler için olan hususî suretteki teahhüdlerimiz arasında aşikâr bir fark vardır. Hükümet, başka bir hükümetin kararına bağlı bir harba iştirâkini mümkün kılacak yeni teeahhüdler kabulü ne amade değildr. İngiltere kabulünü yerinde gördüğü teahhüdleri tamamen ifaya amade bulunmakla beraber, maksada erişmek için daha iyi bir yol aramaktan da, hali kalmıyacağız. Başkalarını mantıklı olmaya teşvik ederken bizzat kendimizin mantıklı olmaklığımız lâzımdır. Bizim için her bakmdan kıymetli olan ve barış için kuvvetli bir zaman teşkil eden bütün eski dostluklarımızı muhafaza ediyoruz. İtalya hükümeti ile, yalnız muvakkaten kesildiğini zannettiğim münasebetlerin tekrar tesisi için olan şimdiki müzakerelerle yapabileceğimizi ümit ettğim gibi dostluk çerveçemizi genişletebildiğimiz tak dirde, umumî menfaat yolunda bir hzmette bulunmuş olacağız.

İngiliz politikasının dayanması lâzım gelen prensipler, bir taraftan memleketimizde demokratik prensipleri, ferdî hak ve hürriyetleri muhafaza etmek ve diğer taraftan da dışarda Avrupanın rakib saflara ayrılmasına mani olmak için nüfuzumuzu ve uzlaşma için tavassutumuzu kullanmak olmalıdır. yabancı memleketler, bizim hakkımızdaki hükümlerini, politikamıza veya hükümetimize göre değil, bizzat kendi değerimize göre vereceklerdir. Diğerlerini manevî ve maddî kuvvetimize inandırabilirsek, politikamız muvaffak olacaktır. Bunu yapmazsak, hiç bir politika selâmete müncer olamıyacaktır. Milletimizin mesuliyetlerini müdrik olduğunu, dünyanın istkbalini kurarken oynamaya memur olduğu büyük rolü bir kere daha anlıyacağını ve kendisnden beklenen şeyi yapacağını zannediyorum.

Madrid elçimiz dün geldi

İstanbul, 29 (A.A.) — Madrid Elçimiz B. Tevfik Kimil, mezunen İstanbula gelmiştir. Perşembe günü akşamı Ankaraya hareket edecektir.

B. Göbles Viyanada
Mevkuflardan 686 sı daha serbest bırakıldı

Berlin, 29 (A.A.) — Hitler Viyanada üç taburluk yeni bir nazi alayı teşkilini emretmiştir. Diğer bir alay da bir müddet sonra teşkil edilecektir. Birinci alay Viyanaya 30 martta gelecektir. Bu alaylar munhasıran Avusturyalılardan mürekkebtir. Bu alay subay ve askerlerinin ekserisini senelerdenberi eski rejimden kaçarak Almanyaya sığınmış olanlar teşkil eylemektedir.

B. Göbels Viyana'da

Viyana, 29 (A.A.) — Propaganda nazırı Göbbels, bugün buraya gelmiş ve hararetle karşılanmıştır.

Polis direktörlüğünden bildirildiğine göre ihtiyat mevkuflardan son üç gün içinde yeniden 686 kişi serbest bırakılmıştır.

Amerika'nın teşebbüsü etrafında

Vaşington, 29 (A.A.) — Amerika hükümetinin Avusturya milliyetçilerine yardım için bir komite kurulması hakkında yaptığı tekliflere cevab gelmektedir. Peru hükümeti teklifi kabul etmiş, buna mukabil italyan hükümeti, böyle bir komite kurulmasının kendi iç ve dış politika görüşlerine uymadığını söyliyerek reddetmiştir.

Trak vapuru Mayısta geliyor

İstanbul, 29 (Telefonla) — Almanyada yapılan Trak vapuru tamamen bitirilmiştir. Geminin teslim alınması için Kaptan Kenanın reisliğindeki mürettebat Kiel limanına gitti. Trak Mayısın birinci günü İstanbula getirilmiş olacaktır. Vapur 3500 gayri safi tonluktur. 18,5 mil süratindedir. 37 yataklı 20 birinci, 44 yataklı 16 ikinci kamarası, sigara, müzik ve yemek salonları vardır. Gemi 136.269 liraya mal olmuştur. İkinci gemi de 18 nisanda teslim alınacaktır.

Ankara - İsıanbul hava seferleri başlıyor

Ankara ile İstanbul arasında kış münasebetiyle ara verilen tayyare seferlerine 1 nisandan itibaren yeniden başlanacaktır. Bu servislere dört motörlü tayyareler tahsis edilmiştir. Tayyareler İstanbuldan saat 9.30 da, Ankaradan 15.30 da hareket edeceklerdir. Yalnız cumartesi günü Ankaradan kalkış saati 14.30 dur .

Kahirede kargaşalık: kırk kişi tevkif edildi

Kahire, 29 (A.A.) — Kahire içindeki seçim mıntakasında Vefd namzedlerinin bir toplantısı münasebetile halk ile polis arasında çarpışmalar olmuştur. Kırk kişi tevkif edilmiştir.

Hükümet neşrettiği tebliğde, Vefdci gazetelerin seçim dolayısile fikirleri karıştırmak için neşrettikleri istifa haberlerinin aslı esası olmadığını ve bu gibi haberler neşreden gazeteler hakkında takibat yapılacağı bildirilmiştir.

Yugoslâvyada yapılan bir destroyer denize indiriliyor

Belgrad, 29 (A.A.) — Başvekil ve hariciye nazırı B. Stoyadinoviç, finans bakanı B. Letiza ile bugün Belgraddan Splite hareket etmiştir. Yarın, Yugoslavya tezgâhlarında yapılan ilk destroyerin denize indirilmesi merasiminde hazır bulunacaktır. Harbiye ve deniz bakanı general Mariç de diğer bazı generallar ile birlikte merasimde bulunacaktır. Vapur Yugoslavyanın ikinci merkezi olan Zagreb'in ismini alacaktır.

B. Stoyadinoviç bu merasimden sonra birkaç gün Dalmaçya sahillerinde kalacaktır.

TÜRKİYE BASINI

Gölcüğün manâsı

CUMHURİYET'te Abidin Daver yazıyor :

" Gölcükteki tersane, dördüncü gemisini denize indirdi; beşincisinin omurgasını koydu. İzmit körfezinin kuytu ve ücra bir köşesinde kurulan tersane de, bu tersanenin yaptığı gemiler de türk deniz zabitlerinin eseridir. Gölcükte Yavuzu tamir için fransızların kurdukları mahdud vesaitli tamirhaneyi, türk deniz zabitleri, kendi gayretleriyle yeni gemi yapan bir tersane haline sokmuşlar, bu küçük tersanede, noksan vesaitle yeni gemiler yapacak kudret ve kabiliyeti göstermişlerdir. Heybeli okulunda talebeliğini bildiğim genç inşaiye mühendisi Atâ Nutki, bu denizci oğlu denizci türk çocuğu, varlığiyle iftihar edebildiğimiz bir fen ve teknik kahramanıdır. Onda ve Gölcükte çalışan diğer bütün arkadaşlarında türkün yaratıcı, yoktan var edici kudretini görüyoruz. Milyonlar sarfiyle uzun yıllarda yapılmış mükemmel tersanelerde tecrübeli mühendis ve işçilerin gemi yapmasiyle böyle alelâde bir tamirhaneden bir fabrika çıkarmak, sonra bu mütevazi fabrikada yeni gemiler yapmak arasında ne büyük bir fark vardır.

Gölcük tersanesiyle genç inşaiye mühendisi Atâ Nutki, büyük bir harb tersanesi kuracak ve onu mükemmelen işletebilecek bir teknik seviyesine eriştiğimizi isbat etmekle yurda yeni gemi yapmaktan daha büyük bir hizmet ifa etmişlerdir. Bu deniz zabitlerinin ve tersane ustalarının, işçilerinin himmet ve gayretiyledir ki kendi teknik kuvvetimize, nihayet kendimiz de inandık. Artık en bedbin, en imanı zayıfların bile içinde kendi vesaitimizle gemi yapabilir miyiz acaba? şüphesinden eser kalmamıştır. İşte yapabiliyoruz; Gölcükte yağ ve mayın gemisi, İstanbul deniz fabrikalarında romokör, Şirketi Hayriye fabrikasında vapur yapabiliyoruz. Bilhassa Gölcüğün verdiği eserlerden sonradır ki orada harb gemilerimizi yapacak yeni ve mükemmel bir tersane kurulmasına devletçe karar verilmiştir.

Türkiye, millî müdafaası için lüzumlu olan bütün kara, hava ve deniz vasıtalarını kendi yapmalıdır ve yapacaktır. Çünkü, ancak, millî müdafaası için harice muhtaç olmıyan devletlerdir ki varlıklarını ve istiklâllerini hakkiyle ve tamamiyle koruyabilirler."

HAYVAN VERGİLERİNDE YAPILAN TENZİLÂT

KURUN'da Asım Us, koyun, tiftik, sığır gibi hayvan vergilerinin mühim mikdarda indirilmesi ve atr katır, eşek gibi binek ve koşum hayvanlarının vergiden büsbütün muaf tutulması hakkında Kamutayın kabul ettiği son kanundan bahsederek diyor ki:

" Umumî harbtan beri devam eden mücadele yıllarında memlekette at nesli eksilmiştir. Son on beş yıl içinde motörlü vasıtaların çoğalması, bu vasıtaların gittikçe at ve araba yerini alması millî müdafaa itiabriyle memleketin her vakit muhtaç olduğu bu cins hayvan neslini bugün bütün inkıraza doğru götürmeye başlamıştır.

Bu vaziyet karşısında at neslinin muhafazası için mutlaka bir himaye tedbiri almak zarurî idi; bu himaye ile ata memleketin ziraî hayatında bir mevki verilmesi ancak bu cins hayvan neslinin istikbalini kurtarabilirdi.

Şüphesiz bugün bile atın çift işlerinde kullanıldığı yerler vardır. Fakat bu yerler hemen hiç denilecek kadar azdır. Gösterilen himaye atın ziraat işlerinde kendine lâyık olan mevkii almasına yardım ederse iktısadî hayatın her sahasında bunun büyük faydası görülecektir. Atın çift işlerinde kullanılması ziraat faaliyeti noktasından başlı başına bir inkılâb teşkil edecektir.

Bununla beraber at cinsinin hususî bir himayeye mazhar edilmesinin lüzumu yalnız ziraî ihtiyaç itibariyl edeğildir. Yukarda işaret ettiğimiz gibi memleketin millî müdafaası da bu himayeyi icab ettirmektedir. Motörlü vasıtaların orduya girmiş olması harb halinde at hizmetinden bizi hiç bir vakit müstağni kılamıyacaktır.

Atın vergiden istisnası ile beraber öküzün bir mikdar vergiye tâbi tutulması ziraat işlerinde öküze aslâ ver verilmemek arzusundan ileri gelmediğini ise söylemeye hacet olmasa gerektir. Eğer ortada böyle bir arzu olsaydı öküzde vergi tenzili hiç yapılmazdı. Belki de bu verginin nisbeti biraz daha arttırılırdı. At işi verimi itibariyle öküzden çok yüksek olmakla beraber masrafı da o nisbette fazladır. Onun için bu mülâhaza da çiftçinin kullanacağı atın vergiden istisnasını makul gösteren ayrı bir sebeb sayılabilir."

Pört - Ciyano konuşması

Roma, 29 (A.A.) — Kont Ciano ve Lord Pört bugün öğleden sonra yeni bir mülâkatta bulunmuşlardır.

TÜRK ÇANAKKALE

— 13 —

Yazan: M. Şevki Yazman

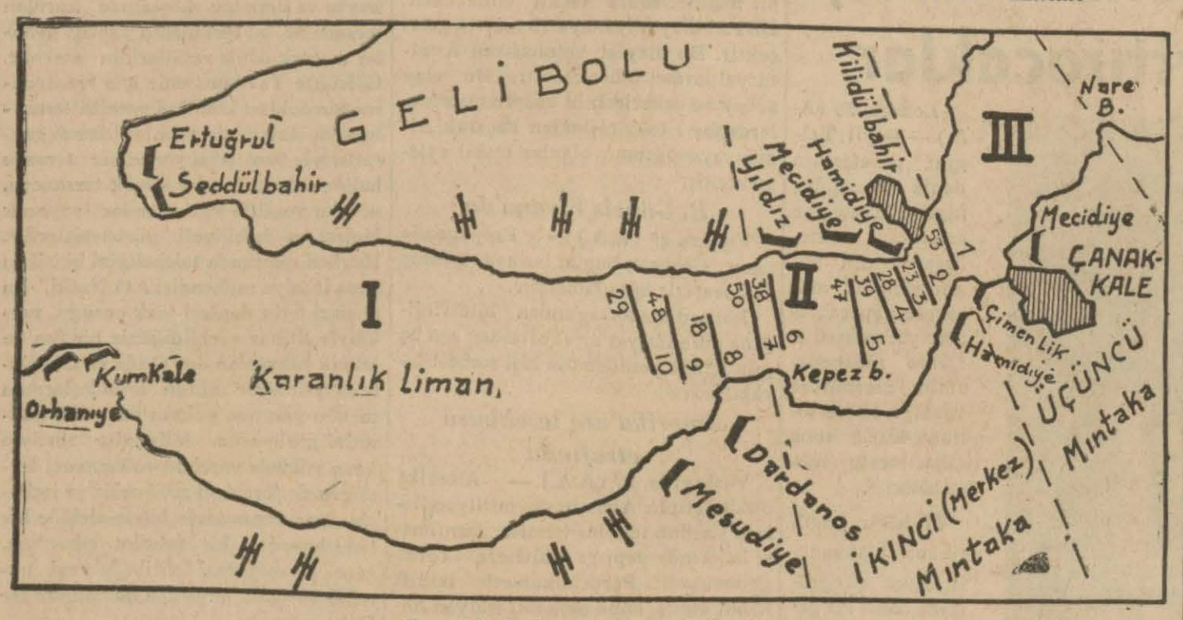

Çanakkale boğazının tahkimatı

[*Denizdeki hatlar mayin hatlarını, bu hatların üstündeki rakamlar sıra numaralarını, altındakiler mayin adedlerini gösterir*]

Deniz taarruzunu idare edecek olan Amiral Carden emrine en yeni ve kudretli gemi olan (Küin Elizabet) dritnotiyle infleksibl muharebe kruvazörü ve bunlara nazaran eski olan Ağa Memnun, Triyomf, Lord Nelson, Vengens, Albiyon, Prens Jorj, Osean, İrrezistibl, Macestik, Sevifşur, Kor Novalis ingiliz zırhlılariyle Fransız Amiralı Guepratte kumandasında (Suffern, Golva, Şarlmagne, Buve) zırhlıları, 4 hafif kruvazör, 16 muhrip, 7 denizaltı gemisi, 21 mayın tarayıcı gemi ve bir tayyare gemisi (altı tayyareli) verilmişti. Bunlarda ceman 8 aded 38 lik, 40 aded 30,5 luk, 24 aded 24 lük, ve çoğu 15 lik olmak üzere 114 aded diğer çapta ağır top vardı ki bu suretle filonun top yekûnu 187 ye çıkıyordu. Bunlardan yalnız Küin Elizabet zırhlısının yalnız bir bordasımdaki toplarla yaptığı bir ateş 7442 kilogram ağırlığında idi.

Türk kuvvetleri :

(Krokiye bakınız)

60 kilometre uzunluğunda 5 kilometre genişliğinde olan Çanakkale boğazı üç boğumdan teşekkül eder. Boğumun birisi medhalden Kepez burununa kadar devam eder. Büyük, geniş bir torba gibidir. İkinci boğum Kepez burunundan Kilidülbahir önündeki en dar yere kadar gelir ve bu iki dar nokta arasında bir bağırsak boğumu gibidir. Üçüncü boğum Kilidülbahirden öteye ve Marmaraya kadar devam eder.

Tahkimat da bu coğrafî taksime uygundur. Evvelâ medhalin iki yanında dört dış tabya vardır. Bunların ikisi Anadolu tarafında (Orhaniye, Kumkale) ikisi Rumeli tarafında (Seddülbahir, Ertuğrul) dır. Hepsi de eski sistem olmak üzere içlerinde 4 tane 28 lik 4 tane 26 lık 6 tane 24 lük top vardır. Sonra büyük ve ilk boğumun içerisinde akıntısı az sahillere yakın yerlerde son günlerde atılmış maynlar ile, Kepze burnuna doğru ve dört mayn hattı, yan taraflarında bu maynları koruyucu ufak bataryalar vardır.

Asıl büyük bataryalar ikinci boğumdadır. Bunlar tabiî birinci mıntakaya da ateş edebilecek surette tertib edilmişlerdir. Başlıca Dardanos, Rumeli ve Anadolu Hamidiyesi, Çimenlik tabyalarından müteşekkil olan mıntakada hepsi eski olmak üzere 6 tane 35,5 luk, 13 tane 24 lük top vardı ve menzilleri 16,9 kilometreye kadar çıkıyordu. Fakat hepsi de adî ateşli idi. Bu mıntakada da 5 hattan mürekkep bir mayn maniası vardı.

Üçüncü mıntakada bir eski bataryа ile tek bir torpil hattından başka bir şey bulunmuyordu.

İngilizlerin plânı

İngilizler müstahkem mevkiin tahkimatiyle mütenasib olarak şu taarruz plânını kararlaştırmışlardı:

1 — Ilk iş olarak boğazın dış tabyalarını (Seddülbahir, Ertuğrul, Orhaniye, Kumkale) tahrip etmek,

2 — Kilidülbahre kadar olan birinci ve en büyük boğumdaki maynları toplamak,

3 — Maynları toplanmış bu ilk boğuma donanmayı sokup orta boğumdaki tabyaları tahrip etmek,

4 — Orta boğumdaki maynları toplamak ve daha gerideki tabyaları tahrip etmek,

5 — Son boğumu da geçip Istanbul üzerine yürümek.

Müttefik donanması bu esnada zayiata düçar olacağını biliyordu. Bu zayiat 12 büyük harb gemisini geçmemeli idi. Aksi halde türk donanması alt edilemezdi. Hele son sistem Küin Elizabet zırhlısının her türlü tehlikeden sakınması, hattâ toplarının fazla aşınmaması için lüzum olmadıkça ateş etmemesi bile Ingiliz amiralına emredilmişti. Bir defa boğaz geçildikten sonra Yavuza karşı en katî ve kahir darbeyi vurabilmek için bu zırhlı elde bulunmalıydı.

Bu plânın nasıl tatbik edildiğini ve ne neticeler aldığını sıra ile gözden geçirelim:

Dış istihkâmların tahribi

19 şubat 1915 sabah saat 9.51 de bizim kaynaklara göre 11 zırhlı üç kruvazör, İngiliz kaynaklarına göre 6 zırhlı ve kruvazörlerle muhriplerden mürekkep bir filo dış tabyaları bombardımana başladı. Bombardıman fasılasız olarak devam ediyor, mesafe uzak olduğu için bizimkiler cevab vermiyordu. 3 teşrinisanide yapılan gösteriş bombardımanından dersler almış olan bizimkiler iyi gizlenmişler, lüzumsuz cephaneyi geri taşımışlardı. Devamlı bombardımana rağmen zayiat azdı. Öğleden sonra saat ikide her taraf dumana boğulmuştu. Bunu Ingilizler bu dört tabyanın tamamen mahvolmuş bulunduğuna delil addettiler. Fakat Vangence zırhlısı sahile yaklaşınca üç tabyadan birden ateş başladı. Bizimkiler henüz sağ ve salim yerlerinde duruyordu. Ingiliz zırhlısı tekrar açıldı ve bütün filo tekrar fasılasız bombardımana başladı. Bu bombardıman saat beşe kadar devam etti. Bundan sonra filo Yunan başvekili Venizolosun itilâf donanmasına üs olarak terkettiği Imroz, Limni ve Bozcaadadaki üslere çekildi.

(Sonu var)

Mahkemelerde

Hapishanenin eskidenberi âşinası olan bir kadın

Mahkûmiyetlerini güçlükle hatırlıyabiliyor

Ütülemek için aldığı esvabların üzerine de bir sünger çekmiş!

Yakubla Ömer davacı yerinde yanyana durdular. Suçlu iskemlesine de kısa boylu, çelimsiz ve çarşaflı bir kadın yerleşti. Bayan Saffet, sağ elinin iki parmağile çarşafını çenesinden sıkıştırıyor, yan gözle de davâcıları süzüyordu. Halinden, bu iskemleye pek yabancı olmadığı ilk bakışta anlaşılıyordu. O kadar ki, günde en az on beş, yirmi davânın elliden aşağı düşmiyen davîcı ve suçlusile karşılaşan hâkim bile, yüzünü gizlemeye çalışmasına rağmen Bayan Saffeti tanımakta gecikmedi. Fakat, usulen, adını, babasının adını, yaşını sordu. Adı Saffet, babası Mehmedmiş. Bunların doğru olduuğna inanmakta zarar yok; fakat insan Bayan Saffetin, 23 yaşında olduğuna inanmakta büyük müşkülâta uğrıyor. Bu küçük ifade eğriliğini, kadının zâfı olarak kabul edip, mahkûmiyet faslına geçelim.

Bay Fethi, ceza usulüne göre, şu suali de sordu:

— Mahkûmiyetin var mı? Suçlu bir hayli düşündükten sonra üç sene eveline aid bir hırsızlığ'nı ve mahkûmiyetini güçlükle hatırlıyabildi.

Yalancının mumu yatsıya kadar yanar, derler. Fakat Bayan Saffetinki yatsıya kadar da sürmedi. Hâkim :

— Canım hangi üç sene evel, daha bir ay evel Satıyı yaralamamış mıydın? Deyince, yelkenler suya indi. Mahcub itiraf etti.

— Biz de sana bir ay beş gün hapis vermemiş miydik? Bunun 12 gününü de düşmemiş miydik? Yirmi üç gün ne zaman yattın da çıktın?

Suçlu, baktı ki her dediğini kabul etmiyorlar. Bülbül gibi anlatmağa başladı. Meğer daha kadınlar hapishanesinden bir hafta evel ayrılmış. Serbest kalısının haftasında da. dünkü hırsızlığı yapmış.

Davâcı Yakub hırsızlk hâdisesini kısaca şöyle anlattı :

— Biz Ömerle birlikte Altındağda otururuz ve işçiyiz. Evimizden sabahları çıkar kapımızı da bir asma kilidle kapatırız. Bizim oturduğumuz evin alt katında da Nadiye oturur. Bu Saffeti eskiden tanırım. Kendisile bir buçuk sene kadar birlikte yaşamıştık. Fakat geçen sene ayrıldık ve birbirimizden alıp vereceğimiz de kalmadı.

Dün biz işde iken bu Saffet bizim eve gelmiş. Nadiyeye, Yakub burada mı oturur demiş. O da :

— Burada oturur ama, kendisi şimdi evde yok, cevabını vermiş. Fakat lâf ebesi Saffet hemen yetiştirmiş :

— Evde olmadığını biliyorum. Bana bu sabah dedi ki benim eve git. Elbiselerimi al, ütüle, akşama getirirsin. Onun için şimdi elbiselerini alacağım.

Zavallı Nadiye ne bilsin? Çamaşırını yıkamağa devam etmiş, ve Saffet de rahat rahat üst kata çıkmış; asma kilidi — ihtısası dahilinde olduğu için — kolaylıkla sökmüş. Odadan bir kat elbiseyi koltuğuna aldığı gibi, fırlamış. Hattâ kapıdan çıkarken de Nadiyeye :

— Elbiseleri aldım, kapıyı tekrar kilitledim. Allâhaısmarladık, demeyi bile ihmal etmemiş.

Nadiye yarım saat sonra Saffetin bir daha geldiğini, bu sefer de koltuğunda bir halı olduğu halde gene serbestçe çıkıp gittiğini görmüş. Akşam eve gelince bize bunu anlattı. Dolandırıldığımızı anladım. Hemen polise haber verdim, benim neme ütülü elbise...

Ömer de arkadaşının ifadesini tamamen tasdik etti ve dedi ki:

— Halı benimdi. Üstelik şapkamı da götürmüş.

Bayan Saffet, sık sık davâcıların sözünü kesmek, kendisini müdafaa etmek istiyordu. Fakat hâkim susturuyordu. Sıra gelince müdafaasını serbestçe yaptı. Kırk dereden kırk su getirdi. Daha ayak izlerinin kaybolmadığı hırsızlığa, sekiz sene evelki hayatını anlatmakla girişti. Mevzula hiç münasebeti olmıyan bir sürü hikâye okumağa başladı. Hâkimin sabrı ihtarından sonra, sadede girmeğe razı oldu. Hülâsatan şunları söyledi:

— Ben hırsızlık yapmadım. Yakubun elbisesini ütülemek için aldım. Ömerin de bana borcu vardı. Halısını borcuna karşılık götürdüm. Eskiden yaptıklarım birer cahillikti; artık böyle işlere töbeliyim. Bunlar bana iftira ediyorlar.

Fakat, Saffetin sözünü dinlemek keçi boynuzu yemekle beraber... İçinden bir tutam mana çıkarmak için, bir araba kuru kalabalık dinlemeğe mecbursunuz.

Şahid, Niyazi ile Hüsnü Saffetin evinde arama yapan polis memurları olarak ifade verdiler. Bu ifadelerden anlaşıldı ki, Saffet Ömerin halısını yatağının içine sermiş, üstünü de dikmiş Şapka da yanlışlıkla, yatağın içine girmiş. Aramaya erken girişildiği için elbise münasib bir yere saklanamamış.

Yakubun ev sahibi Nadiyeden yukarda yazılı hırsızlık şeklini aynen tekrar ve tasdik etti. Hâkimin ve salonu dolduran samiinin vicdanî kanaatleri hırsızlığın olduğu merkezinde idi. Fakat Saffet bir türlü bu tarafa yanaşmak istemiyordu. Dört şahidin ifadesine rağmen inkârı bir türlü elden bırakmak tarafdarı değildi.

Sabit olan suça verilen ceza şu:

Gündüz Yakubla Ömerin evine, kapının kilidini kırarak girdiğinden dolayı altı ay, evelki suçlarile tekerrür teşkil ettiğinden bir ay fazlasile yedi ay, fakat çaldığı eşyanın topluca kıymeti 36 lirayı geçmediği için bunun yarısı yani 3 ay 15 gün, bir o kadar da emniyeti umumiye nezareti...

Jandarma geldi ve Saffet onun önünden çıktı.

RADYO

Ankara :

Öğle neşriyatı: 12.30 Muhtelif p neşriyatı — 12.50 Plâk: Türk musikisi halk şarkıları — 13.15 Dahilî ve haricî haberler — 17.30 İnkılâb dersi: Halkevind naklen (Hikmet Bayur).

Akşam neşriyatı: 18.30 Plâkla da musikisi — 19.15 Türk musikisi ve hal şarkıları (Servet Adnan ve arkadaşları) — 20.00 Saat ayarı ve arabça neşriyat — 20.1 Plâkla sololar, ve opera, operet parçaları — 21.00 Konferns: Cemal Arıtman — 21.15 Stüdyo salon orkestrası: 1 - Demeresement Ein Fest in Aranjeuz. 2 - Schubert: Moment musical. 3 - Tschaikowski: Elegie. 4 - Moszkowski: Spanische Tanze — 22.00 Ajans haberleri — 22.15 Yarınki program.

İstanbul :

Öğle neşriyatı: 12.30 Plâkla türk musikisi — 12.50 Havadis — 13.05 Plâkla türk musikisi — 13.30 Muhtelif plâk neşriyatı.

Akşam neşriyatı: 17.00 İnkilâb tarihi dersi: Üniversiteden naklen, Yusuf Kemal Tengirşenk — 18.30 Fatih Halkevi gösterit kolu tarafından bir temsil — 19.15 Konferans: Doktor Fahrettin Kerim Durgun tipler — 19.55 Borsa haberleri — 20.00 Nezihe ve arkadaşları tarafından türk musikisi ve halk şarkıları — 20.45 Hava raporu — 20.48 Ömer Rıza tarafından arabça söylev — 21.00 Klasik türk musikisi: Nuri Halil ve arkadaşları tarafından — 21.45 ORKESTRA: 1 - Stark: Titanen marş. 2 - Moussorgsky: dans de persan. 3 - Kalman: Sirküs prensesin. 4 - Borodin: Kör de peyzant. 5 - Aylenberg: Bal o Jarden — 22.15 Ajans haberleri — 22.30 Plâkla sololar, opera ve operet parçaları — 22.50 - 23 Son haberler ve ertesi günün programı.

Avrupa :

OPERA VE OPERETLER: 19 Budapeşte — 19.10 Königsberg — 20.10 Breslav, Hamburg — 20.15 Lil — 20.25 Beromünster — 20.30 Floransa, Milano — 20.45 Brno.

ORKESTRA KONSERLERİ VE SENFONİK KONSERLERİ: 14.10 Laypzig — 15.25 Hamburg — 19.10 Bükreş — 19.25 Breslav — 19.40 Droytviç — 20.30 Berlin — 21 Roma.

ODA MUSİKİSİ: 16 Münih — 17.15 Roma, Varşova — 20.30 Bükreş — 21.15 Stokholm — 22.20 Laypzig.

SOLO KONSERLERİ: 15 Frankfurt — 15,15 Brno, Prağ — 16.30 Kolonya — 17 Berlin — 17.5 Stokholm — 18 Königsberg — 18.15 Hamburg — 18.20 Laypzig — 21 Varşova — 21.10 Münih — 22.40 Keza.

NEFESLI SAZLAR (Marş v. s.): 6.30 Hamburg — 11.5 Prağ — 12 Kolonya, Laypzig — 19 London - Recyonal — 20 Kolonya.

ORG KONSERLERİ VE KOROLAR: 18.20 Breslav — 18.30 Kolonya — 21 Kopenhag.

HAFİF MÜZİK: 6.30 Alman istasyonları — 8.30 Frankfurt, Laypzig, Münih — 10.30 Hamburg — 12 Alman istasyonları — 13.15 Kolonya — [illegible] Frankfurt, Kolonya — 14.15 Berlin — 15.35 Berlin — 16 Alman istasyonları — 17.10 Münih — 17.45 Keza — 18 Stokholm — 18.30 Frankfurt — 19.10 Frankfurt, Hamburg, Kolonya, Laypzig — 19.15 Post Pariziyen — 19.45 Stuttgart — 20 Berlin — 21 Frankfurt — 22.20 Kopenhag — 22.30 Frankfurt — 24 Stuttgart.

HALK MUSİKİSİ: 11.30 Stuttgart — 21.10 Strazburg — 22 Varşova.

DANS MÜZİĞİ: 18 Berlin — 22.30 Breslav — 22.40 Königsberg — 23 Floransa, Lüksemburg — 23.25 London - Recyonal — 24 Droytviç.

Yazan: Alexis Tolstoi No: 43

BÜYÜK PETRO

Bir demirci ile yabancı bir tüccar, Menşikof toplantısında (asamble) dama oynarken.

— İvan gitmiyor.. Ben gidecegim... Evine dön... Tasviri bana ver.., Bu kadın işi değil.. Müsaade etmiyorum, dedi.

Sofiya, gözlerini yukarıya kaldırıp, sanki bu âlemin düşünceleriyle hiç bir alâkası yokmuş gibi, uydurma, tatlı bir sesle emretti :

— Muğanniler *egzeat*'ı söyleyiniz.

Ve merdivenlerden inerek, boyarların önünde yavaş yavaş ilerledi. Petro, boynunu uzatmış, ona bakıyor, boyarlar ise, mendillerinin ardında düşünüyorlardı: "Günah olmasaydı bu hale ne gülünürdü!...,,

— Haydi Petruşa, bu zahmete değmez... Onunla barış...

— 10 —

Şakloviti, iskemlesi üzerinde ileri doğru uzanarak, Vasili Vasiliyeviç'in gözlerine gözlerini dikiyordu. Silvestr Medveef, koyu pembe cübbesi sırtında, siyah, parlak ve bakımlı sakalını ısırarak, o da Goliçin'a bakıyordu. Yatak odasını bir tek mum aydınlatıyordu. Yatağın cibinlik kubbesindeki devekuşu tüylerinin gölgesi - yüzü Vasili Vasiliyeviç'in yüzü olan bir kahramanın başına taç giydiren çıplâk ayaklı genç kızları, uçuşan bebekleri, kanadlı yarış atlarını gösteren - tavana vuruyordu.

Vasili Vasiliyeviç de, üstüne ayı postları örtülmüş bir sedire uzanmıştı. Kırım muharebesinde aldığı sıtmadan kıvranıyordu. Sincab derisinden kısa bır kürkü burnuna kadar çekmiş, ellerini yenlerine sokmuştu.

Epey zaman sustuktansonra:

— Hayır, dedi, bu sözleri dinlemek işime gelmez.... Ona canını allah vermiştir; canını gene allah alacaktır....

Bu fikirden dolayı gücenip küsen Şakloviti kalpağını dizine vurup Medveef'e baktı, Bu, cevabta güçlük çekmedi:

— Kitabta yazan şudur: "Bir müntakim göndereceğim" — Bunun manasını anlamalı: İnsanın canını alan allah değildir; o, buna bir insan elini tavsit eder...

Şaklovite teyid etti:

— Kilisede bir batakhanede imişcesine kükredi... Sofiya Aleksandrovna halâ kendine gelemiyor... Bir kurt yavrusu beslenip büyütülmüştür. — Fakat ancak başlangıçdayız... Hele, bekleyiniz — belki daha da fazladır ya — Üç bin potieşnisi ile bir Moskovaya gelsin, o zaman görürsünüz... Doğru söylemiyor muyum, Silvestr?

— Ondan insanların mahvedilmesini, kan dökülmesini ve ortodoks kilisemiz için türlü ıstırab vesileleri bekleyiniz... Onun zaycesini yaptığım zaman başımda saçlarım dim dik oldu — Kelimeler, rakamlar, çizgiler hep kandan şişti... Vallahi... Bu zayce tahakkuk edecektir....

Vasili Vasiliyeviç, yüzü gözü bembeyaz, toprak renginde, dirseği üzerinde doğruldu:

— Papas, yalan söylemiyorsun ya?

Silvestr, parmağındaki elmaslı haç yüzüğü öptü:

— Ne diyorsun?

Medveef öyle acaib bir tavırla: "Bu zayçeyi biz çok bekliyoruz" dedi ki Vasili Vasiliyeviç'in bütün vücudu humma içinde sarsıldı Şakloviti, gümüş zincirlerini şakırdatarak birden bire yerinden fırladı; kılıcını ve kalpağını koltuğuna soktu.

— Çok geç kalınmış olacak, Vasili Vasiliyeviç... Dikkat et ki başlarımız kazıklara geçirilmesin... Uzatıyor, tereddüd ediyorsun — ve ellerimizi bağlıyorsun....

Vasili Vasiliyeviç, gözlerini yumarak, cevab verdi:

— Ben sizin ellerinizi bağlamıyorum.

Ötekiler onun ağzından başka lâf alamadılar. Şakloviti çıktı. Çılgınca koşan atının nal sesleri pencereden işitildi.

Medveef, Goliçine yaklaşıp patrik Buvalim'den bahsetti: İki yüzlü, abdal, zayıf karakterlidir o... Kilisede giydirdikleri zaman metropolitler onu itip dürtüyor, arkasından alay ediyorlar... Kilisenin bir bağ gibi gelişmesi için genç ve âlim bir patrik lâzım....

Medveev pernsin kulağını gülyağı kokan sakalı ile gıcıklayarak devam etti:

— O bağ senin tacını, prens, ilâhı çocuklariyle çevrelerdi. Bu takdirde ben, hayır, patrik cübbesini reddetmezdim. O zaman hepimiz refaha kavuşurduk... Bakıcı Vaska Silim, büyük İvan çan kulesinin tepesine çıkıp parmakları arasından güneşe bakmış... Bütün bunları birer işaret halinde güneşte görmüş... Silim ile hele bir görüş... Ve Buvalime.. her cumartesi günü Preobrajenski'den gizlice dört teneke cibre getiriliyormuş... O da bunları kabul ediyormuş....

Medveev de gitti. Vasili Vasiliyeviç sıtmadan kurumuş gözlerini açtı. Etrafı dinledi. Mabeyincisi kapının ardında horulduyordu. Vasili Vasiliyeviç eline bir mum alıp yatağın perdesi arkasında gizli bir kapı açtı, dimdik bir merdivenden inmeğe başladı. Vüvudu ürperiyor, zihni karışıyordu. Duruyor, mumu başının üzerine doğru kaldırıp ayaklarının dibindeki karanlıklara korku ile bakıyordu.

"Büyük projelerimi terkedip bir köye sığınsam mı? Karışık zamanlar geçsin, ben ortada yokken herkes biribirini öldürüp sükûnet bulsun... Fakat ya bunun hicabı, şerefsizliği? "Vaktiyle prensimiz ordulara kumanda ederdi, şimdi kaz çobanlığı ediyor...,, derler.

Vasili Vasiliyeviç'in elindeki mum sallanıyordu: O eskiden başındaki çarlık tacını yoklardı, şimdi başkalarının nabzını yokluyor.,,

Prens Goliçin, çeneleri biribirine çarparak birkaç basamak daha indi. düşünüyordu: "Şu halde hâdiseler Sofiya'nın, Şakloviti'nin, Miloslavskilerin istedikleri gibi cereyan edecek. Onu öldürmek! - Aksi takdirde o öldürecek! Fakat ya muvaffak olunamazsa? Bu, karışık ve şüpheli bir iş... Allahım, beni aydınlat!

Goliçin bu sırada duvardaki tuğlalarına dayanarak istavroz çıkarıyordu: "Keşke o esnada sıtma nöbetleri içinde hep kendini kaybetseydi...,,

Vasili Vasiliyeviç, aşağı inince, bir sürgüyü zorla çekerek açıp kubbeli mahzene girdi. Orada, büyücü Vaska Silin ayağından zincirle duvara bağlı, bir köşede yatıyordu.

— Boyar, saadetlim, hangi sebeble... Ben ki daima...

— Kalk.

Vasili Vasiliyeviç mumu yere koydu, kısa kürküne itina ile büründü. Medeev'in avlusunda yatıp kalkmakta olan Vaska Silin'in yakalanıp bu zındanda zencire vurulmasını o günlerde emretmişti. Vaska son günlerde fazla gevezelik etmişti: Yüksek mevki sahibi kimselerin aşkı tahrik için onun mucizeli otlarından kullandıklarını, hattâ isimlerinin ağıza alınmasına cüret edilmiyen zatlara karşı bile o otlardan istifade edildiğini, bu

(Sonu var)

HAYAT ve SIHAT

AT ETİ

Atla katır ve eşekten artık vergi almıyacaklar. Ne mutlu onlara! Benzin motörü arabalara ve ekin makinelerine girdiğinden beri üçüne de rağbet hayli azaltmıştı. Katırın nesli zaten yoksa da, at ve eşek nesillerinin büsbütün inkıraz bulacağından bile korkuluyordu. Hayvanları himaye cemiyetleri insanların atlara ve eşeklere verdikleri eziyete kızarlar ama, onların nesillerinin devamı insanların işlerine yaramalarına bağlıdır.

Atla eşekten vergi alınmaması, belki de onların kasab dükkânlarında sığırlarla, koyunlarla ve keçilerle rekabete çıkmalarına sebeb olacaktır. Şimdiye kadar at etinin, eşek etinin insanlar arasında pek de büyük itibar görmemesi, kasaplığa çıkarılanların yük veya koşum altında yorulmuş hayvanlar olmasıydı. Hele eşeklerin kasaplara verilmeleri için ölmelerinin beklenmesi, diri iken kesilen eşek etinden köfteye bile rağbeti azaltmıştı. Verginin kalkması üzerine, doğrudan doğruya kasaplık olarak at ve eşek yetiştirecek kâr uşakları elbette çıkacak ve o vakit ikisinin de eti lâyık oldukları rağbeti görecektir.

At zaten kibar bir hayvan olduğundan - yaşlı ve yorgun olmadan kesildiği vakit - etinin de lezzetli olduğu öteden beri meşhurdur. Şark memleketlerinde eskiden en ağır misafirlere ikram için genç bir at kesilerek etinin yedirildiğini elbette bilirsiniz. İngilizlerin de vaktiyle en nazik sabah kahvaltıları *Angels horse back* dedikleri at etinden şiş kebabı olduğunu rivayet ederler, fakat orada at, koşularda insanlara çok para kazandıracak bir hayvan olarak beslenildiğinden beri, sabah kahvaltısında at eti yerine istiridye kebab edilmektedir.

At eti, yüzde 21 den fazla albümininden dolayı ne sığır etinden, ne de koyun etinden aşağı kalır. Yağı pek az, ancak yüzde bir nisbetinde olduğundan öteki etlerden daha az kalöri verirse de hemen hemen büsbütün halis et olduğu için çabuk hazmedilir, karın şişirmez. İnsanı doyurmaz diye adı çıkması da tokluğu karın dolgunluğiyle bir tutanların at etinin değerini anlamamalarından ileri gelmiştir. Yağsız olmasından dolayı veremlilere çığ et yedirten hekimlerin çoğu at etini tercih ederler.

Eşeğe gelince, dişisinin verdiği süt bakımından insana en yakın hayvan odur. Bunu bizim rahmetli İbni Sina da takdir ederek veremli hastalar için bol sütlü bir süt nine bulunamadığı takdirde eşek südü içirilmesini tavsiye ettiği için eşeğin hekimlik tarihinde itibarı yükselmiştir. Etinin de mantık tarihinde önemli yeri vardır: Eski medreselerin birinde hoca softalarından birine mantık öğrettikten sonra, her yerde mantık bulunduğunu anlamak üzere, sokaklara gönderir. Fakat softa bir şey anlamadan geri gelir. Hoca bir daha okuttuktan sonra gene gönderir. Gene bir şey yok, nihayet üçüncüden sonra softa:

— Hocam, anladım, der, bir köfteci dükkânında dün yediğim köftenin tanesi beş parayaydı, bugün on paraya çıkmış. Sebebini sordum, dünkü köfte ölmüş eşek etindenmiş, bugünkü ölmeden kesilmiş eşek etinden. Meğer, dediğin gibi, her yerde mantık varmış..

Fransa imparatoru III üncü Napolyon esir düştüğü vakit Prusya kıralının ona eşek beyni yedirmiş olduğu rivayeti doğru ise eşek büyük siyaset tarihine de girmiş demektir. Zaten orta çağlarda Avrupa kıralları memleketlerini gezdikleri vakit kendilerine eşek eti ikram etmek âdet olduğundan bunda şaşılacak bir şey de olamaz.

Eşek eti de yüzde yirmi bire yakın nisbette albümininden dolayı hiç bir etten geri kalmaz. Yağı at etindekinden biraz fazla olduğundan yemeklerinde kalori arıyanları da memnun eder. Lezzetini, hele sırpa etinin lezzetini, meraklıları kuzu etine tercih ederler, bazıları kart eşek etini bile dana eti kadar gevrek bulurlar.

Acaba insan eşek eti yerken sesi kulağına gelmez mi, diye düşünebilirsiniz. Fakat, eşekleri de kasaplık hayvanı olarak yetiştirirlerse, onların yeşil çayırlar üzerinde yuvarlandıkları vakit çıkaracakları ses de, belki yük altındayken çıkardıkları gibi çirkin olmıyacak, rahmetli, Şinasi'nin dediği gibi, cana işliyecek bir "ferahnâk hava" olacaktır...

Katır etinin albümini yüzde yirmi üçe pek yakın clduğundan bu bakımdan koyun budundan bile yüksektir. Lezzetinin de etlerin hepsinden üstün olduğunu yiyenler iddia ederler. O halde katırın zürieyeti olamadığından canı sıkılmakla beraber, ondan da yavru almağa çalışan biyolojistler bulunduğundan, bir gün katırın da kasaplık ve eti lezzetli döl vereceğinden umudu kesmemeliyiz.

G. A.

Şirketi hayriye yeni tenzilât yaptı

İstanbul, 10 (Telefonla) — Şirketi hayriye bu yaz Boğaziçi bilet ücretlerinde yeniden tenzilât yaptı. Bundan başka Üsküdar tramvay şirketiyle imzaladığı bir anlaşma ile, Kısıklı hattı için müşterek bilet usulü kurdu.

Baltimur enternasyonal fotoğraf sergisi

İngilterede The Baltimur Museum of art da önümüzdeki haziranda enternasyonal bir fotoğraf salonu açılacaktır. Türk gazetecileri ile fotoğraf sanatkârlarının o salona fotoğraf göndereceksleri haber alınmıştır. Fotoğraf göndermek isteyenlere müze idaresi prospektös gönderecektir. Fotoğrafların 8 mayısa kadar gönderilmiş bulunması lâzım gelmektedir.

Aydında tütün istihsali

Aydın (Hususî) — Ege bölgesinde evvelce yılda 20-25 milyon kilo tütün yetişirken bu yıl 40 milyondan fazla tütün yetişmiştir. Aydın elinde 935 de 30 bin, 936 da 123 bin, 937 de de 234 bin küsur kilo tütün elde edilmiştir.

İstanbulda yapılan mekteb tayyareleri

İstanbul, 29 (Telefonla) — Beşiktaştaki tayyare fabrikasına hava kurumu tarafından ısmarlanan, 10 mekteb tayyaresinden birinin inşaatı tamamlanacaktır. İlk tayyarenin tecrübeleri bu hafta Yeşilköyde yapılacaktır.

Son istatistik hesablarına göre 1938 yılında Meksikaya 40.000 otomobil girecektir. Otomobil başına 4 kişi hesab edilirse bu 160.000 otomobilli seyyahi ifade eder.

PARİS mektubu:

Turizm hakikî bir endüstri haline gelmiştir

Paris, (Hususî) — Paris'e Meksika'dan seyahat davetleri yağıyor. Buna ne dersiniz? Filhakika Meksika daha yakın zamanlara kadar ancak macera meraklılarının heves edebileceği bir seyahat mevzuu idi. İstanbul imar plânı münasebetile bazı bölgelerimizin turizme açılmasından bahsedildiği şu günlerde size bura mecmualarından birinin Meksika'daki turizm inkişafına dair yazdığı uzun bir yazının hulâsasını göndermeği muvafık görüyorum :

Mekşsikada turizm endüstrisi son senelerde geniş ölçüde inkişaf etmiştir.

Meksika hükümeti "millî turizm komisyonu" vasıtasiyle bu verimli endüstrinin her safhasiyle yakından meşgul olmaktadır.Millî turizm komisyonu idarî bakımdan müstakil bir organizmadır; bununla beraber, iç işler bakanlığına bağlıdır. Bu komisyonda, nafıa ve münakalât bakanlığı, dış bakanlığı, ticaret ve endüstri odaları konfederasyonu, otelciler cemiyeti, otoklüb, diğer vasıtalı veya vasıtasız turizmle alâkalı bütün müesseselerin mümessilleri iş birliği yapmaktadırlar.

Meksika yolları tekniğin son terakkilerine göre yapılmıştır. Ve eğlence seyahatleri için gerekli bütün rahatlığı arzeder. "Turistik yollar" şimdiden 5000 kilometreyi geçmiştir. Turistik hedefi olmayan ,ticarî ve askerî mahiyette birinci veya ikinci derece ehemiyette pek çok yollar bu rakama dahil değildir.

Son istatistik hesablara göre, bu 1938 senesinde, Meksikaya hariçten 40.000 otomobil girecektir. Otomobil başına vasatî dört kişiden, bu, 160.000 otomobilli seyyahı ifade eder. Her otomobilli seyyahın günde 6 ilâ 7 dolar sarfettiği ve vasatî olarak Amerika toprağında bir hafta kaldığı hesablanmaktadır.

Demiryollariyle seyahat eden turistler memlekette daha fazla para bırakırlar, bunların her birinin 200 dolardan aşağı bırakmadıkları hesab edilmektedir. Bundan başka hava ve deniz yollariyle seyahat eden turistlerin de ehemiyetli surette artmakta olduğu kaydedilmiştir. Bu sınıf seyyahlar, bilhassa hava yollariyle gelenler lüks turistler telâkki edilmektedir. Yalnız tayyare sayahati bile ehemiyetli bir meblag teşkil eder.

Millî turizm komisyonunun yaptığı hesablara göre, bu endüstri Meksikaya 1938 senesinde, 50 milyon dolardan aşağı olmayan ve belki de 60 milyon doları bulacak bir para bırakacaktır..

Meksikada turizmin bıraktığı para takribî olarak şöyle taksim edilmektedir:

Oteller	% 20
Lokanta ve kahveler	% 20
Piyasada satışlar	% 25
Nakliye vasıtaları	% 20
Temaşa mahalleri	% 15
	% 100

Meksikaya gelen seyyahların ekserisi, tabiî Amerika birleşik devletlerinden gelmektedir. Bunun sebebi de Amerikanın en fazla turist çıkaran memleket olması ve Meksikaya komşu bulunmasıdır. Şimalî Amerika turistlerinin senevi 500 milyon dolardan fazla para sarfetmektedirler (yani Amerikada ve hariçte). Meksikaya avrupalı, bilhassa ingiliz ve alman seyyahlar da gelmektedir.

Meksikanın turizm memleketi sıfatiyle itibarının günden güne artmasına âmil olan sebeblerden biri de, meksikalıların mahallî renk olarak ne varsa hepsini muhafaza hususunda gösterdikleri temayüldür: (Evler, âdetler, kıyafetler ilâh) fakat bu iyi anlaşılmış bir modernleşmeye manı teşkil etmiyor. Meksiko şehrinde, diğer şehirlerde ve köylerde, turist, eski saraylarda ve asilzade evlerinde vücude getirilmiş bir çok güzel oteller bulmaktadır. Modern bir şekilde techiz edilmiş olmalarına rağmen bu binaların mimarî, dekorasyon ve mobilye hususundaki karakteristikliklerinin kaybolmamasına dikkat edilmektedir. Bu, Venedikte ue büyük bir muvaffakiyetle tatbik edilmiş olan usuldür. Tabiî, Meksikada ayrıca 300 ve daha ziyade odalı büyük oteller de vardır.

Meksikanın bu kadar seyyah çekmesinin bir başka sebebi de hayatın ucuzluğudur. Bir doların Meksikada, Amerikaya nazaran iki misli satın alma kıymeti vardır. Meksiko şehrinin en iyi otellerinden birinde hususî banyolu bir oda kahvaltı ile birlikte takriben 15 pezo yani beş türk lirasıdır. Mükemmel bir lokantada şarab dahil bir yemek azamî iki, iki buçuk lira tutabilir.

Meksikada ayni zamanda iç turizmi harekete getirmeye çalışılmaktadır: Bunun için bir çok tedbirler alınmıştır.Bu arada: Tatil tasarrufu teşkilâtı; devlet memurlarına senede iki kısa tatil mevsimi esnasında demiryollarında ve bütün diğer nakil vasıtalarında ehemiyetli tenzilât vardır. Bu iç turizmin verdiği randıman hakkında henüz elimizde sarih doneler mevcud değildir. Bununla beraber, iç turizmin, ticaret, oteller, nakliye vasıtaları için ehemiyetli kazançlar temin ederek, geniş ölçüde artmış olduğu muhakkaktır. — **

Mersinde mühim bir kaçakçı şebekesi yakalandı

Mersin gümrük muhafaza teşkilâtı, mühim bir kaçakçılık şebekesi keşfetmiştir. Şebeke, faaliyetini daha ziyade cenub vilâyetlerimizde teksif etmiş ve Suriye hududunda bir milyon liraya yakın döviz kaçakçılığı yapmıştır.

Kaçakçılık şebekesini idare eden Prezefoli Ottovyo adlı bir italyandır. Elebaşıdan başka şebekede 10 kişi daha vardır. Ve bunların hepsi tevkif olunmuşlardır. Tevkif edilenler şunlardır: Erdişli Mirza oğlu Mustafa, kudüslü hafız Hakkı oğlu Mahmud, kudüslü Halil oğlu Ratip, mersinli komsiyoncu Feyzi, Simsar Ömer, kudüslü Yusuf oğlu Salih, kudüslü Fuad Abdülkadir, Filistinli İbrahim oğlu Abdülfettah, komüsyoncu Jorj Hanna.

Kaçakçılığın siklet merkezi koyun işidir. Suriye ve Filistinden gelen birçok tüccarlar cenub vilâyetlerimizden koyun alırlar. Bunların en çok uğradıkları yerler koyun ticaretiyle uğraşan şehirlerimiz ve bilhassa Konya, Karaman, Niğde, Adana, Seyhan ve Mersin taraflarıdır.

Bu tüccarlar, topladıkları koyunları hududdan, karşılığında memlekete döviz sokmadan çıkarmanın gizli yollarını bulmuşlardır. Bu gizli yolu da merkezi İstanbulda bulunan bir şirket temin etmiştir. Bu şirket, cenub'tan gelen celeblere, lâzımgelen türk parasını tedarik etmeği üstüne almıştır. Tacirler de çıkardıkları koyunları sattıktan sonra Türkiyede şirketten aldıkları parayı gittikleri şehirlerde şirket adamlarına veya istedikleri bir bankaya faiziyle ve kâriyle birlikte yatırmışlardır.

İstanbula gelen Alman seyyahları

İstanbul, 26 (Telefonla) — Köstenceden alman bandıralı bir vapurla İstanbula 350 alman seyyahı geldi. Ve bu akşam limandan ayrıldı. Alman hükümeti her seyyahın vapurdan 5 marktan fazla çıkarmamalarını emrettiğinden seyyahlar şehri yayan gezdiler ve para harcıyamadılar.

1 Gün İçin

İlmin meydana vurduğu sırlarımız

"Sinema perdesinde genç bir kadını ayna önünde saçlarını tararken görüyorsunuz: Sarışın, yirmi yaşlarında bir kadın ki, neşeli, şarkı söylüyor. Etrafı biran için kararıyor. Ses aynı şarkıya devam ediyor. Fakat bu güzel kadının yerinde, şimdi, kafa tasını kazıyan bir iskelet vardır..."

İlmin yeni bir zaferini haber veren Jorj Senkler Almanyada keşfedilip Fransa'da ıslahına çalışılmakta olan X şualı filmin tarifini işte bu tüyler ürpertici cümleleriyle yapmaktadır.

Aynası önünde şarkı söyliyerek saçlarını tararken gördüğümüz güzel kadını, bir an sonra, müteharrik bir kemik külçesi halinde seyretmek için - etten ve kemikten yapılma olduğumuzu ne kadar iyi bilsek - sinirlerimizin gene hayli sağlam olması lâzımdır.

Cenabın dediği gibi :

Beşeriyetle müftehirken ben,
Dediler bir avuç çamur ceddin.
Seni şekvada haklıyım senden :
Sen çamurdan bu abdi halkettin.

Fakat et, kemik, ve kısaca, balçıktan yaratılmış olduğumuzu ne kadar unutmak istesek, aslımızın çamur olmasını gururumuza ne kadar yediremesek hakikat değişmez: İşte bir ayna gölgesi önünde kafa tasını kazıyan genç kadının iskeleti misali!....

X şualı filmlerin endüstride binbir faydası olacağı umulmaktadır: Maden ocaklarının ve tünellerin delinmesinde kullanılmak gibi....

İnsanların ve hayvanların hareketlerini tahlil meselesine gelince; işte yeni keşfin büyük sırlarımızı meydana vurmakta oynıyacağı rol: Bir başla bir boyunun gölgesi arasında dilin ve gırtlağın hareketlerini iyice tefrik ediyorsunuz. Bu gölgenin neşrettiği sesi de dinliyerek sada'nın teşekkülünü tetkik etmek elbette bir gün kabil olacaktır.

Birçok hastalıkların teşhisinde yeni filmin hekimliğe geniş yardımları dokunacağını teyide ne hacet! Hepimizi ıstırab içinde kıvrandıran romatizmanın, damar katılaşmasının, sonra belki intanlı hastalıkların, ezik ve kırıkların seyrinde ve tedavisinde, X şuaiyle alınacak filmler, bugün kıliniklerde kullanılan basit röntgen makinelerinin yerine geçecektir.

Jorj Senkler bir tecrübe filminde gördüklerini anlatıyor: "... İşte bir tavuk; yumurtlamak üzere olduğunu uzun uzun gıdaklıyarak bildiriyor, ve siz, yumurtanın dünyaya gelişini gözlerinizle takib ediyorsunuz. Bir kedi ki, X şuaının geçmediği bir gaz koklamış olduğundan, teneffüs cihazının nasıl hareket ettiğini başından sonuna kadar seyrediyorsunuz."

Andre Moruva'nın "düşünceyi okuyan makine" sini, bu yeni icadla yanyana koyarsanız o hayal mahsulünün de bir gün hakikat olarak karşımıza çıkmıyacağına nasıl hükmedebilirsiniz?

İlim süratle ilerliyor, ilerlemeyip yerinde sayan beşeriyettir. Fakat ilmi yaratan da insan olduğuna göre ne hazin bir paradoks! — N. Baydar

İstanbulda et fiatı

İstanbul, 29 (eTlefonla) — Et mürakabe komisyonu bugün toplandı. Vaziyeti tetkik ettikten sonra fiatları olduğu gibi bırakmağa karar verdi.

YEŞİL DEFTER

Yazan: Margörit Randü

37

Cimminin zihni başka şeyle meşguldü. Gerçi nasıl öldürüleceği hakkında kendisine verilen malûmat üzerinde tesir yapmaktan hali kalmıyordu. Fakat yeni bir ümid ona cesaret veriyordu. Başını eğerek kolunun yüksekliğiyle yanındaki masanın boyunu kıyaslamış ve ikisinin de ayni seviyede olduklarını farketmişti. Fakat muvaffak olmak ihtimali yüzde birdi.

Dakers, Cimminin sağ kolunu eline aldı ve kolu sıvadı.

Cimmi, harekete geçmenin tam sırasıdır, diye düşündü.

— Rezayr, artık işin bitmiştir. Buna mecbur kaldığıma müteessifim. Beyhude debelenmeyiniz. Lüzumsuz yere canınızı incitmiş olursunuz, anlıyor musunuz,

Rezayr bütün kuvvetiyle uğraşıyor, koltuğu kımıldatmaya çalışıyordu. Fakat Dakers kolunu bırakmıyor ve iğneyi uzatıyordu. İğne derisine temas etti, fakat zehir daha damarına boşalmadan önce, teşebbüsü muvaffakiyetle neticelendi.

Koltuğun kolunu masanın üzerine çıkarmak bu suretle düğmeyi tazyik etmek istiyordu. Üç defa tecrübesi boşuna gitti. Dördüncüsünde koltuk bütün ağırlığiyle masanın üzerine düştü. Ve manivelâ harekete geldi. Artık serbestti. Hemen yerinden sıçradı. Şiringa düşmüştü. Dakers ne olduğunu anlayacak vakıt bulamadan, Cimmi masa üzerinden lâstik sopayı alarak herifin suratına indirdi.

Demir çenberlerin tazyikiyle kolları uyuşmuş olduğundan Cimmi hızlı vuramamıştı. Geriye doğru sendeleyen Dakers tabancasını almak için hamle etti. Cimmi bu sefer bileğine vurdu. Silâh bu sefer masanın üstüne düştü. Dakers'in bir hareket yapmasına imkân bırakmadan bu sefer şakağına ikinci bir darbe indirdi.

Cimmi cellâdının kendini kaybederek halının üstüne serildiğini gördü. Kendi de büyük bir cehd sarfetmiş olduğu için bitkin bir halde koltuğa yaslandı.

Cimmi, bir kadeh viski yuvarladıktan ve masa üzerinde duran eşyalarını tekrar ceblerine yerleştirdikten sonra kapıya koştu.

Fakat eşikte durdu. Dakers halâ baygın yatıyordu. Madam ki, istediği gibi harekette serbestti, niçin bu fırsatı kaçırmalıydı? Araştırmaya devam etmek daha iyi olacaktı. Bu komüsyonculuk işi bir zevahirden ibaretti. Her halde büroya uğrayan yoktu.

O zaman yazı makinesinin başına geçti. Karamaskenin muhaberatında harflerin hususiyetini hatırlayınca bu makineyi bir tecrübe etmeyi düşünmüştü. Makine ile yazmaya karar verdi. Ve kâğıdlar arasında gördüğü bir zarfı alarak Betters'in adresini yazdı. "t' ler ve "s" ler bulunduğu için bunu intihab etmişti:

M. Alfred Betters, 10 Somerset News, N. W. 1

Tamam! "s" ve "t" harflerinin şekli tıpkı Karamaskenin mektublarında olduğu gibiydi. Şu halde bütün mektublarını bu makine ile yazıyorlardı. Demek ki burasını Karamaske bir umumî karargâh gibi kullanıyordu. Bu itibarla da burada ehemiyetli vesikalar bulunması icab ederdi. Zarfı masaya attı. Yazıhaneye bir göz atınca gizli çekmecesi olması ihtimali aklına geldi. Eski mesleği onu bu neviden araştırmalara alıştırmıştı. Bir lahza sonra hakikaten gizli bir göz bulunduğunu gördü. İçi muhtelif memleketlere aid bir sürü banknotlarla doluydu.

Karamaskenin kasasında, kendi çalışma ücreti olan 20 bin sterlini ödeyecek kadar para bulunup bulunmadığını hesablıyordu ki Dakers hafifçe kımıldadı.

Cimmi, her şeyini yerine koyarak, ona koştu. Dakers daha hızlı nefes alıyor ve şakağında bir şiş peyda oluyordu. Kendine gelmek üzere olduğu belliydi. Acele etmeliydi. Paradan evel, şantajcıların foyalarını meydana çıkaracak vesikaları ele geçirmek lâzımdı.

Cimmi, birden bire, Dakers'in, gizli bir göz aramış olmasını telmih ederken gözlerinin gayri ihtiyarî kütüphane tarafına kaymış olduğunu hatırladı. Kitablar pek âlâ her hangi bir şeyi gizlemeğe yarayabilirdi. Kendi evinde gizli asansörü sakladığı gibi. Cimmi kütüphaneyi karıştırmaya koyuldu. kitablardan bazılarını kaldırdı. Bir anormallik farkedemedi. Fakat gene araştırmalarına devam etti. Belki bütün kütüphane bir kapıydı? Kenarlarını yoklarken bir çıtırdı işitti. Mekanizme harekete gelmişti. Fakat her halde bir başka düğmeye daha basmak icab ediyordu. Bu düğmeyi ararken tesadüfen biraz fazla tazyik ettiği bir raf olduğu gibi ileriye yürüdü. Nihayet muvaffak olmuştu.

Daha iyi görmek için eğilince dehşetli sevindi. Meydana çıkan boşlukta sıralanmış muhtelif dosyalar göze çarpıyordu. Karamaske kurbanlarından para çekmek için kullandığı vesikaları her halde buraya yerleştiriyordu.

Cimmi "B" harfini aradı. Burada Viktor Ballarat'ın suçlarından birinin delilini teşkil eden bir vesika buldu. Hemen bir zarf aldı, kendisi için çok ehemiyetli olan bu vesikayı içine koydu ve zarfı kapayarak cebine attı. Böylece Ballarat'ı elde edebilecek ve bu suretle de Karamaske ve teşkilâtı kolaylıkla meydana çıkarılabilecekti.

Şüpheye mahal yoktu. Muhakkak ki Dakers, bütün çeteyi burada toplantıya çağırıyordu. Şu halde acaba Karamaske Dakers miydi?

Cimmi'nin kulağına bir gürültü geldi. Asansörün kapısı kapanmıştı. Ya çıkan adam buraya geliyorduysa? Hemen kütüphanenin rafını yerine yerleştirdi. Ve nasıl saklanacağını düşündü.

Odanın bir köşesinde, pencere yanında yaylı bir kapı gördü ve gürültü etmeden oraya yaklaştı. Kilidi olmadığı için itince kapı açıldı.

Penceresiz küçük bir tuvalet kabinesi idi bu. Birisi içeriye girdiği takdirde Dakers'i yerde görünce her halde yardım aramaya gidecekti. Bu esnada çıkıp sıvışabilirdi.

Büronun kapısı açıldı. Bir hayret nidası işitti. Sonra gene sükût hüküm sürdü. Yeni gelen gitmiş miydi yoksa orada mı bekliyordu.

Bir kaç dakika bekledikten sonra Cimmi çıkmaya karar verdi. Kapıyı usulca itti, fakat birden hayretle durdu. Odada öksürüğe veya gülmeye benzer bir ses işitmişti. Dakers belki kendine gelmişti. Yoksa gelen Karamaske miydi?

Cimmi kapıyı kapadı. O lâhzada bir madenî gürültü iiştti. Halbuki kapıda kilid görmemişti. Yalnız kapıda ve kapı çerçevesinde biribirine yakın iki pirinç levha vardı. Demek ki bu bir elektrikli kiliddi. Endişeyle kapıyı itti. Açılmıyordu. Daha hızlı itti ve büroda bir kahkaha işitti. Bir sıçan gibi kapana düşmüştü.

Sonra yakında garib bir hışıltı işitti. Cimmi etrafına bakındı. Bir gaz kokusu duymuştu. Dakers'in sözü hatırına geldi: "Gazla öldürmek"

Hışıltı devam ediyor, koku git gide artıyordu. Kapıyı tekmeledi. İçerden bir kahkaha kendisine cevab verdi.

Hayslop tahkikat yapıyor

Hayslop, apartımana dönünce, bir müddet Cimmiden haber bekledi. Viv, yeni bir meseleyi tetkikle meşgul olarak yemek odasında tek başına oturuyordu.

Bir lâhza sonra, genç adam Gulliç'e telefon ederek Dakers hakkında malûmat elde etmeye karar verdi.

— Müfettiş, bu koşu bahisleri komüsyoncusu....

— Hangi koşu bahisleri komüsyoncusu....

— Granada'daki?

— Ne Granada'sı?

— Gönderdiğiniz dedektif size anlatmıştır, sanıyorum.

— Hangi dedektif?

— Memurunuz Havers. Granada'yı tarassuda memur ettiğiniz adam.

(Sonu var)

Köylünün kültür sevgisini gösteren örnek bir hâdise

Bir köy mektebi için Köy kızları ve kadınları küpe ve yüzüklerini verdiler

300 talebeli, 15 bin liralık bir mekteb yapılacak

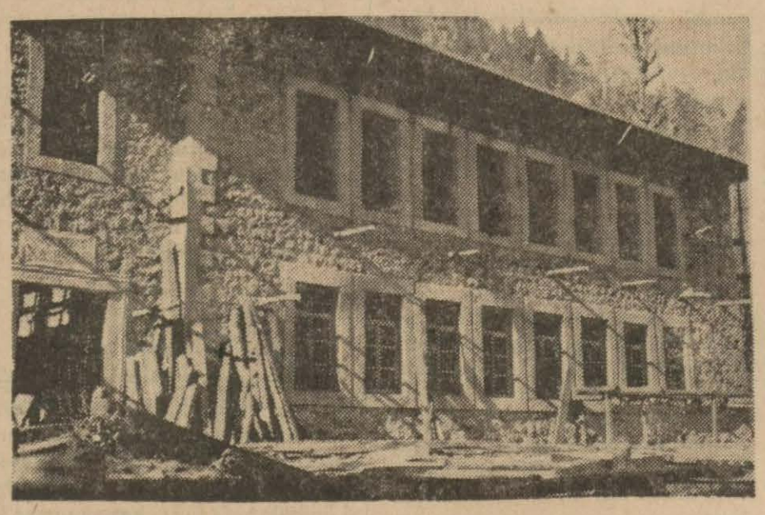

Makrevis köyünde yükselen bir kültür yuvası

Rize, (Hususî) — Size bu mektubumda, yurddaki kültür sevgisinin, kültür kalkınmasının hızını belirten, köylünün kültür ihtiyacını ne büyük bir şiddetle hissettiğini canlandıran bir hâdiseden bahsedeceğim:

Vilâyetimizin Pazar kazasına bağlı Hemşin nahiyesinde Makrevis adlı bir köy vardır. Bu köy halkının çoğu bir çok vilâyetlerimizde çalışan ve geçimini bu suretle temin eden teşebbüs sahibi çalışkan insanlardır. Kadınlı erkekli köy halkının hepsi de kültürün kıymetini ve ehemiyetini anlamış insanlardır.

Bu ihtiyaç ve düşünce ile köylüler, bir teşekkül kurarak bir mekteb yapmağa karar veriyorlar ve derhal harekete geçiyorlar..

İlk hamlede köyde 6.000 lira toplanıyor.. en fakirinden en zenginine kadar bütün köy halkı varlıkları derecesine göre bir yardımda bulunuyor. Köylü kadınlar ve genç kızlar da yüzük, küpe, altın gibi ne kadar kıymetli eşyaları varsa bu uğurda feda ediyorlar. Bu kıymetli eşyaların yekûnu de 200 lira tutuyor..

Bütün köylüler elbirliğiyle geçen nisanda işe başlıyor ve 11 ay içinde muhteşem bir bina kuruyor. Bina, 15 bin lira kıymetindedir. Toplanan paradan arta kalan malzeme masrafları da tamamen köylü tarafından temin ediliyor.

Bu münevver, iş adamlarının bir köy ortasında yükselttikleri bu kültür âbidesi, beş sınıflıdır. Ve bu mıntakada nüfusu 2000 olan üç köyün ihtiyacını karşılamaktadır. Bugün mektebin 300 talebesi vardır.

Bütün türk köylerine örnek olacak kadar mühim bir eser vücude getiren Makrevisliler kendi alın terleriyle yaptıkları mektebde 300 köy yavrusunun şen cıvıltılarını duymakla sonsuz bir sevinç içindedirler. Bu çalışkan vatandaşların yalnız bir istedikleri vardır:

300 çocuğun bulunduğu bu mektebde yalnız bir muallim vardır. Köylüler, hiç olmazsa bir muallim daha istemektedirler. Kültür Bakanlığının bu arzuyu seve seve yerine getireceğini tahmin etmek güç değildir.

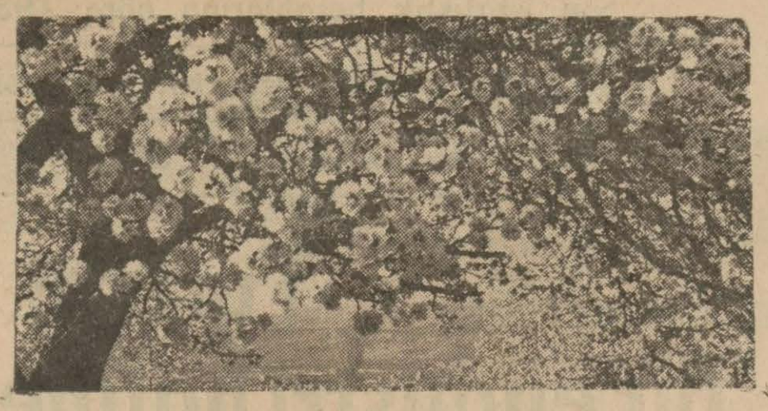

Adananın ancak Toroslarda gördüğü bahar

Bahara hasret çeken üç mevsimli bir diyar:

Adanada yaz gelmiş, sayfiye mevsimi başlamış bulunuyor

Hararet derecesi 23 - 24 arasında

Adana, (Hususî Muhabirimizden) — Bizim Adanada, bahar denen şey mevcud değildir; böyle bir mevsim yoktur. Çukurova ikliminde yıl, dört mevsim değildir; üçtür: Yaz, sonbahar, kış.

Şimdi şu veya bu vilâyette lapa lapa kar yağarken, ve yahud bu şehirlerin biraz dışındaki sırtlardan kar henüz çözülmemişken, Çukurovada bütün manasiyle oraların yazı hüküm sürüyor. burada gündüzleri hararet, şimdi 23 - 24 derece.

Çukurovada bahar, ancak mevsimi hakkiyle takib edenler için olabilir; çünkü, ağaçlardaki bahar onbeş günden fazla yaşamaz bile..

Kara hasret olan Çukurovanın, belki manzara itibariyle kışı budur. Çünkü bahar, beyazlığiyle kışı andırır. Üç dört gündenberi Adanada, artık palto, pardesü giyen kalmadı. Bayanlar mantolarını attılar; ince yün turvakarlarla gezmeğe başladılar.

Her sene bağlara taşınmağı itiyad edinmiş olan Adanalılar şehirden göç etmek üzere bulunuvorlar. Bağcıların yüzde otuzu taşındı bile.

Fakat yaylacılar henüz harekette değil. Çünkü yaylalar bağlar gibi değildir.

Torosların sırtları, hiç de Çukurova bağlarına benzemez. Oralarda iklim, Bursadan, Ankaradan, İstanbuldan farksızdır.; daha şiddetli soğuklar bile vardır.

Bunun için, yılın dört mevsimini Çukurovalılar ancak Toroslarda görebilmektedirler. Oralarda, bahar, yaz, sonbahar, kış hakikî dekorunu tabiî zaman içinde muhafaza ediyor. — *TANGÜNER*

Nevşehir orta okulunda bir kıyafet geçidi yapıldı

Nevşehir, (Hususî) — Orta okul geçenlerde bir müsamere verdi. Temsil muhitte büyük bir alâka uyandırdı. Bilhassa müsamerede, bir asır içindeki yerli kıyafetlerimizi tebarüz ettiren canlı tablo, herkesin takdirini kazandı. Bunların arasında çok güzelleri ve çok orijinalleri vardı. Bu kıyafetlerin bir kaç tanesinin resmini, ve en güzel kostüm nümunelerinden birini gönderiyorum.

Yeni Türk tiyatrosu Adanada

Adana, (Hususî) — Yeni tiyatro artistleri şehrimize gelmişler ve temsillerine başlamışlardır.

Karadenizin co şkun dalğaları

Saati saatine uymıyan karadeniz

Ordu, (Hususî) — Koca deniz'... Hırçın deniz!... Bu mavi sulara kara demişler, O, kara değil, çılğın deniz !... En usta kaptanlar bile o, muamma dolu denizin huyunu suyunu bir türlü anlayamazlar. Onun ne olduğunu kavrayabilmek için kıyılarında oturmalı! "Saati saatine uymaz" diye bir söz vardır. Bu, muhakkak onun tasviridir. Karadeniz saat bilmez, dekika beklemez. Aklına eser coşar, gönlü ister susar.O, hırçındır, baş döndürür. Acımaz kurban verir.. Onun dağ gibi dalgaları karşısın da yabancı kaptan korkar. Fakat Karadenizin çocuğu onu sever. Bir karış gemisiyle o dalgaları aşmasını bilir.. O, bütün hırçınlığa ve gaddarlığına rağmen güzeldir. Sahillerindeki eşsiz tabloları hiç bir ressam fırçası çizemez. — V. Ü. B.

Şehir tiyatrosu Adanada

Adana, 29 (A.A.) — Ankara şehir tiyatrosu bu akşam üçüncü temsilini de verdi. Yarın Bağdad'a gidecekler. Heyetin verdiği temsiller fevkalâde sükse yapmıştır. Şehrin en büyük sinemasında verilen temsiller için yerler bir gün evvelden tamamiyle tutulmuş bulunuyordu. Bugün de Halkevi tarafından heyet şerefine vali ve belediye reisi ve kalabalık münevver bir kütlenin hazır bulunduğu bir çay ziyafeti verilmiştir.

Kütahya İzmir fuarına iştirake hazırlanıyor

Kütahya, 29 (A.A.) — Enternasyonal İzmir fuarına bu yıl daha iyi bir şekilde iştirâk etmek için icabeden tedbirleri alan vilâyetimiz bu cümleden olarak Kütahya çinilerinden yaptıracağı mutena bir çeşmeyi de fuarda teşhir etmeyi düşünmektedir. Çeşmeye, odalar pavyonunda veya fuarın güzel bir yerinde bir köşe ve fuarın devamı müddetince de su temin edilip edilmiyeceği fuar komiserinden sorulmuştur.

Denizli umumî meclisi çalışmalarını bitirdi

Denizli, 29 (A.A.) — Umumî meclis işini bitirmiş ve daimî encümen azaları seçilmiştir. Daimî encümen üyeleri arasında bir de Bayan vardır. Vilâyetin umumî büdcesi 611 bin lira olup 167 bin lirası fevkalâdedir.

Zonguldakta çocuk bakımı

Zonguldak çocuk esirgeme kurumunun 938 yılı kongresi parti salonunda yapılmıştır. Bir yılda başarılan işlerin hülâsası şudur: Türlü menbalardan 7119 lira gelir temin olunmuş, Bunun 1883 lirası iaşeye, 1314 lirası giydirmeye, 295 lirası türlü masraflara 704 lirası küçük çocuklara yardım, 947 lirası okullar levazımına ve 2602 lira da bele diye ile birlikte yapılan çocuk bahçesi tesisatına sarfolunmuştur. 1937 - 1938 ders yılında 280 yoksul çocuğa her gün sıcak yemek verilmektedir. 23 nisan çocuk bayramında 269 yavru, giydirilmiştir. Babasız küçük çacuklu beş aileye de her ay maddî yardım yapılmaktadır. Bayramlarda 280 kimsesiz çocuğa 2 5şer kuruş harçlık verilmiştir.

ASKERLİK BAHİSLERİ

Büyük Okyanosta Singapurun rolü

Folkişer Beobahterden

Bundan yüz yıl evel, ilerisini gören bir ingiliz, vapur ve gemi yollarının en işleklerinden biri üzerinde bulunan ve bugünkü günde büyük Britanya için Cebelüttarık ve Süveyş kadar ehemiyetli olan Singapur şehrini kurmuştur.

Kısa bir zamanda inkişaf eden şehrin, cihan ticaretindeki rolü çok büyüktür. Ancak bu şehrin asıl büyük rolü stratejikdir. Bundan dolayıdır ki, İngiltere, son on dört yıl içinde hiç bir fedakârlıktan çekinmiyerek, burada, şarkî Asyanın en kuvvetli en müthiş deniz istihkâmını tesis etmiştir.

Her biri ayrı ayrı seçilip bulunmuş ve sıkı bir kontrola tabi tutulmuş olan 3000 yerli, geçe gündüz çalışarak ormanları devirmiş, bataklıkları kurutmuş, temel atmak için kazık çakmıştır.

Burada yapılan en modern tayyare meydanları, binaları, yer altında tesis edilmiş olan benzin tankları, bombanın tesir edemiyeceği tayyare hangarları, düşmana 30 milden karşı koyacak kudrette 45 santimetrelik uzun menzilli bataryaları, telsiz istasyonları, dekovilleri, betondan yapılmış tahkimatı, stratejik yolları, kışla ve cephane depoları kalın bir esrar perdesiyle kaplıdır.

On dört yıl süren bir çalışmadan sonra dünyanın bu en muazzam deniz kalesi şimdi artık ikmal edilmiştir. Bu deniz kalesi ile imparatorluğun diğer kısımları ve anavatanla olan irtibatlarını büyük bir emniyet altına alan Avusturalya ve Yeni Zeland, masrafların büyük bir kısmına iştirak etmiştir. Yalnız bu ikisi değil, açılış resmine davet edilmiş olan Malaya hükümdarları da, bu müthiş istihkâmlar için harcanmış olan paraya paylarına düşeni vermişlerdir.

Singapur'daki inşaat, Hongkong'da olduğu gibi, Vaşington andlaşmalariyle felce uğratılmadı. Buradaki faaliyet de bir müddet durdurulmuş olmakla beraber, şarkî Asya'da tesis edilecek olan kuvvetli bir deniz üssünün muazzam ehemiyeti çok çabuk idrak edildi. Çünkü, kısa bir teemmülden sonra, hava ve deniz altı silâhının karşısında dritnotların artık modasi geçtiğine dair ileri sürülmekte olan nazariyeye İngiltere, aldırış etmemek lâzımgeldiği kararını verdi.

Singapur'un İngiltere için olan ehemiyeti şu bakımdandır: Imparatorluğun en can alacak bir noktasında ve en işlek bir irtibat yolu üzerinde müstakil bir şarkî Asya donanmasını, en muazzam dritnotlariyle birlikte barındıracak kuvvetli bir istihkâm, harb limanı ve üs noktası elde bulundurmak.

İngiliz - japon ittifakının henüz bozulmamış bulunduğu günlerde, şarkta ezzin yarısı üezrindeki imparatorluk toprakları kâfi derecede emniyet altında idi. Bu ittifak muahedesi sona erdikten sonradır ki, bir deniz devleti olan Japonya, İngiltere için bir tehlike olmağa başladı. Sırf Japonyanın donanma kuvvetini tahdid etmek maksadiyledir ki, İngiltere ile Birleşik Amerika Vaşington deniz andlaşmalarının yapılmasında israr etmişlerdir. İngilterenin buradaki stratejik hedefi, büyük okyanusta, ne birleşik Amerika ve nede Japonyanın tek başlarına hakimiyet tesis etmemeleridir.

Singapur'un açılış törenine yalnız bir birleşik Amerika kruvazörünün iştirak etmiş olması ve hemde davetsiz olarak gelmiş olması (!) bütün cihan matbuatında akisler uyandırmıştır. Çünkü, amerikalılardan başka hiç bir yabancı devlet merasime iştirak etmemiştir.

Birer sömürgeci devlet olan Fransa ve Hollanda gibi devletler, açılış törenine harb gemisi göndermemişlerdir. Çünkü bir nezaket eseri olarak Japonyayı da davet etmesi lâzımgeldiğini düşünen İngiltere bu devletleri davet edememiştir. Zaten baponyayı bu merasime çağırmak çok acaib bir şey olmuş olurdu. Çünkü, bu muazzam tesisatın Japonyaya karşı hazırlanmış olduğunu artık bilmeyen kalmamıştır.

Ancak, Amerika kruvazörünün böyle güya davetsiz olarak Singapur merasimine iştirakinden bir çok manalar çıkarılmakta ve hususiyle birleşik Amerika ile İngilterenin büyük Okyanustaki menfaat birliğine bunun bir sembol olduğu söylenmektedir.

11 Eğitmen kursu

Kültür Bakanlığı Eskişehir, Edirne, Kocaeli, Erzincan, İzmir, Kars, Kastamonu, Kayseri, Manisa ve Malâtya olmak üzere on vilâyetimizde 11 eğitmen kursu açmağa karar verimş tir. Kurslardan ikisi Eskişehirde mahmudiye ve Hamidiye köylerinde açılacaktır. Kurslar bir nisanda faaliyete geçecek ve kurslarda 1500 ze yakın eğitmen yetiştirilecektir.

Kültür Bakanlığı kurs direktörlerini tayin etmiştir. Mahmudiye kurs direktörlüğüne Eskişehir müfettişlerinden BB. Nabi, Hamidiye kursu direktörlüğüne Konya ilk tedrisat müfettişlerinden Lütfi, Erzincan kurs direktörlüğüne Erzincan müfettişlerinden Avni, Edirne kurs direktörlüğüne Edirne müfettişlerinden İlhan, Kocaeli kurs direktörlüğüne Kocaeli müfettişlerinden Sabri, Kastamonu kurs direktörlüğüne İstanbul müfettişlerinden Süleyman Edib, Kayseri kurs direktörlüğüne Kayseri müfettişlerinden Bedri, Malatya kurs direktörlüğüne Sinob müfettişlerinden Nadi, Kastamonu kurs direktörlüğüne Trabzon müfettişlerinden Halid, Manisa kurs direktörlüğüne Manisa kültür direktörü Rauf, İzmirdeki kurs direktörlüğüne de Kızılçullu öğretmen okulu direktörü Emin tayin edilmişlerdir.

Para koruma kararnamesinin bir fıkrasında değişiklik

Bakanlar heyeti türk parasının kıymetini koruma hakkındaki 12 numaralı kararnamenin ikinci maddesinin üçüncü fıkrasını değiştirmiştir. Yeni fıkraya göre Türkiyedeki bütün bankalar her gün alıp sattıkları kambiyoları gişelerinde takas etmeyip aldıklarını Ankara menkul kıymetler ve kambiyo borsasına arza ve sattıklarını da gene buradan almağa mecbur olacaklardır. Bir gün içinde alım ve satımlardan mütevellid olan ve 2500 türk lirası muadilini geçmiyen kesirler ertesi güne devrolunabilecektir.

İç bakanlıkta memur imtihanları

İç Bakanlıkta yapılan müsabaka imtihanını tetkik etmek üzere başmüfettiş B. Ali Server'in başkanlığında kurulan ve mahallî idareler belediye şubesi direktörü B. Dilâver, mahallî idareler Şefi B. Kemal, hukuk müşavirliği şefi B. Avni ve nüfus umum müdürlüğü şefi Bn. Medihadan mürekkeb komisyon çalışmalarını bitirmiştir. Komisyon Ankaradan imtihana giren 175 kişi ile İstanbuldan giren 18 kişiye aid imtihan evrakını bugün bakanlığa verecektir. İmtihana girenlerin bu komisyondan aldığı notlara aid cetvel bakanlık makamınca tetkik ve kazananlar tesbit olunarak ilân edilecektir.

Jüt ve izabe koku

Bakanlar heyeti kasarsız jüt ipliği için tesbit olunan beşbuçuk kuruş gümrük resminin kiloda 20 paraya indirilmesi; kasarsız jüt ipliği ile tam muafiyetle ithal edilecek olan ve madenî eşya fabrikalarının dökümhanelerinde kullanılmak üzere lüzumlu olup memleketimizde istihsal edilmiyen izabe kokunun 1937 iptidaî maddeler muafiyet cetveline geçirilmesini kabul etmiştir.

5 kuruşla Aç bir çocuğu doyurabilirsiniz

Çocuk Esirgeme Kurumu genel merkezi her sene olduğu gibi bu sene de Ankara ilk okullarındaki zayıf ve kimsesiz (603) çocuğa her gün etli sıcak öğle yemeği vermektedir. Bir çocuğun bir ögünlük yemeği ekmeği ile beraber beş kuruş tutmaktadır. Her vatandaş kuruma beş kuruş yardım etmek suretiyle yoksul bir yavruya kan ve can vermiş olur.

Kurumun dükkân ve mağazalarda bulunan kumbaralarına beş kuruş atmak suretiyle yapılacak yardım da bu güzel maksadı temin eder.

Yeni yıl büdçesinde Hangi işlerimiz için ne kadar para ayrıldı?

Vekâletlere konan tahsisata aid rakamları neşre devam ediyoruz

Maarif vekâleti

Kültür işlerinde 938 malî yılı büdcesinde teklif edilen tahsisat 14.540.371 liradır. Bu mikdar geçen yıldan 2.311.000 lira fazladır.

Memurlar maaşı, geçen seneden 551.080 lira fazla olarak 5.286.640 lira olarak teklif edilmiştir. Bu suretle, orta, meslek ve teknik tahsili kadrolarında filî muallim kadrosu bugünkü ihtiyacı karşılayamadığından 938 - 939 ders yılında, derslerden bir kısmını olsun, vekil veya yardımcı öğretmenlerle idare etmekten vareste kalabilmek ve yüksek öğretmen, Gazi terbiye enstitüsü, bu enstitüde açılan kurslar, Musiki Muallim mektebi, Ankara kız meslek muallim mektebi ve Avrupadaki müesseselerden mezun olacak öğretmenlerle; üniversitede açılacak muallim muavinliği imtihanlarında muvaffak olan muallimleri yerleştirebilmek ve yeniden açılacak şubelerden dolayı muallim kadrolarını tamamlıyabilmek mümkün olacaktır. Tekaüd ikramiyesi faslına 19.004 lira konulmuştur. Merkez müstahdemleri ücreti, 4680 lira fazla - siyle 31478 liradır.

Orta mekteb sayısı, 157 den 121 re şube sayısı 1010 dan 1317 ye yükseldiğinden vilâyetler müstahdemleri ücretine 85610 lira zam teklif edilmiştir. Müdür ve muavin ücretlerine 64.160 lira fazlasiyle 244.160 lira konulmuştur.

Önümüzdeki yılda asgarî 300 şube daha açılacağından, 937 deki 200.000 lira kâfi gelmemiş ve bu seneki büdceye muallim ders ücreti olarak 300.000 lira konulmuştur.

İcar bedeli 45 bin lira yükseltilmiştir. Müfettişler harcırahı 41 bin liradan 61 bin liraya çıkartılmıştır.

Kültür büdcesine en fazla para konan kısımlardan birisi; ilk ve orta tahsil muallimleriyle ilk tahsil müfettişlerinin kurslar masrafı, harcırah ve ücretleridir. 1937 büdcesinde kurs tahsisatı 149.080 liradır Bu yılki büdceye 246.920 lira fazlasiyle 396.000 lira konulmuştur. Bu para ile önümüzdeki malî sene başında muhtelif mıntakalarda kurslar açılacaktır. Buralarda 1500 eğitmenin bütün ihtiyaçları temin edilecektir. Önümüzdeki seneden itibaren eğitmen sayısı 3000 e çıkarılacaktır.

Geçen sene 100.000 lira olan eğitmenler masrafı, bu sene 462.000 liraya çıkarılmıştır. Bu sene yeniden 500 köy okul binası yapılacaktır.

Yüksek öğretmen okulu için bu sene yirmi bin lira fazla tahsisat konulmuştur. Güzel Sanatlar Akademisinin tahsisatı 69.753 liraya çıkarılmıştır. Mimarî şubesinde hükümet hesabına okutturulmak üzere alınacak talebe, canlı modeller masrafları, resim ve heykel galerisi ile muhtelif şubelerin ders vasıtalari için para ayrılmıştır.

Müzik öğretmen okulu için 117.426 lira konulmuştur. Bu sene okul yeniden bazı müzik âletleri alınacaktır.

Orkestra ve okula kullanılmakta olan yabancı mütehassısların bir yıllık ücretleri tutarı 118.708 liradır. Bu para 125.708 liradır. Lise ve orta okullarla öğretmen okulları masrafları olarak geçen yıldan 82.311 lira fazlasiyle 601.304 lira teklif edilmiştir. Bu fazla ile mekteblerin yakacak ve matbu evrak ihtiyaçları temin edilecektir.

Kamp masrafları bu sene geçen seneden 69.000 lira fazlo olarak 169.000 liradır. Bu sene kampa çıkacak talebenin sayısı 16967 dir.

Geçen yıl mekteblerimizde parasız okuyan talebe sayısı 1000 di. Bu sene bu mikdara 500 daha ilâve edilecektir. Bunun için Vekâletin devletçe deruhte edilen ücret ve masrafları yekûnu, geçen seneden 124.000 lira fazlasiyle 348.864 liraya çıkarılmıştır.

Meslek ve sanat mekteblerine bu sene geçen seneden 50.000 lira fazla olarak 306.310 lira teklif edilmiştir. Yeniden kız enstitüleri açılacaktır. Üniversite ders heyetinin maaş faslı, 421.512 liraya çıkarılmıştır.

Nafia vekâleti :

938 de Nafıa Vekâleti ihtiyaçları 42.033.401 liradan ibarettir. Bu ihtiyacın 34.265.794 lirası fevkalâde varidatla karşılanacağından normal büdce 7.767.607 liradır. Memurlar maaşı geçen seneden 153.911 lira farklı olarak 1.948.176 liradır. Yollar ve büyük köprüler inşa ve acele tamir masrafları, geçen sene büdcesinden 176.545 lira fazlasiyle 704.155 liradır. Trabzon ve İran transit yolu inşaatı, Karaköse ile Şeyhhop köyü arasındaki 80 kilometrelik inşa halindeki kısmın 1938 senesi ödenmesi gereken bedeli olarak 410.000 lira konulmuştur.

Yeni yapılması lâzımgelen inşaata gelince: Şeyhhop köyünden İran hududuna kadar 55 kilometrelik kısmın inşası için 600.000 lira ve Trabzon vilâyeti içindeki yirmi kilometrelik kısım ile Kup - Erzurum arasındaki eski şosenin esaslı tamirleri için 675.000 lira masrafa ihtiyaç vardır. Transit yolu inşaatına 1938 de 730.000 lira tahsis edilecek olup bu masrafın 388.353 lirası umumî muvazene büdcesine konmuştur. Geri kalan 331.647 lirası, şose ve köprülere yardım faslı tahsisatından temin edilecektir. 937 büdcesinde transit yolu için 100.000; İstanbul Edirne yolu için 153.585 lira olmak üzere 253.585 lira tahsisat vardı. İstanbul - Edirne yolunun evvelki senelerde başlamış olan Lüleburgaza kadar kısmı bitirilmiş; Lüleburgaz - Edirne kısmına başlanması için fevkalâde büdceden tahsisata lüzum görülmüş olduğundan bu yolun inşaatı normal büdceden çıkarılmıştır. Bu suretle İstanbul - Edirne ve Trabzon - İran transit yolları inşaatı için 938 tahsisat fazlalığı 134.768 liradan ibaret bulunmuştur.

Küçük su işleri için yeniden konan para, 937 den 243 bin lira fazladır. Mühendis mektebinin asistanlık ve yabancı lisan muallimi kadrolarına 34380 lira ilâve edilmiştir.

İktisat vekâleti :

Merkez müstahdemler faslına 5800 lira ilâve edilmiştir. Umumî müfettişlik iktısad müşavirleri kadrosuna 1200 lira eklenmiştir. Liman idareleri mefruşatı için 6000 lira Vekâlet hademelerinin palto ve elbiseleri için 4250 lira, Tayin harcırahlarına 15.000 lira eklenmiştir. İstanbulda daimî bir sergi binası yaptırılmak üzeer 50.000 liranın İstanbul sergisine yardım adiyle tahsisat konulmasına lüzum görülmüştür .

Nevyork sergisine hükümetimizin iştirâki kararlaşması dolayısiyle iştirâk masrafına karşılık olmak üzere 500.000 liranın bu işe ayrılması, İç ve Dış sergiler için model satın alınması ve neşriyat masrafı olarak 514.000 liranın bu fasla ilâvesi lüzumlu görülmüştür.

Vekâlet binasına nakledilmiş olan ticaret ve sanayi müzesinin genişletilmesi için on beş bin lira tahsisat konulmuştur.

Yabancı memleketlerde müşterek ofisler kurulmuş olduğundan bunlara yardım olmak üzere 1500 liranın ilâvesine lüzum görülmüştür. 1938 senesi içinde vekâletçe açılacak kongreler için 5000 lira ilâve edilmiştir.

Hayat pahalılığı mevzuu üzerinde tetkikler yapmak üzere yeniden iki yabancı mütehassıs getirmek üzere 64.900 lira tahsisat konulmuştur.

Kömür havzasındaki hademelerin elbiseleri için 1000, küçük sanatlar model ve desenlerinin hazırlanması ve basılarak yapılması için lüzumlu neşriyatın yapılması arzusiyle 20.000; önümüzdeki sene için Türkofis dış kollarının kuvvetlenmesi ve esasen Türkofis masrafları bu sene kadro tasarruflarından yapılmış ve halen kadro dolmuş olduğundan bu fasla 25.000 lira ilâve edilmiştir.

Tiftik, yapak, portakal, ve başlıca hububat ile nakliyatın kontrolunu mümkün kılmak için kontrolörler faslına 160.194 lira ilâve edilmiştir. Tarım satış kooperatifleriyle birliklere kuruluş safhalarında yapılması zarurî olan yardımlarla kanunî kontrolların yapılması için 95.000 liralık tahsisatın büdceye ilâvesine ihtiyaç görülmüştür.

Balkan antantı memleketlerinde yapılacak karşılıklı ve müşterek propaganda ve turizm masrafları için 21.160 liralık bir mikdar bu fasla zam edilmiştir. Talebe sayısı fazlalaştığından yüksek deniz ticaret mektebi umumî masraflarına 5000 lira ilâvesi zarurî görülmüştür.

Birçok limanlarımızda batık gemi ve diğer tabiî enkaz için yeniden işaret şamandıraları yaptırılmak üzere 18.000 lira; Menderek tamiri ile Yalova Samanlıdere, ve bazı limanların temizlenmesi için 24.460 lira; yeniden yaptırılmış olan motörlerin tamir ve işletme masrafları için 4.999 lira ilâve edilmiştir.

İktısad Vekâletinin geçen seneki büdce yekûnu 4.628.316 liradır. Bu sene teklif edilen 5.466.316 liradır.

Ziraat vekâleti :

Ziraat Vekâleti memurlar maaşı için geçen sene ayrılan para 840.772 lira idi. Bu sene teklif edilen mikdar, bir mliyon küsur fazlasiyle. 1.846.740 liradır. Merkez müstahdemleri ücreti, 49.320 liradan 68.700 liraya; vilâyetler müstahdemleri ücreti, 317 den 616.100 liraya çıkarılmıştır. Büyük fark, yeni teşkilât kanunu dolayısiyledir. İcar bedeli, kırtasiye, tenvir ve teshin muvakkat memuriyet, posta telgraf telefon ücreti, fasıllarında artmalar vardır. Yabancı mütehassıslar ve tercümanlar ücreti, 79 bin liradan 115.000 liraya çıkartılmıştır.

Kendilerine birçok yeni vazifeler tahmil edilmiş olan orta ziraat mektebleri büdcesi, 97 bin liradan 120.000 liraya çıkarılmıştır. Köy eğitmenleri yetiştirme müesseseleri masrafları olarak vekâlet büdcesine 80.000 lira konulmuştur.

Merkez mücadele enstitüsü ve mücadele istasyonları masrafı 34.000 liradan 62.000 liraya, tohum temizleme evleri masrafı 22 bin liradan 70 bin liraya, ipekböcekçilik enstitüsü, istasyon ve kışlaları masrafı 8500 liradan 22.000 liraya, hayvan sağlık memurları ve nalbant mektebi masrafları 25 bin liraya, bu memurlara verilecek yem bedeli 25.000 liraya, İzmir sergisine yardım 15 bin liraya çıkarılmıştır.

Yüksek Ziraat Enstitüsü tedris heyeti maaşları 189.072; daimî müstahdemleri 191.280; enstitü ve laboratuvarlar levazım ve işletmeleri umumî masrafları 200.000, yabancı mütehassıslar ve tercümanlar 395.000, tamirler ve su tesisatı masrafı 25.000 liraya çıkarılmıştır. Bu sene Nafıa vekâletinin büdcesine, Ziraat Vekâleti inşaat faslı olarak 401.601 lira tahsisat konulmuştur.

Millî müdafaa vekâleti:

Millî müdafaamızın 937 kara büdcesi 49.294.880 lira idi. 938 yılı için hususî fasla konulan sekiz milyon lira hariç olduğu halde 53.054.880 lira teklif edilmiştir. Büdce, geçen yıla göre 3.760.000 lira fazladır.

Kara kısmının umumî maaşlar faslı, 20.104.213 liradan 21.204.213 lira olmuştur. Müstahdemler ücreti, 500.000 liradan 800.000 liraya çıkarılmıştır. Gedikli küçük zabitlere verilecek aile zammı 10 bin liradan 40 bin; müteferrika 83 bin liradan 133 bin; tayinat 10.080.400 liradan 11.280.400; mahrukat ,tenvir ve teshin 1.859.024 liradan 2.459.024; melbusat 3.987.260 liradan 4.176.760; nakliyat 1.095.320 liradan 1.395.320 liraya; manevra masrafları 200.000 liradan 300.000 liraya, nakil vasıtaları satın alınma masrafı 20.000 liradan 100.000 liraya, işletme 25.000 liradan 45.000 liraya çıkartılmıştır.

Kara büdcesinde hususî bir fasla 8.000.000 lira konulmuştur.

Hava büdcesi :

Hava büdcemiz geçen yıla göre 250 bin lira fazlasile 8.092.493 liradır. Umumî maaşlar 856.421 liradan 1.185.981 liraya yükselmiştir Daimî müstahdemler 420 binden 542.697; tayinat 326.496 dan 408.670; melbusat 165.600 den 201.618; askerî techizat 78.042 den 120.000; nakliyat 144.960 dan 200.000; manevra masrafı 30.000; inşaat, tamirat, istimlâk 106.943 den 314.324; amele yevmiyesi 540.000 den 650.000 liraya yükselmiştir.

Deniz kısmı :

Millî müdafaa deniz kısmında maaşlar 1.832.428 liradan, 1.882.428 liraya yükselmiştir. Müstahdemler ücretinde 30 bin liralık bir fazlalık vardır. Tayinat 605.000 liradan 800.000 liraya; melbusat 133.088 den 183.000 liraya; techizat 63.000 den 113.000 liraya; mühimmat 158.730 dan 186.730 liraya yükselmiştir. Müteferrik levazım 180 binden 230.000 liraya, inşa, tamir, istimlâk 150.000 liradan 200.000 liraya, yabancı memleketler harcirahı 36.000 liradan 86.000 liraya; yabancı memleketlere gönderilecek talebe masrafları 61.500 liradan 120.915 liraya yükselmiştir.

Askerî fabrikalar umum müdürlüğü büdcesinde umumî maaşlar 423.612 liradan 453.612 liraya; staj masrafı 100.800 liradan 122.800 liraya yükselmiştir. Fabrikalar umumî masrafları 1.887.612 liradan 3.971.717 liraya yükselmiştir. Askerî fabrikalar umum müdürlüğünün geçen sene büdcesi 3.065.293; yeni teklif edilen 5.725.290 liradır.

Harita umum müdürlüğünün büdcesinde esaslı bir değişiklik yoktur.

Adliye vekâleti :

Memurlar maaşı, 6.019.184 liradan 6.241.494 liraya; vilâyet, mefruşat ve demirbaşı 50 bin liradan 90 bin liraya yükselmiştir.

Adliye Vekâletinde diğer fasıllarda mühim bir azalma veya çoğalma yoktur. Geçen seneki büdce 9.246.603 lira idi. Bu sene teklif edilen mikdar 9.546.603 liradır.

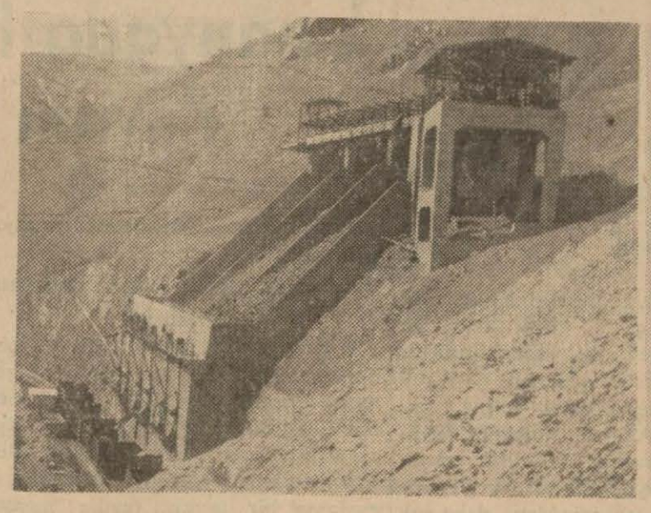

Guleman madenlerindeki havaî hatlardan iki görünüş

Muvaffak bir eser: Etibank

Etibank Türkiye krom ihracatının yüzde 25 ini şimdiden elinde tutuyor

Eti Bank umumî heyeti dün idare meclisi reisi Hâmid Eseniş'in riyasetinde toplanmıştır. Bir sene içinde büyük ve muvaffakiyetli işler gören Eti Bankın umumî heyet raporundan bazı parçaları türk madenciliğinin en esaslı noktalarından birini aksettirmesi dolayısile aşağı koyuyoruz.

15 ikinci teşrin 1936 tarihinde işe başlıyan Şark Krom Türk Anonim Şirketi 1937 senesi içinde madende ilk tesislerini yaptırmağa başlamıştır. Hazırlıklar dolayısile bu sene tam bir faaliyet yılı olarak ifade edilemez. Çünkü süratli denilebilecek bir müddette bitirilmiş olmasına rağmen, Gulemanmaden havaî hattı ancak 4 temmuz 937 tarihinde işletmeye açılmıştır. 18 kilometrelik bu hat, ilk günlerde içtinabı kabil olmıyan ve randıman vermiyen tecrübe devresinden sonra, istihsalâtı sevkte en büyük rolü oynamağa başlamıştır.

Havaî hattın işletmeye açılmadığı günlerde madenin sevkiyatı kamyonlarla yapılmıştır. Bugünkü vaziyete göre, kamyonlar tabiî olarak istihsalâtın yarısını, pek ağır olarak taşıyabilmiştir.

Bundan başka 1937 yılı içinde bir taraftan maden mevkiinde yapılması lâzım gelen binalar, tesisler ve hazırlıklarla uğraşılırken, bir taraftan da, istihsali arttırmağa ve satış temin etmeğe çalışmıştır.

İstihsal ve satış

Geçen sene ilk günlerde kamyonlarla ve sonra havaî hatla Gulemandan maden istasyonuna 45049 ton krom taşınmıştır. Gene aynı yıl içinde ki istihsal yekûnu 45999 tondur. Maden istasyonundan Mersine gönderilen krom mikdarı da 49105 tonu bulmuştur.

Bu rakamlar, istihsalin sevk imkânlarile mütenasib olduğunu göstermektedir. Tahakkuk ve sevk ettirilen madenden satılanların mikdarı 48172 tondur. Bu madenler Amerika, Almanya, Avusturya ve İtalyaya satılmaktadır.

Dünya krom istihsalinde mevkiimiz

Günden güne artan dünya krom sarfiyatında memleketimizin işgal ettiği mevki çok mühimdir. Krom şirketi henüz teessüs ve hazırlık devresinde olmasına rağmen, elde edilen malûmata göre, 1937 senesinin 190.000 ton civarında bulunan memleket krom ihracatının oldukça mühim bir kısmını vermiştir.

Tesis tarihi ve temasları itibariyle pek yeni telâkki edilebilecek olan şirketin ciddiyeti ve cevherlerimizin değeri bakımından dünya piyasalarında kazandığı itibar ve alâkayı memnuniyetle kaydetmekten zevk duymaktayız. Şirketin, dünya krom istihlâkile mütenasiben artmakta olan istihsali de düşünerek, 1938 senesi içinde memleketimiz krom ihracatını daha yükseltmeğe çalışacağı şüphesizdir. Bütün hazırlıklar şimdiden bu icablara göre yapılmıştır. Şirketin 1 kânunu sani tarihine kadar Mersinde ve Gulemanda elinde mevcud krom stoku 106 bin liraya yakın bir kıymet arzetmekte idi.

Bazı rakamlar

Şirketin geçen seneki bilânçosunda 19607 liralık bir sabit kıymetler rakamı görülüyordu. Bu yıl bu rakam 525.564 liraya yükselmiştir. Çünkü geçen sene içinde birçok inşaat ikmal edilmiştir.

Şirket, havaî hatta 317.780, iltisak hattına 22.110, binalara 94.667, su ve elektrik tesislerine 27.349, yollara 11.445, muhtelif makine ve eşyaya 32.604 lira sarfetmiştir. Cevherin değeri ve fazlalığı bu parayı bir kaç yıl içinde ödiyecek vaziyettedir.

Kâr temin eden bir çalışma

Şirketin 1937 bilânçosunun müteaddid hesabları tedkik edildikten sonra bir hakikat meydana çıkmaktadır: Şark kromları tük anonim şirketi geçen sene satış ve muamelelerinden dolayı 453.081 lira bir kâr temin etmiştir. Bütün sabit kıymetler amortismanı, ilk tesis masrafları itfası, vergi ve sair tediyeler, % 10 ihtiyat akçesi çıktıktan sonra, 249.772 lira safi kâr kalmaktadır.

Bilânçonun tetkikinden anlaşılıyor ki 1937 senesi neticeleri memnuniyeti mucib bir şekildedir. Büyük bir maden servetine istinad eden şirketin gelecek senelerde daha müsaid bir inkişafa mazhar olacağı şimdiden görülmektedir.

Guleman madenlerinde amele evlerinden bir görünüş

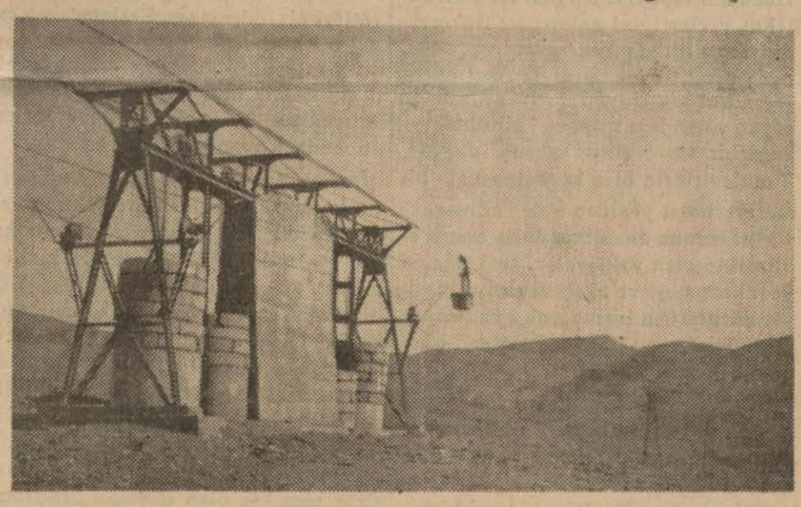

Guleman madenlerinde bir havaî hat

Eti Bankın kurmuş olduğu Şark Kromları Türk Anonim Şirketi bu sene zarfında Almanya, Amerika, Avusturya, İtalyaya 48.172 ton mal satmıştır.

Türkiye krom ihracatı bu sene de geçen seneye nazaran mühim mikdarda artmış ve 1937 ihracatı takriben 190.000 tonu tecavüz etmiştir. Eti Bank, Türkiye krom ihracatının şimdiden yüzde 25 ini elinde tutmaktadır.

Önümüzdeki sene bu mikdarın 100 bin tonu tecavüz etmesi için lâzım gelen bütün tertibat alınmıştır. Maden bu istihsale hazır bir vaziyettedir.

48.000 tonluk istihsal yılı olan 1937 yılında Eti Bankın vermiş olduğu kâr 453.081 liradır.

Bu şerait dahilinde ödenilen nısıf sermaye 175.000 lira olup amortisman, tesisat masrafları itfası vergi ve saire karşılığı ayrıldıktan sonra 50 liralık hisseye mukabil 64,5 lira kâr tevziine karar verilmiştir.

Guleman'da havaî hatlardan bir görünüş

"Ulus„ un anketleri

Ankaraya fidan yetiştiremiyoruz !

(Başı 1. inci sayfada)

sek yeşiliğin hâkimiyeti devam edecektir.

Eski şehirde yeşilleme, henüz eve sokulamamıştır. Kafesli şark evini kuran zihniyet, tesettürün bir icabı olarak, bahçe ve ağaca şehrin dışında yer vermiştir. Ankara devlet merkezi olduktan sonra da, şehir içindeki toprağını ağaçlandırmak hiç bir mal sahibinin aklından bile geçmedi. Çünkü toprağının bir metre murabbaı dönüm fiatına satılıyordu. Onu, değeri daima artan garantili bir maden olarak benimsedi ve ağaç dikmek değil, bir avuç toprağını yerinden kaldırırsa hiç aklının ermediği bu fiat artma kerametinin yok olacağından korktu.

Bir mühendis dost, şunları anlattı: "— Yenişehirde son iki senedeki inşa rakamlarını tedkik ediniz: Apartıman, evden çok yapılmaktadır. Tabiî arsa buhranı dolayısile ve mümkün olduğu kadar az bir yere, mümkün olduğu kadar bol sayıda mesken yaparak arsa fiatını düşürtmek için... Fakat apartımanların bahçesiz, dolayısile ağaçsız olduğunu da unutmayınız. Arsa spekülasyonu, yalnız inşayı tahdid etmekle kalmıyor. Yeşilliğimizi de tehdid ediyor.„

***

Ankaralı bir yeşil heyecanı ve yeşil hasreti içindedir. Şehrin fidan dağıtan ne kadar müessesesi varsa, hepsinin önü, bilhassa bu ağaç dikme mevsiminde nöbet bekliyenlerle doludur. Fidan buhranı da mı var? Diyeceksiniz... Maalesef evet!

Vilâyetin Cebeci fidanlığı bu sene meyvalı, meyvasız yirmi binden fazla fidan dağıttı. Belediyenin Akköprü fidanlığının dağıttığı mikdar 50 bini aşmıştır. Ziraat Bakanlığının enstitü civarındaki fidanlığından dağıtılanlar 25 bin kadardır. Çiftlik fidanlığı, ağaçlanmasını üzerine aldığı geniş sahadan gayri, civar köylülerin istediklerini yerine getirmiştir. Fakat bütün bu gayretlere rağmen başşehirde bir fidan buhranı var. Bu hal, bir yeni ahlâkın yerleştiğini anlatıyor. Bu; evinin temelini atarken ağaçlarını düşünen; yeşili seven, ona hürmet eden; çiçek kokusu arayan; ağacı insandan sayan vatandaşa mahsus bir ahlâktır. Yeni bir vasıf sahibi olmuş değiliz. Son devirlerin bize kaybettirdiği bir meziyetimizi yeniden elde ediyoruz: Evkaf umum müdürlüğünün tasnif edilmekte olan vakfiyeleri arasında, ağacı korumayı ve ağacı sevmeyi vasiyet edenlerden biri olarak yüz küsur yaşında olan şu üç satırı lûtfen okuyunuz :

"— Buradan geçen ol kimesnenin settaresi bir delâ dolaşsa, dâle dokunulmıyarak ol kimesnenin settaresi kesilip bedeli verile!„

Giyeceğin elde dokunduğu bir devirde, onu bir yeşil daldan üstün saymıyarak, settarenin bedeli ödenmek üzere para yatıran bu isimsiz büyük adamın çocukları da onun kadar tabiat ve yurd âşıkı olsalardı, bu memleket kuş sesine hasret çekmez; artık toprak yüzü görmezdi.

***

Bahar, kendisine kasdetmiş bile olsa, geçmişe aid bütün günahları unutturuyor. Halden ve istikbalden bahsedelim: Ağaç yetiştirenler, *akasya devri*'ni kapamayı kararlaştırmışlardır.

Akasyalar yer yer sökülmekte onların, her sene yapraklarile besledikleri ve karakterini değiştirdikleri toprağa yeni tip ve cinslerde ağaçlar dikilmektedir. Gene mütehassısı diniyelim :

"— Ankara'nın floru çok zengindir. Size boyuna akasyayı söyliyenleri muhafazakârlık — hattâ eğer darılmazlarsa — biraz da bu işi bilmemezlikle itham ediniz! Tekrar ediyorum: Ankara'nın floru çok zengindir.

Ben size bir liste vereceğim: Bu listede üç grup ağaç vardır. Birinci grup korunma ve soğuğa dayanıklı olanlardır. İkinci grup nazlı tutanlar ve büyüyenlerdir. Üçüncü grup kışın camekâna girme şeklile yaşayabilenlerdir.

Bugün toprağımıza, akasya diker gibi, neler dikebiliriz, bakınız: Akçaağaç, katalpa, huş, yemişen, iğde, Gledîçya, elma, armud, dud, erik, vişne, kiraz, kavak, söğüd, sofora, Karaağaç, üvez, omorfa, sarıçalı, kudleya, sidonya, kotoncester, dayçya, forzitya, hatmi, fındık, evet, fındık, fakat bu kadarla bitti sanmayınız; listemiz devam edecektir: Yasemin, kerya, sarısalkım, ligusturin, filadelfus, rus, frenk üzümü, mürver, sipirya, senfoni kabrisi, ileko, mahonya, lavrus, leylâk, ılgın, kartopu, kaya sarmaşığı, hanımeli, morsalkım, gül, göknar, katran, çam mazı, lidin, âdi çam, porsuk ve mazı...

Bahçenizin, şu, rengi, boyu, bosu, kokusu çeşid çeşid, türlü türlü olan ağaçlar ve çiçeklerle bezendiğini bir düşününüz: İnanınız ki hayat daha çok tatlılaşacak, tabiatı daha çok benimsiyeceksiniz. Ağacın ve çiçeğin verdiği bir kültür vardır. Bu kültür iyi yaşama ahlâkı aşılar. Sonra yeşil yurdun, çorak ve sarı yurddan daha çok sevildiğini de hatırdan çıkarmayınız.

Bahçenizle biraz daha uğraşmak ve toprağa olan sevginizi, ağaçlarınızdan esirgemiyeceğiniz bir alâka ile isbat etmek istiyorsunuz? İşte size ikinci bir liste... Buradakiler dikkat isterler, nazlıdırlar: Dişbudak, çınar, ıhlamur, şimşir, at kestanesi ve taflân gibi....

Soğukta camekânda yaşatabileceğiniz çeşidler de var. Ankaramızda, palmiyeleri, narenciyeleri ve sıcak memleket nebatlarını da yetiştirebilirsiniz. Eğer evinizde bir Akdeniz iklimi yaratmak isterseniz...

***

Ankara'nın yeni kurulan ağaç kültürü bahsinde daha uzun boylu konuşabiliriz. Çünkü yeni tipler ve cinsler devri açılıyor. Çetin, âsi bir tabiat parçası üzerinde on beş senelik cumhuriyet mücadelesi, bu toprakların kısır karakterini cömerdleştirmiştir. Bir damla suyun, bir damla göz yaşından kıt olduğu günleri mazi yapmışızdır: Bu toprakları kuş sesine ve ağaç gölgesine kavuşturmak için bir iç deniz yarattık.

Yarın sizinle bahçıvan mektebini, fidanlıkları ve yeni ağaç dikilmeye başlanan boş tepeleri ziyaret edeceğiz. Yeşil seferberliğine gönüllü yazılmaya hazırlanınız !

Japonlar durmadan ricat ediyor

(Başı 1. inci sayfada)

vetlerinin iki taze fırka ile takviye edilmiş olmasına rağmen akıncı kuvvetlerimiz düşmanın ilerlemesine engel olmakta devam ediyor.

Kıtalarımız düşmanı durdurmakla kalmamış bazı noktalarda mukabil taarruzlara da geçerek Suvey'in cenubunda Kuvanteh'i zaptetmiştir.

Japon tayyarelerinin faaliyeti

Japon tayyarelerinin Vuhu üzerine yaptıkları son taarruzda çoğu kadın ve çocuk olmak üzere 110 kişi ölmüş ve 114 kişi de yaralanmıştır. Tsining'in kıtaatımız tarafından zaptı hakkında gelen son rapora göre, kuvvetlerimiz, şehir ve civarını tamamen düşmandan temizlemiş ve general Saufulin'in kumandası altındaki Çin ordusu Taisu'nun Taenşov şimendifer istasyonunu ele geçirdikten sonra ricat etmekte olan düşman ordusunu arkadan vurmuş ve bu suretle düşman ricat istikametini değiştirerek şarka çekilmeğe başlamıştır.

Japonlar kaybettikleri yerleri almağa çalışıyorlar

Şanghay, 29 (A.A.) — Yeni takviye kıtaları almış olan japonlar, Tiyençin - Hankov demiryolunun şimal bölgesinde kaybedilmiş olan araziyi geri almağa çalışmakta olduklarını bildirmektedirler.

Buna karşı çinliler, son günlerde kazandıkları mevzileri muhafaza etmekte olduklarını ve bugün iki noktadan büyük kanalı geçtiklerini iddia etmektedirler. Ardı arası kesilmemiş olan bir gecelik çarpışma sona ermiştir, muharebe devam etmektedir.

İngilterenin bir protestosu

Şanghay, 29 (A.A.) — İngiliz kıtaları kumandanı, iki ingiliz subayının uğradığı tecavüzü japon kumandanlığı nezdinde protesto etmiş ve ilerde bu gibi tecavüzlerin yenilenmemesi için ingiliz kıtalarının icab eden tedbirleri bizzat alacağını bildirmiştir.

İngiltere enternasyonal bölgedeki askerlerin çekilmesini istiyebilir mi?

Londra, 29 (A.A.) — Avam kamarasında, İngiltere hükümetinin Şanghaydaki enternasyonal bölgede bulunan japon kıtalarının geri çekilmesini istemeğe hakkı olup olmadığını soran muhafazakâr mebuslardan Moreing'a cevab veren Butler demiştir ki:

"— Japonların da diğer memleketler kadar Şanghay'da asker bulundurmağa hakları vardır. Asıl muhasamat şimdi Şanghay'ın 200 mil kadar ilerisinde cereyan etmektedir. Bununla beraber şehre takriben altmış mil mesafede Çin çeteleriyle japon kıtaları arasında ciddî çarpışmalar olmaktadır. İngiltere hükümeti sulh zamanındaki normal şartların avdet etmesi için elinden geleni yapmaktadır.„

İspanyada harb şiddetle devam ediyor

(Başı 1. inci sayfada)

mekte ve bu malzeme birer birer sayıl maktadır.

Barselon hükümetine yapılan yardımlar

Londra, 29 (A.A.) — İvning Standard gazetesinin yazdığına göre general Franko, Salamanka hükümetinin Londradaki ajanı dük d'Allbaya verdiği talimatta, Barselona hükümetine dışardan yapılan yardımların mufassal bir listesini tevdie memur etmiştir. Bu listeye göre Salamanka hükümetine Fransadan bilhassa 174 tayyare ve bir çok ağır toplar gönderilmiştir.

B. Negrin diyor ki: Mukavemet zafer demektir

Barselon, 29 (A.A.) — Dün gece saat 23.20 de Başvekil B. Negrin, Barselon radyosunda, ispanyol milletine düşmanın Aragondaki ileri hareketinin sebeblerini bildiren bir nutuk vermiş ve ezcümle demiştir ki:

"— Bu hücumun şiddeti, Totaliter devletlerin Avrupa haritasını değiştirmek hususunda acele etmek mecburiyetinde kalmalarından doğmuş bulunmaktadır. Yabancı kuvvetler, çok kuvvetli harb malzemesi kullanmakta ve cumhuriyet ordusu bunu kahramanlıkla karşılamaktadır.

Nasyonalistleri tahakkümü altına gireli beri, Bask milleti, ananevî hürriyetlerini tamamiyle kaybetmiştir. Nasyonalistlerin galebesi takdirinde, Katalonyanın da akıbeti aynı olacaktır.

Milyonlarca insan, mücadelemizin neticesiyle alâkadar bulunmaktadır. Âsilerin yabancılardan aldığı tayyareler, toplar ve yahut insanlar, hükümeti, bir uzlaşma kabulüne icbar edemez. Bilâkis, her gün hükümet, mukavemet arzusunda kendisini daha kuvvetli bulmaktadır. Mukavemet etmek ise galip gelmek demektir.

Milletin içinde bulunduğu güçlükleri biliyorum. Fakat ispanyol arazisini işgal etmiş olan iki millet, çok çabuk hareket mecburiyetindedir ve işte bu, onların mağlûbiyetlerine sebeb olacaktır. Az mühimmatla cephede ve az emekle geride harb eden ve çalışanların dövizi "mukavemet„ olmalıdır. İşçilerin de harb işlerini daha büyük bir gayretle ve hızla başarmaları lâzımdır.

Salamanka radyosu cevab veriyor: Silâhlarınızı bırakın!

Salamanka da bir beyanname neşretti

Salanmanka, 29 (A.A.) — Barselon radyosunda Negrinin nutkundan sonra Salamankadaki "Radyo nasyonal" saat birde aşağıdaki beyannameyi neşretmiştir :

"— Kızıl bölgesindeki ispanyollar Negrinin nutku gösteriyor ki bu adam, hükümetinin son günlerinde dahi size yalan söylemek istiyor. Bizzat kendisi halkı ölüme yollarken, bir taraftan da size "Mukavemet ediniz" diyor. Sizden mukavemet istemesinin tek sebebi, kendisine kaçmak zamanı kalmasıdır.

Kızıl milisler,

Baş kumandan Frankonun emrindeki milislerin galip geldiğini biliyorsunuz. Silâhlarınızı bırakınız. Başkumandanının şefkat ve merhametine güveniniz. Şeflerinizi İspanyanın adaletine teslim ediniz.„

Frankist tebliği

Salamanka, 29 (A.A.) — Umumî karargâhın tebliği: Aragon cephesindeki sağ cenah kuvvetlerimiz, düşmanın mukavemetini kırmış, ve birçok köy ve mürtefi noktalar işgal etmiştir. Lejyoner kuvvetlerimiz düşmanın bazı mukabil taarruzlarını kırdıktan sonra, birçok sevkulceyş noktalarını, köyleri ve İsesa dağını ve Kruz de Masatrigos dağlık arazisini zapteylemişlerdir.

Fraga mıntakasındaki kuvvetlerimiz, Mekinenzayı elde etmişler ve Çinka nehri üzerindeki köprüleri genişletmişlerdir.

Daha şimalde ! reket eden kuvvetlerimiz de, Çinka kıyılarına varmış ve Pomar, Ostiko, Santalecina, Alkolea, Antinena ve Lasena'ya girmişlerdir.

Sol cenahta da ileri harekete devam olunmuş ve Alkazar, Salinaz de Hoz, Salas Bajas yoluna hâkim tepeler, Barbastro, Fornillo, Termizan, Monezma ve Lastorretas zaptolunmuştur.

Kallego ırmağı mıntakasında da kuvvetlerimiz, İpies, Jabarella, Lasisko, Layes, Lanave, Sanvincente ve Serne'ye girmişlerdir.

Kuvvetlerimiz, birçok esir almış ve mühim miktarda harb malzemesi ele geçirmiştir.

Jean cephesinde, Alkala Larcal'de, Allozo tepesi ile Kornibaka yaylası zaptedilerek ileri hatlarımız bir hizaya getirilmiştir.

Lerida düşmemiş mi?

Cebelüttarık, 29 (A.A.) — Bu sabah Lerida sukutu haberini teyid eden hiç bir malûmat alınmamıştır.

Barbastro yanıyor

Saragos, 29 (A.A.) — Hükümet kıtaları, Barbastro'yu tahliye etmeden önce ateşe vermişlerdir.

Madrid halkı ilerleyişi nasıl karşılıyor?

Madrid, 29 (A.A.) — Frankistlerin Aragon cephesindeki taarruzu, halkın muharebenin nihaî neticesi hakkındaki itimadını sarsmamıştır. Müşahitler, âsilerin payitaht kapılarına yaklaşmış oldukları tarih olan 1936 sonteşrininin nazik günlerini hatırlatmaktadırlar. Müşahitler, diyorlar ki: General Miaja, Aragon cephesindeki tazyiki hafifletmek için acil bir hareket icrasına hazır bulunmaktadır.

Katalonya hükümeti bir beyanname neşretti

Barselon, 29 (A.A.) — Generalite hükümeti toplanarak bir beyanname neşretmiştir Bu beyannamede ezcümle şöyle denilmektedir :

"Düşmanın Katalonya topraklarını istilâ etmek için bütün gayretini sarfettiği şu saatlerde yarına inanan ve memleketin faziletinden tamamiyle emin olan generalite bütün katalonyalılarla memleketin dokunulmaz hürriyetlerini ve müdafaa ve cumhuriyeti muhaza etmeğe, bu vazifeleri yapacaklarından emin olarak davet eder.„

Jeneralite hükümeti, Katalonya arazisinin, tarihî ve fikrî kıymetlerinin müdafaası için milletin bilûmum ana sırrına ve bütün enerjisinin seferber edilmesi maksadiyle bütün katalonyalılara hitabetmektedir.

Lerida'da müdafaa komitesi kuruldu

Barselon, 29 (A.A.) — Hükümetin tasvibiyle Lerida da bir müdafaa komitesi teşkil edilmiştir.

300 ingiliz seyyahı Seddülbahirde şehitliği ziyaret ettiler

Çanakkale, 29 (Hususî) — Setittia adlı vapurla seyahat eden 300 ingiliz seyahı dün sabah buraya gelmiş ve Seddilbahirde karaya çıkarak harb şehidlerini ziyaret etmişler, mezarlarına çelenk koymuşlardır.

Sıhat bakanlığı

4 kalem ecza alınacak

Ankara Merkez Hıfzıssıhha Müesssesesi Satın Alma Komisyonu Reisliğinden :

1 — Muhammen bedeli 2335 lira olan 4 kalem ecza 16-4-938 cumartesi günü açık eksiltme suretiyle saat 11 de satın alınacaktır.

2 — Taliplerin %7,5 üzerinden muvakkat teminatlarını hudud ve sahiller sihat umum müdürlüğünün veznesine yatırmaları lâzımdır .

3 — Şartname her gün muhasip mutemedliğinden meccanen temin edilir.

(864) 1759

P. T. T.

Kurşunlû kablo alınacak

P. T. T. Levazım Müdürlüğünden:

1) — İdare ihtiyacı için (5000) M. üç nakilli kurşunlu kablo açık eksiltmeye konmuştur.

2) — Muhammen bedel (1250). muvakkat teminat (93,75) lira olup eksiltmesi 17 mayıs 938 salı günü saat (15) de Ankarada P. T. T. U. Müd. binasındaki satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3) — İstekliler, muvakkat teminat makbuz veya banka mektubu ve kanunî vesaikle o gün saat (15) de mezkûr komisyona müracaat edeceklerdir.

4) — Şartnameler, Ankarada P. T. T. levazım, İstanbulda Beyoğlu P. T. T. ayniyat şube müdürlüğünden parasız verilir. (814) 1740

Kalorifer ve elektrik memurluğu

Siyasal Bilgiler Okulu Direktörlüğünden :

Okulun kalorifer ve elektrik memurluğu münhaldir. Nafıa vekâleti yapı işleri umum müdürlüğünden hem elektrik hem de kalorifercilik yapmağa salâhiyettar olduğuna dair tasdikli ehliyetnameyi haiz olup bu işe istekli olanlar her gün mekteb idaresine müracaat etmelidirler.

(813) 1720

B. Hodzanın nutkunun uyandırdığı âkisler

İngiltere gerginliği gidermek için Prağ ve Berlin arasında tavassuta hazır

Berlin, 29 (A.A.) — Çekoslovakya başvekili Hodza'nın ekalliyetlere dair söylediği nutku bahis mevzuu eden Berlin'in siyasî mahfilleri, bu nutkun gerek bu sahada gerek dahilî sulhun sağlamlaşması yolunda hiç bir şeyi ihtiva etmediği mütaleasında bulunmaktadır.

Filhakika Hodza'nın ne yapmak fikrinde olduğu anlaşılamıyor. Ekalliyetler için bütün manasiyle yeni bir statü mü yapılacak yoksa mutavassıt bir tesviye sureti ile mi iktifa olunacaktır? Eğer mutavassıt bir sureti tesviye düşünülüyorsa, siyasî mahfiller şu kanaattedir ki, ancak katî bir hal sureti bulunduğu takdirde Çekoslovakyada sulh kurulabilir ve Avrupada da herkesin istediği gibi gerginlik ortadan kalkar.

Londra'da intiba mükemmel

Londra, 29 (A.A.) — Hodza'nın nutku mükemmel bir intıba bırakmıştır. Ekaliyetler için yeni bir statü yapılacağı haberi diplomatik mahfilleri hayrete düşürmemiştir. Çünkü İngiltere hükümeti evvelce keyfiyetten haberdar edilmişti.

umumî olarak müşahidler, Çekoslovakya hükümetini nazi elemanları elinde hiç bir tahrik mevzuu veya vesilesi bırakmamak hususunda gösterdiği faaliyetten dolayı memnuniyetlerini izhar etmektedirler.

İngiltere

Yarı resmî mahfiller Londranın Çekoslovakya ile Almanya arasındaki gerginliği giderecek şekilde ekalliyetler meselesinin hallini kolaylaştırmak için her türlü diplomatik teşebbüsü yapmağa hazır olduğunu hatırlatmaktadırlar.

Çekoslovak mahfilleri, almanlar tevassut meselesini açıkça ortaya koydukları takdirde Prag hükümetinin de gerek Fransa ve gerekse İngilterenin tevassutunu istiyeceğini bildirmektedirler. Bilhassa Fransa Çekoslovakyayı zamân altına aldığı için bu memleketin tevassutuna daha büyük bir ehemiyet atfedilmektedir.

Çekoslovakyanın Paris büyük elçisinin bir nutku

Ruen, 29 (A.A.) — Dün şehremanetinde kendisi için yapılan kabul resminde bir nutuk söyliyen Çekoslovakya sefiri Stefan Osuski, Bohemyanın yedinci asırdan beri müstakil bir memleket olarak kaldığını ve Habsburglar zamanında bile Bohemya tacının hukukan mevcud olduğunu hatırlatmıştır.

Sefir demiştir ki:

— Almanların vaziyeti elverişli bularak Bohemyaya hicret ettikleri zekâ ve çalışmaları ile Bohemyada bir servet ve medeniyet vücude getirdikleri tarihî bir hakikattir. Bu itibarla almanlara müşterek eserin ortakları nazarile bakmak doğrudur.

"Kendi evimizden kovulamayız!"

Bununla beraber asırlardan beri alnımızın teriyle ve kanımızla inşa ettiğimiz kendi evimizden koğulmağa razı olmamızı kimse bizden istiyemez."

Umumî harb Avrupa meselesini tetkik eden Osuski memleketinn harb fikrini kabul etmeğe katlanmaması lâzımgeldiğini söyliyerek demiştir ki:

"— Avrupanın kalbinde bulunan Çekoslovakya bu fikri kabul edemez. Fakat Avrupada böyle bir vaziyet karşısında da atıl kalmamalıdır. Aksi takdirde bir felâkete doğru sürüklenebilir."

Mebus Növirt'in nutku etrafında

Siyasî mahfiller, Henlayn taraftarı mebuslardan Növirt'in dün Liberek'de irad etmiş olduğu nutukta Çekoslovakya devletine karşı bir sadakat beyannamesi demek olan 1934 tarihinde Henlayn proğramından bahsetmiş olduğunu söylemektedirler.

Növirt demiştir ki:

"— B. Konrad Henlayn, 20 ilkteşrin 1934 tarihinde Bömis Loype'de bir program okumuştur, bu program bugün muteberdir.

B. Henlayn'ın B. Növrit tarafından telmih olunan nutkunun başlıca esasları şunlardır:

1 — Irkî kolonizasyonların külfetli olması sebebiyle ırkî sınırlarla politik sınırların aynı olmasındaki imkânsızlik, B. Henlayn, şöyle demiştir: "Sınırların herhangi bir surette tadilinde en ufak menfaatimiz yoktur.

2 — Demokrat çekoslovak devletine olan ihlâsın teyidi: Milliyete karşı sadakat, devlete karşı sadakate engel değildir. Bizler, alman idik, almanız ve daima alman klacağız. Çekoslovakya - nın demokratik cumhuriyeti rejimine kayıt ve şartsız olarak taraftarız.

3 — Faşizmin takbihi.

4 — Nasyonal - Sosyalizme mukabil liberalizmin teyidi.

B. Henlayn, bundan sonra siyasî isteklerinin listesini izah ve teşrih etmiştir :

1 — Toplanma, basın ve söz hürriyetir

2 — Herkesin kanun huzurunda müsavi olması,

3 — Namuslu vatandaşlar hakkında vaki olan ihbarlara karşı bu vatandaşların himayesi.

4 — İdarî muhtariyet,

5 — Amme hizmeti vasfını haiz muhtar idarî heyetler ihdası,

6 — Almanların nüfusları ile mütenasip surette, orduda, icraî idarî... ilâ.. heyetlerde kullanılması,

7 — Mebusların siyasî faaliyetlerinden şahsî mesuliyetlerini temin etmek için intihab listesi üzerine intihab yapılması usulünün ilğası

Alman mahfilleri şüpheli

Berlin, 29 (A.A.) — Siyasî mahfiller, südetler meselesinin halledileceğine dair dün hoca tarafından yapılan vaadi şüphe ile karşılamaktadırlar. Bu mahfiller, çekoslovak hükümetinin bu şekilde bir çok vaidlerde bulunduğunu hatırlatmaktadırlar.

Aynı mahfiller, Südetler meselesinin Çekoslovakyadaki diğer ekalliyetler meselesinden ve bilhassa Polonya ve macar ekalliyetleri meselesinden ayrı olarak halledilemiyeceği kanaatinddirler.

Nutuk Pariste de iyi karşılandı

Paris, 29 (A.A.) — B. Hodzanın hitabesi Pariste iyi karşılanmıştır.

Diplomasî mahfilleri, B. Hodza, basiretkâr ve azimkâr, memleketin bundan böyle içinde bulunduğu nazik vaziyette en muvafık bir lisan kullanmış olduğunu beyan etmektedir.

Filvaki B. Hodza, südet alman ekalliyetine karşı geniş bir uzlaşma zihniyeti göstermiş, bununla beraber çekoslovak devletinin yapacağı müdaadetta aşmayacağı hududu açıkça irade etmiş ve bu hududların çekoslovak devletinin bizzat mevcudiyetinin ilcaatına tekabül etmekte olduğunu bildirmiştir. Esasen bu hududlar, B. Çemberlayn'in 24 martta Avam Kamarasındaki nutkunda Çekoslovakyadaki alman ekalliyeti meselesinin yatışması temennisini izhar etmek zaruretiyle işaret etmiş olduğu hududlardır.

Senato ve parlâmento toplandı

Prag, 29 (A.A.) — Çeteka ajansı bildiriyor: Meclis ve senato bugün ilkbahar toplantılarına başlamışlardır.

Meclisin açılışında kalabalık dinleyic kütlesi hazır bulunmuş ve reis tarafından açılış nutku söylenirken salona giren başvekil Hodza ekseriyet mebusları tarafından heyecanla alkışlanarak karşılanmış ve bu suretle mebuslar baş vekilin dün radyoda söylediği nutku tasvib ettiklerini göstermişlerdir.

Alman çiftçi ve alman sosyal hıristiyan partilerinin Südet almanları partisiyle birleşmeleri üzerine meclisteki sıralar bugün yepyeni bir şekilde gözükmüştür.

Macar mebusu B. Szulle de Pittsbrğda anlaşmasına dayanan bir muhtariyet tatbikini istemiştir.

Yunanistanda büdce açığı azalıyor

Atina, 29 (A.A.) — Maliye nazırı Apostolidis, 1937 - 38 büdcesinin tahakkukatı hakkında gazetecilere yaptığı beyanatta, mezkûr sene büdcesinin halefi tarafından 569 milyon drahmi açık ile hazırlanmış olduğunu kaydettikten sonra bu açığın bazı kredilerde yapılan tasarruflar ve bütün vergilerin tam olarak tahsil edilebilmiş olması neticesinde bugün iki yüz doksan beş milyona düşmüş olduğunu söylemiş ve sene nihayetine kadar da bunun 175 milyona düşebileceği ümidini izhar eylemiştir.

B. Mihalakopulosun cenaze töreni yapıldı

Atina, 29 (A.A.) — Atina ajansı bildiriyor :

Uzun zamanlardanberi mustarip olduğu miokarditten vefat eden sabık başvekil Mihalakopulos'un cenaza töreni dün öğleden sonra Atina büyük kilisesinde yapılmıştır.

HİKÂYE

ANŞLUS

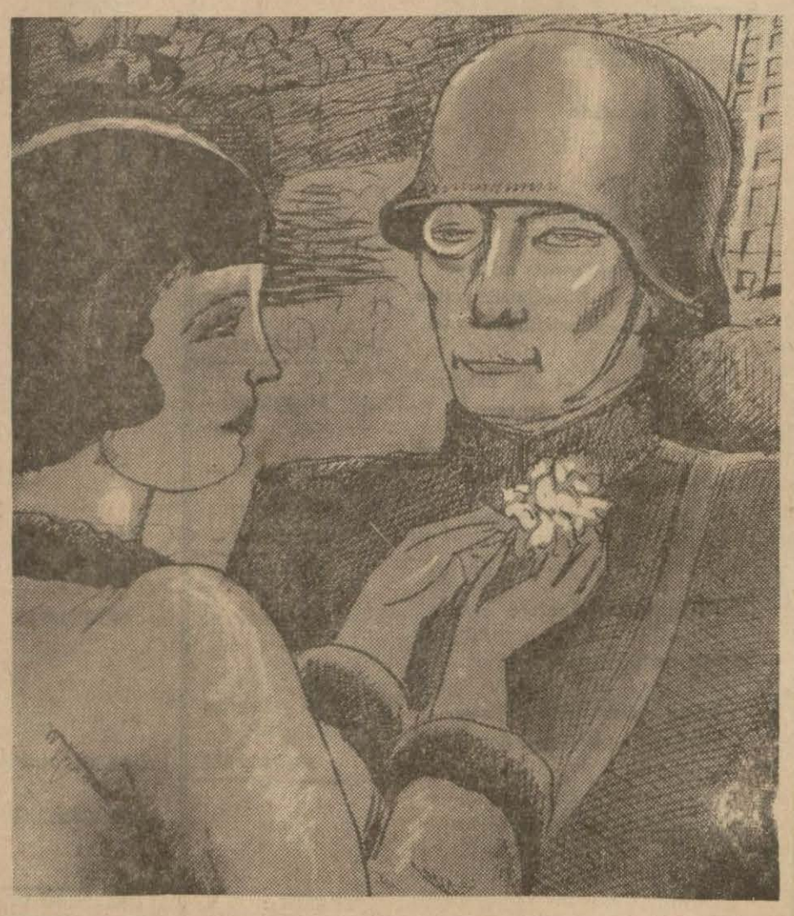

Ferdi, tam iki sene evel Viyana gazetelerinden birinde şöyle bir ilân görmüştü: "Yirmi üç yaşında sempatik ve sıhhatli bir sarışın genç kız otuz yaşlarında bir hayat ortağı arıyor. Geçindirecek kadar parası ve biraz ince ruhlu olması kâfidir. Ecnebi de olabilir." Boş ve hareketsiz hayatında, bunun platonik de olsa enteresan bir maceraya vesile olabileceğini düşünmüş ve aklından geçeni derhal tatbik etmek itiyadında olduğu için hemen kaleme sarılarak mükemmel bildiği almancasiyle ona hararetli ve romantik bir mektub yazmıştı.

Tam iki senedenberi devam eden muhabere böyle başlamıştı. İsminin Maria Şlayher olduğunu söyliyen genç kız ona ilk önce çok ihtiyatlı bir cevab göndererek bir sürü sualler sormuştu. Bunların arasında türk kanunlarına dair olanları da vardı. Meselâ Türkiyede erkeklerin kaç karı alabildiklerini soruyor, birden fazlaya kanunî cevaz olduğu takdirde üstüne evlenmemeyi mukavele ile taahhüd etmesini istiyordu. Fakat buna mukabil evelce gördüğü çarşaflı türk kadınlarının resimlerini hatırlayarak çarşaf giymekten yüzüne peçe örtmekten pek sevineceğini bildiriyordu. Ferdi, kendisine endişe veya sevinç veren bu gibi ihtimallerin varid olmadığını, Türkiyenin de bütün diğer Avrupa memleketleri gibi olduğuna, eski âdetlerin tarihe karıştığına onu ancak dört beş mektub ve bir o kadar da Türkiyeye aid almanca neşriyat ve resimler gönderdikten sonra ikna edebildi.

Genç kız bir de resmini göndermişti. Açık kumral saçların çerçevelidiği son derece sevimli bir yüz ve muntazam bir endamı aks ettiren bu resim Ferdi'nin çok hoşuna gitmişti. Resimde rötuşun hissesi yüzde otuz kabul edilse bile, gene Maria'nın çok güzel bir kız olduğunu itiraf etmek lâzımdı. Buna mukabil Maria da onun gönderdiği resmi sempatik ve zevkine göre bulmuştu. İlk önce resmî bir eda ile başlayan muhavere git gide daha samimileşmişti.

Genç kız oradaki hayatı hakkında uzun boylu malûmat vermişti. Kendisi edebiyat fakültesini bitirmiş fakat bütün gayretlerine rağmen bir iş bulmaya muvaffak olamamış, bir aralık bir sigorta şirketine daktilo olarak girmişse de az sonra şirketin iflâsı üzerine oradan da ayrılmak mecburiyetinde kalmıştı. Bir iş komüsyoncusunun ara sıra kendisine verdiği yazıları kopya ederek beş on para kazanıyor, binbaşı mütekaidi olan babasının tekaüd maaşını da buna ilâve ederek annesi ve küçük kardeşi ile beraber dört kişilik aile bu para ile epey sıkıntılı bir şekilde geçiniyordu.

Ferdinin değil üniversite mezunu, hattâ orta mekteb mezunlarının bile Türkiyede işsiz kalması mümkün olmadığı hakkında verdiği izahat genç kızı hayretten hayrete düşürüyor, İstanbulun efsanevî güzellikleri hakkında ötedenberiden işittiklerinin de tesiriyle Türkiye'yi görmeden sevmeye başladığını yazıyordu.

Maria'nın babası B. Şlayher, Avusturya Macaristan ordularında harbetmiş bütün hayalini kalbinde yaşatan vatanperverler cephesine mensubtu. Kızı da, tabiî bir sevkle onun siyasî emellerini benimsemiş ve vatanperverler teşkilâtına yazılmıştı. Buradaki faaliyeti de git gide artmaktan geri durmıyordu.

Mektublar tevali ettikçe, Ferdi, Maria'nın kendisine karşı gösterdiği alâkanın ve İstanbulu görmek arzularının hafiflediğini hissediyordu. Buna mukabil siyasî heyecanlarının dozu her mektubunda biraz daha yükselmekten geri kalmıyordu.

O, kütlelerin kaynaşmasında yeni bir alâka, boş zamanlarını dolduran yeni bir meşgale bulmuştu. Partisine aidat toplamak için hazırlanan müsabakalarda vazife alıyor, propaganda teşkilâtında çalışıyor ve bütün bunları mektublarında ona tafsilâtiyle, tıpkı bir arkadaşa anlatır gibi bildiriyordu.

Ferdi bu halden çok müteessirdi. İçli bir çocuktu. İlk zamanları bir macera hevesiyle başladığı bu muhavere yavaş yavaş onu sarmış, binlerce kilometre öteden kendisine gelen aşina ve samimî sesle hülyalarını beslemeye alışmış ve hareketsiz hayatında yegâne teselli menbaı diye ona sarılmıştı. Şimdi genç kızın böyle alâkasını günden güne kaybettiğine üzülüyordu. Artık seyrekleşmiş olan mektublar kim bilir günün birinde kesiliverecek ve, Maria artan vatan aşkiyle kalbi dolunca orada Ferdiye ayrıracak yer bulamıyacaktı.

İşte ferdi bir sabah, Anşlusu haber veren gazeteyi bu ruhî halet içinde eline aldı ve gazetenin kalın harflerle dizili manşeti ona bir zafer müjdesi gibi geldi. Mesele bitmişti. Artık siyasî faaliyetine devam edemiyecek olan genç kız tekrar ona, mesafeler aşırı sevgisine dönecekti. O günü ve ondan sonrakileri büyük bir neşe içinde geçirdi ve Maria'dan alacağı ilk mektubu sabırsızlıkla bekledi.

Bu mektub gecikmedi, fakat onu okuyunca Ferdi yıldırımla vurulmuşa döndü. Genç kız, işgal ordusiyle gelen bir alman zabitiyle nişanlandığını bildiriyor, kendisini unutmasını rica ediyordu.

Hikâyeci

İstanbul borsası

29 - 3 - 1938

ÇEKLER

	Açılış	Kapanış
Londra	628.—	628.—
Nevyork	0.79	0.7885
Paris	25.975	25.975
Milano	15.035	15.035
Brüksel	4.6831	4.6831
Atina	87.0222	87.0222
Cenevre	3.4494	3.4494
Sofya	63.6942	63.6942
Amsterdam	1.4283	1.4283
Prag	22.64	22.64
Viyana	4.22	4.22
Madrid	12.7388	12.7388
Berlin	1.9713	1.9713
Varşova	4.1894	4.1894
Budapeşte	3.981	3.981
Bükreş	106.21	106.21
Belgrad	34.6337	34.6337
Yokohama	2.7355	2.7355
Moskova	23.895	23.895
Stokholm	3.0891	3.0891

ESHAM VE TAHVİLAT

		Açılış	Kapanış
1933 Türk Borcu	I.	19.30 (Peşin)	19.20
" " "	II.	19.30 (Peşin)	19.30
" " "	III.	19.30 (Peşin)	19.30

ANDAÇ

Nöbetçi Eczaneler

Pazar : Ankara Eczanesi
Pazartesi : Yeni ve Cebeci eczaneleri
Salı : Halk ve Sakarya „
Çarşamba : Ege ve Çankaya Eczaneleri
Perşembe : Sebat ve Yenişehir „
Cuma : İstanbul eczanesi
Cumartesi : Merkez „

HALK ve YENİ
Sinemalarda matineler

Hergün	Cumartesi	Pazar
14.45	13.00	11.00
16.45	14.45	13.00
18.45	18.45	14.45
21.00	21.00	16.45
		18.45
		21.00

Pazar ve cumartesi günlerinden başka HALK sinemasında hergün halk matineleri: 12.15
Film değişme günleri: Pazartesi ve Cuma.

Lüzumlu Telefon Numaraları

Yangın ihbarı: (1521). — Telefon, müracaat, şehir: (1023-1024). — Şehirlerarası: (2341-2342). — Elektrik ve Havagazı Arıza Memurluğu: (1846). — Mesajeri Şehir Anbarı: (3705). — Taksi Telefon numaraları: Zincirli cami civarı: (2645, 1050, 1196). — Samanpazarı civarı: (2806, 3259). — Yenişehir, Havuzbaşı, Bizim taksi: (2323) — Havuzbaşı: Güven taksi: (3848); Birlik taksi: (2333) — Çankırı caddesi, Ulus taksi: (1291).

Otobüslerin ilk ve son Seferleri

	Sabah İlk sefer	Akşam Son sefer
Ulus M. dan K. dere'ye	6.45	23.00
K. dere'den Ulus M. na	7.15	23.20
Ulus M. dan Çankaya'ya	7.25	23.00
Çankaya'dan Ulus M. na	7.10	23.20
Ulus M. dan Dikmen'e	7.30	19.00
Dikmen'den Ulus M. na	8.00	19.30
Ulus M. dan Keçiören'e	6.30	21.00
Keçiören'den Ulus M. na	7.00	21.30
Ulus M. dan Etlik'e	6.30	20.30
Etlik'ten Ulus M. na	7.00	21.00
Ulus M. dan Cebeci'ye	7.00	23.00
Cebeci'denUlus M. na	7.00	23.00
Cebeci'den As. fabl. ra	7.00	—.—
As. fabl. dan Cebeci'ye	—.—	17.00
Yenişehir'den Ulus M. na	7.00	23.00
S. pazarı'ndan Akköprü'ye	6.45	7.30
Akköprüden S. pazarı'na	8.00	9.45

§ U. Meydanı ile İstasyon arasında her beş dakikada bir sefer olup tren zamanları seferler daha sıktır.
§ U. Meydanı ile Yenişehir, Bakanlıklar, Cebeci, Samanpazarı arasında saat 8 den 20 ye kadar vasatî her beş dakikada; saat 20 den 21 e kadar her on dakikada; saat 7 den 8 e ve 21 den 23 e kadar her 15, 20 ve 30 dakikada bir muntazam seferler vardır.
§ Akşamları Ulus Meydanından saat 23 deki son seferlerle bunların Ulus Meydanına dönüşleri sinemaların dağılış saatlerine tâbidirler.

Posta Saatleri

Posta saat 19 a kadar İstanbul cihetine mektub kabul eder.
Teahhütlü 18 e kadardır.

Tren Saatleri

Haydarpaşa'ya : Her sabah 8.20.Her akşam 19.15 ve 19.45 de (salı, perşembe, cumartesi Toros sürat.)
Samsun hattına : Hergün 9,35 (Kayseri, Sivas, Amasya bu hat üzerindedir.)
Diyarbakır hattı : Hergün 9,40
Zonguldak hattı : „ 15.00
Kırıkkale'ye rayotobüs „ 16.05

GÜNDELİK

Hicrî - 1357 Rumî - 1354
Muharrem: 27 Mart: 17
S. D. S. D.
Güneş: 5 46 Akşam: 18 31

ÇAPRAZ KELİMELER

Dünkü çapraz kelimelerin halledilmiş şekli

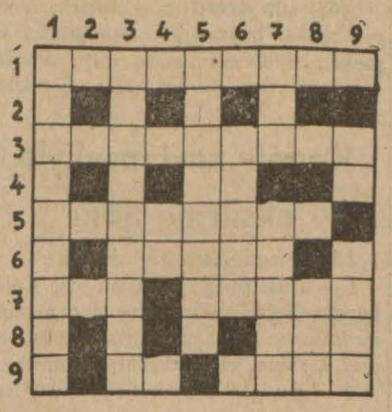

Soldan sağa ve yukardan aşağıya:

1 — Bir nevi muhacir kuş
3 — Nemli
4 — Beyaz
5 — Bir nevi deniz kuşu
6 — Bir erkek ismi
7 — Kemikten eğer — yumurta ile yapılan bir yemek
8 — Bir göz rengi
9 — Sicim — herkese çatan.

DÜNYA BASINI

AVUSTURYA EKONOMİSİNİ ALMAN EKONOMİSİ İLE BİRLEŞTİRMEK KABİL Mİ?

Taymis gazetesinin bir baş yazısı

Alman orduları Avusturya sınırından geçeli daha on gün olmuştur. Fakat bu müddet içinde federal cumhuriyetin çehresi değişmiş bulunuyor.

Nazi kıtaları yolları tutmuş, Bay Şuşnig'in vatanseverler partisi dağıtılmış, yollardan işaretleri kaldırılmıştır. Kendi ananevî ve kültürel istiklâllerini muhafaza etmek isteyen valilerle memurlar işlerinden atılmakta ve hapse tıkılmaktadırlar. Ortada Avusturyayı ekonomi bakımından Rayh'a bağlamak ve Avusturya servet kaynaklarını da Mareşal Göring'in dört yıllık plânı için işletmek kalmıştır.

Avusturya millî bankasının altın ihtiyat akçesi Rayhsbank'a devrolunmuştur. Mark, geçer akçe olmuş ve gümrük manialarî yıkılamağa başlanmıştır.

İlhakın çok manalı bir sembolü olmak üzere Zays İnkuart ile Viyanadaki mesaî arkadaşları Rayhstağın 18 mart toplantısında hazır bulunmuşlardır.

İngilterede hiç bir kimse Avusturyadaki statükonun ebediyete kadar muhafaza edileceğini düşünmüş değildi. Eğer Anşlus, kanunî ve nizamî yollarla yapılmış ve azlıkların hakkı emniyet altına alınmış olsaydı İngiliz halkının bunun hakkında ufak bir tenkid yürütmek bile akılarından geçmezdi.

Lord Halifaks, geçen hafta lordlar kamarasında, birbirini müteakib iş başına geçen bir çok İngiliz kabinelerinin Avusturyadaki Alman menfaatlerini takdir ettiğini, o sebeble sulh muahedelerinin yeniden gözden geçirilmesini düşündüğünü söylemişti.

Bütün dünyayı sarsan nokta bu Alman menfaatlerinin gayet haşin bir surette ele geçirilmesine kalkışılmış olmasıdır.

Her halde Bay Hitler, sulh halinde bulunduğu bir memleketin içinde dahilî harb çıkmasına mani olabilmek için on binlerce polis ve silâhlı yüz binlerce askeri Avusturyaya göndermeğe mecbur kaldığı hakkında kendi vatandaşlarını iknaa muvaffak olmuştur. Fakat Dr. Göbls bile Alman ordularının dost Avusturyayı bu şekilde zaptetmekte haklı olduklarını söylemekte ve bu iddiasına deliller bulmakta müşkilât çekecektir. Bir taraftan kralcıları, sosyalistleri ve yahudileri tevkif ederken bir taraftan da Avusturya ekonomisini Rayh ekonomisi ile birleştirmek işi de kolay olmıyacaktır. Eğer Avusturya sanayii de dört yıllık plânın gerçekleştirilmesi için çalıştırılacakca, bugün onlarda kullanılan bir çok kimselerin oldukları yerde bırakılmaları lâzım gelecektir.

Alman işçilerini Avusturyaya gönderip orada çalıştırmak da bahse mevzu olamaz. Çünkü bugünkü günde Almanyada da mütehassıs işi az ve pahalıdır.

Bir muhabirimizin yazdığı bir makalede de söylediği gibi, Almanya Avusturyanın demir madenlerinden ve ormanlarından azamî derecede faydalanmak ve bunların verimini artırmak emelindedir. Bu verim iki, hattâ, üç misline çıkarılabilir. Fakat bunun için usta işçiyi artırmak lâzımdır ki bunun sağlanması kolay olmasa gerektir.

Avusturya ormanlarına gelince bunların harbdenberi geniş ölçüde yok edilmesinden hem Almanya, hem de Avusturya mesuldür. Eğer bundan sonra bunlar adam akıllı korunmıyacak olursa o zaman Avusturyanın orman serveti uzun müddet fayda vermekte devam etmiyecektir.

Ekonomik anlamı ile Almanya, şimdiye kadar yapamadığı bir şekilde cenub şarkî Avrupası üzerinde hâkim bir vaziyete gelmiştir. Bu vaziyet karşısında Çekoslovakyanın ekonomik bakımdan tecridi demek olan Şaht tekniğini inkişaf ettirmek çok güç olmıyacaktır.

Muhabirimizin de dediği gibi, Tuna devletlerinin başlıca müşterileri olan Almanyaya karşı o kadar bağlanmış bir vaziyetleri vardır ki bunlar, Şaht tarafından ileri sürülecek her hangi bir kliring anlaşmasını kolayca kabul edeceklerdir.

Bu itibar ile İngiltere hükûmeti, şimdi azamî dikkatini siyasetinin ekonomik tarafına tevcih etmelidir. Her halde Tuna devletlerinin ticaretini normal olan mecrasından ayırmağa çalışmak akla getirilemez; fakat Tuna devletlerine Rayh ile müsavi şekilde muamelede bulunabilecekleri yeni pazarlar açmak meselesi ehemiyetle düşünülebilir.

Nazi Almanyanın liderleri ekonomik vasıtaları politik ve diplomatik maksadlara vasıl olabilmek için gayet iyi bir surette kullanmışlar ve maksadlarına nail de olmuşlardır. Almanyaya göre ticaret, mutlaka, bayrağı takib etmiyorsa da bayrak, muhakkak, ticareti takib etmektedir. Son zamanlardaki İngiliz politikasının en zayıf noktalarından birisi de ekonomi ile siyasetin beraber yürüyeceğini gereği gibi anlayamamak olmasındadır.

Ümid olunur ki Anşlusun ingiliz ticareti üzerinde yapacağı tesirler ingiliz hükümeti tarafından lâzım gelen dikkatle takib edilecektir.

Kambiyonun yeni kayıdlara tabi tutulacağı ve Avusturyanın yabancı devletlerle yapmış olduğu ticaret muahedelerinin yeniden gözden geçirileceği şimdiden ilân edilmiş bulunuryor.

Avusturyanın yol sistemlerini, su kudreti kaynaklarını, bakır, kurşun ve altın istihsalini kuvvetlendirmek için esaslı tedbirler alınacaktır. Böylece çekilen ekonomik sıkıntılardan sonra Avusturya millî bankası tarafından vücude getirilen bu servet kaynakları enflasyoncu alman finansının dibi bulunmıyan kuyusu içinde kaybolacaktır.

Yalnız ortada ne olacağı sonradan belli olacak bir mesele kalıyor: Avusturyanın yabancılara olan borçları.

İngiltere

"Anlaşma zamanı gelmiştir"

İspanya hâdiselerinin son inkişafından bahseden Deyli Ekspres diyor ki:

"Bugüne kadar bu derece sabırla ıstırab çekmiş olan yüz binlerce kadın ve erkeği kurtarmak için anlaşmak zamanı gelmiştir. Güzel bir bahçe olabilecek İspanyayı çöle çevirmek reva mıdır? İspanyolların büyük ekseriyeti, akıtılan kandan mesul değildir. Bu masumların son bir vahşi katliama kurban gitmeleri doğru mudur? Franko mütarekeyi kabul edin, herhalde mezarlıklar üzerinde hüküm sürmek arzusunda değilsindir.„

"Acı tecrübe bitmeli"

Deyli Telegraf diyor ki:

"İspanyadaki harbın nihayet bulması, çok derin bir ferah getirecektir. Zira, Eden'in dediği gibi, İspanyol meselesi halledilmedikçe, Avrupada sükûn mevzuu bahs olamıyacaktır. İspanyanın bütün dostlarının arzusu, bu acı tecrübenin bütün memleket tamamiyle harab olmadan nihayete ermesidir.„

Bütün ingiliz gazeteleri, ispanyol anlaşmazlığının pek yakında nihayet bulacağına kanidirler. Bu hususta müttefik olan gazeteler, yalnız şu meselede ayrılıyorlar:

Zaferin sebebi nedir?

Muhafazakâr gazeteler, nasyonalistlerin muvaffakiyetli ileri hareketini, baş kumandanlığın askerî kabiliyetine atfetmekte, sol cenah gazeteleri ise mart ayı zarfında general Frankoya Almanya ve İtalyadan yapılan yardımlar hakkındaki Barselon tebliğini tebarüz ettirmektedir.

Deyli Herald diyor ki:

"Barselon hükümetine, silâh ve mühimmat almak hakkı verilmelidir. Karışmazlık, yalnız bir komedya değil, fakat doğrudan doğruya bir yalan dır. Franko namına harbı İtalya ve Almanya kazanmaktadır.„

Almanya

Tezadlarla dolu bir nutuk

"Koerespondans Diplomatik„ gazetesi, Çekoslovakya ekalliyetleri meselesine dair Çekoslovakya Başvekili Hodza'nın nutkunu bahis mevzuu ederek diyor ki:

"Bu nutuk pek az memnuniyet uyandırmıştır ve tezadlarla doludur. Mesuliyetlerini müdrik bir devlet adamı zamana uyar ve yeni yola azimle girerdi. Halbuki Hodzanın nutku bu vasıflardan mahrumdur. Ekalliyetler meselesinin müstacel ve mübrem mahiyetini inkâra ve meselenin sebeblerini mümkün olduğu kadar gizlemeğe çalışıyor.

Çekoslovakyada hiç bir şeyin değişmiyeceği hakkındaki şüpheleri Hodza'nın nutku gidememiştir. Çekoslovakyada ekalliyetler için memnuniyet verici bir vaziyet ihdası bugün her zamandan ziyade lâzımdır, zarurîdir.„

Çekoslovakya

Ekonomik işbirliği

Çekoslovak gazeteleri başvekil Hodzanın nutku ile meşgul olmakta ve hükümetin ekalliyetler meselesini sulhcu bir tarzda halletmek için alman ekalliyetiyle doğrudan doğruya temasa gelerek en iyi tesviye suretini araştıracağını yazmaktadır.

"Narodni Lizti" diyor ki:

" Almanya, Çekoslovakyanın mülkî tamamlılığını tanıdığına dair teminat vermiş olduğundan ekonomik işbirliğine yol açılmış bulunuyor. Çekoslovakya ekalliyetler meselesinin halli için samimî gayretlerde bulunacaktır.

BİBLİYOGRAFYA

Mayis gecesi

Gogol isminin, klâsik rus edebiyatında büyük bir mevkii ve ehemiyeti vardır. Puşkin nasıl rus nazmının babası telâkki ediliyorsa, Gogol da, tıpkı öyle, rus romanının yaratıcısı sayılır. Rusyada hakikî ve Avrupaî manasında ilk romanı yazmış olan Gogoldur. Romantik ve sunî bir edebiyata alışmış olan muasırlarının şiddetli hücumlarına uğramış olan Gogol, ilk defa olarak realist bir müşahedeye istinad eden canlı ve hayattan alınmış eserler vermeye başladı ve bu suretle yetişecek olan Tolstoy'lar, Dostoyevski'ler ve Turgenyef'lere üstadlık etti.

Gogol'un büyük ve en güzel eseri hiç şüphesiz "Ölü Ruhlar" dır, dilimize geçen sene çevrilmiş olan bu eserden sonra Gogol'un şimdi de "Mayıs gecesi„ isimli nefis bir büyük hikâyesi Hasan Âli Ediz ve Vasıf Onat tarafından tercüme edilerek Remzi kitabevinin "Dünya muharrirlerinden tercümeler serisi„ külliyatı arasında neşredilmiştir. Realist metodla yetişmek istiyen genç muharrirler rus klâsik edebiyatını ve bilhassa Gogol'u çok okumalıdırlar. Bu eseri bilhassa tavsiye ederiz.

Arı

Belçikanın fransız diliyle yazan ediblerinin en meşhuru olan Maurice Maeterlinck, kıymetli bir şair, filozof, temaşa muharriri olduğu kadar derin tetkikleriyle şöhret almış bir tabiat âlimidir. Onun karıncaların ve arıların hayatını uzun tetkiklerden sonra anlatan eserleri büyük bir şöhret kazanmış ve hemen her dile tercüme edilmiştir. Karıncaların hayatı daha evelce türkçeye çevrilmişti. Şimdi de Hilmi Malik Evrenol, arıların hayatı hakkındaki eseri ingilizce bir hulâsasından dilimize çevirmştir. İlmî olan eser, bu telhis sayesinde herkesin ve bilhassa genç mekteblilerin kolaylıkla ve zevkle okuyacakları bir sadeliğe bürünmüştür.

Bize basit bir böcek şeklinde görünen arı'nın ferdî ve içtimaî hayatında ne dikkate değer hususiyetler bulunduğunu bu kitabı okuyanlar çok iyi anlayacaklardır. Mütercimin temiz ve sade bir dille kütüphanemize kazandırdığı bu güzel ve çok faydalı eseri okumaktan zevk duyan herkese tavsiye ederiz.

TÜRKİYE KIZILAY CEMİYETİ GENEL MERKEZİNDEN:

Kızılay Genel Meclisi, 1938 senesi Nisanının 30 uncu cumartesi günü sabah saat onda Ankarada Yenişehirde Cemiyetin Genel Merkez binasında alelâde içtimaını yapacağından murahhasların yukarda yazılı gün ve saatta Kızılay Genel Merkezine gelmeleri rica olunur.

Müzakere ruznamesi :

1 — Reis ve İkinci Reislerle Kâtiblerin seçilmesi.
2 — Umumî Meclis Tetkik Komisyonu ve Genel Merkez raporlarının tetkikiyle kabulü halinde Genel Merkez zimmetinin ibrası.
3 — 1938 - 1939 büdcesinin tasdiki.
4 — Çıkacak azanın yerine diğerlerinin seçilmesi.
5 — Tetkik Komisyonu azasının yeniden seçilmesi.
6 — Genel Merkez teklifleri. 1757

Krem Balsamin

Kumral, Sarışın, Esmer her tene tevafuk eden yegâne sıhhî kremlerdir. Cildi besler. Çil, Leke ve sivilceleri kâmilen izale eder. Yarım asırdanberi kibar mahfillerin takdirle kullandıkları sıhhî güzellik kremleridir.

KREM BALSAMİN 4 ŞEKİLDE TAKDİM EDİLİR
1 — Krem Balsamin yağlı, gece için pembe renkli
2 — Krem Balsamin yağsız, gündüz için, beyaz renkli
3 — Krem Balsamin acı badem, gündüz için beyaz renkli
4 — Krem Balsamin acı badem, gece için, pembe renkli.
İNGİLİZ KANZUK ECZANESİ. — Beyoğlu, İstanbul
596

Uyanış · Servetifünun

1891

Başyazarı: A. Ihsan Tokgöz

47 senedir durmadan çıkmakta olan bu haftalık resimli gazetenin Ankarada satış yeri AKBA Kitabevidir. Senelik abone 10 lira. 592

Cumhuriyet Merkez Bankasının

26 Mart 1938 vaziyeti

AKTİF		LİRA
Kasa :		
Altın: Safi kilogram 19.713,741	27.728.954,21	
Banknot	19.525.880,—	
Ufaklık	1.190.600,81	48.445.435,02
Dahildeki muhabirler :		
Türk lirası	511.394,53	511.394,53
Hariçteki muhabirler :		
Altın: Safi kilogram 6.482,909	9.118.729,56	
Altına tahvili kabil serbest dövizler.	3.570,72	
Diğer dövizler ve borçlu kliring bakiyeleri	22.800.228,37	31.922.528,65
Hazine tahvilleri :		
Deruhte edi. evrakı nakdiye karşılığı.	158.748.563,—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat	14.374.727,—	144.373.836,—
Senedat cüzdanı :		
Hazine bonoları.		
Ticarî senedat.	43.974.791,99	43.974.791,99
Esham ve Tahvilât Cüzdanı :		
A — (Deruhte edilen evrakı nakdiyenin karşılığı esham ve tahvilât (itibarî kıymetle)	38.840.726,02	
B — Serbest esham ve tahvilât	7.069.006,70	45.909.732,72
Avanslar :		
Altın ve döviz üzerine	55.740,—	
Tahvilât üzerine	8.669.058,16	8.724.798,16
Hissedarlar :		4.500.000,—
Muhtelif :		15.013.924,22
YEKÛN :		343.376.441,29

PASİF		LİRA
Sermaye :		15.000.000,—
İhtiyat akçesi :		
Adî ve fevkalâde	2.105.172,40	
Hususî	4.516.007,70	6.621.180,10
Tedavüldeki banknotlar :		
Deruhte edilen evrakı nakdiye	158.748.563,—	
Kanunun 6 ve 8 inci maddelerine tevfikan hazine tarafından vaki tediyat.	14.374.727,—	
Deruhte edi. evrakı nakdiye bakiyesi.	144.373.836,—	
Karşılığı tamamen altın olarak ilâveten tedavüle vazedilen.	19.000.000,—	
Reeskont mukabili ilâveten ted. vazd.	13.000.000,—	176.373.836,—
Türk lirası mevduatı :		16.223.995,39
Döviz taahhüdatı :		
Altına tahvili kabil dövizler.	931,40	
Diğer dövizler ve alacaklı kliring bakiyeleri.	33.579.224,87	33.580.156,27
Muhtelif :		95.577.273,53
YEKÛN :		343.376.441,29

2 Mart 1933 tarihinden itibaren: İskonto haddi % 5 1/2 Altın üzerine avans % 4 1/2

İstanbul Üniversitesi Arttırma, Eksiltme ve Pazarlık komisyonu ilânları

İnşaat münakasası

1 — 51289 lira 16 kuruş keşifli Gurebada yapılacak ikinci dahiliye anfisi inşası vahidi fiat üzerinden kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur.
2 — Bu işe aid evrak ve şartnameler şunlardır.
A — Eksiltme şartnamesi
B — Mukavele projesi
C — Bayındırlık işleri genel şartnamesi
D — Özel şartname
E — Keşif cetveli
F — Proje
İsteyenler bu şartnameyi ev evrakı 257 kuruş bedel ile rektörlükten alabilirler.
3 — Eksiltme 18.4.938 pazartesi günü saat 16 da üniversite rektörlüğünde yapılacaktır.
4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 3814 lira 46 kuruş muvakkat teminat vermesi ve bundan başka aşağıdaki vesikaları getirmesi lâzımdır.
1 — 1937 senesine aid 50.000 liralık bayındırlık bakanlığından alınmış inşaat müteahhidlik vesikası ibraz edecektir.
5 — Teklif mektubları 3 üncü maddede yazılı saatten bir saat evel komisyon başkanlığına makbuz mukabilinde verilecektir. Posta ile gönderilecek mektubların en geç 3 üncü maddede yazılı saate kadar gelmiş olması ve dış zarfının mühür mumu ile iyice kapatılmış olması şarttır.
Postada gecikmeler kabul edilmez.
(1661/863) 1752

B O R A
Yeni Sinemada

Bütün bu dersler için Yenihal arkasında Yenihamam apartımanı kat 2 Arar lisan okulu, daktilo ve steno kursları direktörlüğüne müracaat Tel:3714 1698

Vilâyetler

Lise pavyonu yaptırılacak

Diyarbakır Nafıa müdürlüğünden:

1 — Talibi çıkmayan D..Bakır liessi pavyonunun 36375.04 liralık esas keşfinden 32200 liralık inşaatı yeniden kapalı zarfla ihaleye konmuştur.
2 — Bu işe aid evrak şunlardır:
A - Eksiltme şartnamesi
B - Mukavele projesi,
C - Hususî, bayındırlık ve yapı işleri genel ve fennî şartnameleri,
D - Bu evrak nafıa dairesinde görülebilir, ve istenebilir.
3 — Bu işin ihalesi 9 nisan 938 cumartesi günü saat 11 de kapalı zarf usuliyle nafıa müdürlüğünde yapılacaktır.
4 — Eksiltmeye girebilmek için 2415 liralık muvakkat teminat, carî sene ticaret odası vesikası, Nafıa vekâletinden alınmış 10.000 liralıktan yukarı ehliyet vesikası.
5 — Taliplerin zarfları cumartesi günü ihale saatinden bir saat evel komisyon reisliğine makbuz mukabilinde vermeleri.
Postada gecikmeler kabul edilmez.
(1559-795) 1653

Kazalar

Elektrik ve su projesi yaptırılacak

Çifteler Harası Direktörlüğünden:

Yirmi sekiz bin lira tahsisatı olan Hara elektrik ve su işine aid keşif ve projeler pazarlıkla yaptırılacaktır. Bu işi yapmağa talib olan firma ve mühendislerin 1 nisan 938 tarihine kadar Çifteler harası direktörlüğüne müracaatları ilân olunur. (741) 1570

Baytar aranıyor

Ayvalık Belediye Reisliğinden :

(65) lira ücretli belediyenin fennî mezbahası baytarlığı münhaldir. Emekli baytarlarımızdan talip olanların vesaikile müracaatları ilân olunur. 1622

Kapalı zarf usuliyle eksiltme ilânı

Lüleburgaz Belediyesinden :

1 — Eksiltmeye konulan iş: Lüleburgaz Belediyesinde mevcud projesi muicibince bir sakaf altında sinema, otel, Gazino, ve teferrüatı inşaatıdır.
2 — Bu işin keşif bedeli: 31025 lira 11 kuruştur.
3 — Bu binanın proje fennî umumî ve hususî şartname ve müteferri evrakı Lüleburgaz Belediyesindedir. İstekliler belediyeye müracaatla tetkik ede bilirler.
4 — Eksiltme Lüleburgaz Belediye binasında 7 nisan 938 perşembe günü saat 17 de yapılacaktır.
5 — Eksiltme kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.
6 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin 2327 lira muvakkat teminat akçesi vermesi bundan başka Ticaret odası vesikası ile Nafıa Vekâletinden lâakal 10.000 liralık iş yaptıklarına dair musaddak vesika göstermeleri lâzım dır.
7 — Teklif mektupları ve teminat akçesi ihale günü olan nisan ayının 7 inci perşembe günü saat 16 ya kadar encümen reisliğine makbuz mukabilin de verilmiş olacaktır. Postadaki gecikme ve tehirler kabul edilmez. (707)
1464

Mahkemelerden

Ankara Asliye Mahkemesi Ticaret Dairesinden :

Müddeialeyhlerden Erzurum tüccarından İdrise.

Müddei Çaputçu Hüseyin tarafından Karaveli oğlu Mahmut ile aleyhinize açılan 14-2-928 T. li ve bir sene vadeli bir kıt'a senet muhteviyatı olan 1000 liradan dolayı borçtan kurtulmasına ve fazla tediyatı olan 500 liranın tahsiline dair mukaddema ikame edilen davanın nakzan cereyan eden muhakemesinde müddeialeyh İdrise ilânen yapılan tebliğata rağmen mahkemeye gelmediğinizden usulün 401 numaralı maddesi mucibince gıyap kararı ittihaziyle ilânen tebliğat yapılmasına karar verilmiş ve muhakeme 18-4-938 tarihine müsadif pazartesi günü saat 14 de talik kılınmış olduğundan mezkûr günde ve muayyen saatte Ankara asliye mahkemesi ticaret dairesinde hazır bulunmanız lüzumu ilânen tebliğ olunur. 1758

Ankara Asliye Birinci Hukuk Mahkemesinden :

Ankarada Sakarya mahallesinde Eriç sokak 50 No.da mukim Hasan Galib tarafından açılan ve almış olduğu Doğanalp soy adının (Merla) ile değiştirilmesine karar verilmesi hakkında olan davânın yapılan duruşması sonunda :

Doğanalp soy adının (Merla) ile değiştirilmek suretiyle nüfusa tescil ve ilânına 25-10-937 tarihinde karar verilmiş olduğu ilân olunur.
1763

Ankara İkinci Sulh Hukuk Hâkimliğinden :

Dahiliye vekâletine izafeten merkez avukatı Güzide Alpar tarafından nüfus U.müdürlüğü şube müdürü Ali Rızanın nüfus umum müdürlüğünde memur bulunduğu zaman avans olarak almış olduğu 37 lira 36 kuruşun tahsilini davâ eylemeleri üzerine Ali Rızanın vefatiyle varisleri aleyhine açılan alacak davâsı üzerine davâ edilenlerden Lütfinin gösterilen adreste olmadığı yeni adresi de meçhul bulunduğundan davetiye ve davâ arzuhalı ilânen tebliğ edilmiş ise de mahkemeye gelmediği gibi bir vekil de göndermemiştir.

Bu yüzden mahkeme 15.4.938 saat 9 talik edilmiştir. Mezkûr tarihte mahkemeye gelmediğiniz veya bir vekil göndermediğiniz takdirde gıyabınızda mahkemeye bakılacağı gıyab kararı yerine kaim olmak üzere ilânen tebliğ olunur. (855) 1742

YALNIZ
HAKIKÎ VALDA
PASTİLLERİ SİZİ
BOĞAZ HASTALIKLARİLE
ÖKSÜRÜK, NEZLE
VE GRİPTEN
KORUR VE TEDAVİ
EDER
1155

Tapo ve Kadastro U. Md.

Merkez Tapu Sicil Muhafızlığından :

Mehmed oğlu tabak Hüseyin ve anası Habibe ve Hüseyin kardeşi Kerim ve Kerim kızı Habibenin varisleri Saniye, Ahmed ve Keziban Solfasol köyünde vinçin mevkiinde tarafları tabak Mesud ve Hüseyin ve Arap oğlu ve Solfasol yolu ile çevrili bir kıta bağ ve gene aynı mevkide tarafları yol, Mesud, Kerim ve bağcı Cılgası ile mahdud diğer bir kıta bağ ve gene aynı mevkide 22 mart 311 tarihinde Kiyorktan evvel Hüseyin tarafından haricen satın alınan tarafları yol, Kuyumcu Hacı Yuvan, tabak Hüseyin ve cılga ile çevrili bir kıta bağ ve gene Hüseyin tarafından 26 mart 317 tarihinde berber İbrahimden haricen satın alınan tarafları tabak Mesud, tabak Hüseyin, Arap oğlu Hacı ve Solfasol yolu ile mahdud bir kıta bağın senedsizden namlarına tescili için müracaat etmişlerdir. Bu gayri menkuller hakkında 22 nisan 938 cuma günü öğleden evvel mahallinde vukuf erbabı ile hem hududlar hazır olduğu halde tahkikat yapılacağından bu yerler hakkında tasarruf iddiasında bulnanlar varsa resmî vesikaları ile birlikte tahkikat gününe kadar Karaoğlanda defterdarlık binasında mıntakamıza veya tahkikat günü mahallinde tahkik memuruna müracaatla itirazlarını bildirmeleri ve komşularının tahkik günü mahallinde bulunmaları ilân olunur. 1746

Emanet dairesindeki silâhlar

Ankara Cumhuriyet Müddei Umumiliğinden :

933 ilâ 937 senelerine ait Ankara adliyesi emanet dairesinde mevcut bıçak, tabanca, ve saire silâhlar ile diğer suç eşyalarından bazılarının müsaderesine ve bazılarının da sahiplerine iadesine ait olduğu mahkemelerce karar verilmiş bulunduğundan bu gibi eşya sahiblerinin neticeyi öğrenmek üzere ilân tarihinden itibaren 15 gün içinde Ankara adliyesi emanet memurluğuna müracaat eylemeleri, aksi takdirde eslihanın ciheti askeriyeye ve diğer eşyanın satılmak üzere maliyeye devredileceği ilân olunur.
(867) 1761

KÜÇÜK İLÂNLAR

Küçük ilân şartları

Dört satırlık küçük ilânlardan:
Bir defa için 30 kuruş
İki defa için 50 kuruş
Üç defa için 70 kuruş
Dört defa için 80 kuruş alınır.
Devamlı küçük ilânların her defası için 10 kuruş alınır. Meselâ 10 defa neşredilecek bir ilân için 140 kuruş alınacaktır.
Bir kolaylık olmak üzere, her satır, kelime aralarındaki boşluklar müstesna 30 harf itibar edilmiştir. Bir küçük ilân 120 harften ibaret olmalıdır.
Dört satırdan fazla her satır için ayrıca 10 kuruş alınır.

İş arayanlar:

Kuvvetli hesap öğrenmek için — Yeni bir metod sayesinde en az hesap bilenlere dahi azamî 45 günde mükemmel hesap öğretilir. Şerait ehvendir. Ulus'ta (hesap) rumuzuna müracaat. 1753

Tecrübeli bir alman mürebbiye — Çocuk bakım işleri aramaktadır. Ulus'ta E. rumuzuna yazı ile müracaat. 1747

Satılık:

Satılık — Devlet Şûrası arkasındaki asfaltta 600 M. arsa ile Bomonti Bahçesi üzerinde Üstün sokağında 900 M. arsa satılıktır. Tele. 1256 1567

Satılık kamyon — Az kullanılmış Şevrole 937 modeli satılıktır. Tabakhanede 4 No. esnaf kahvesine müracaat. 1585

İstanbulda satılık — Suadiye asfalt cadde tren ve vapura çok yakın arayol tramvay durağında Galip bey köşkü bahçesinden bağlı ve meyveli ve bol suyu havi kuyulu iki dönün her gün içindekilere müracaat. 1627

Satılık — Saymakadın istasyonuna yakın ev bağ bahçe ucuz satılacak (10 nisana kadar) Meclis Matbaasında Mehmet Erçeviğe müracaat. Yahut Tel. (2181) 1675

(4000) liraya satılık ev — Cihangir Firuz ağa Türkgücü sokak No. 69 denize nazır (5) oda ve bütün konforu cami. Tel. 3411. 1686

Satılık, kiralık — Mobilyalı veya boş ev. Yenişehir Sıhhiye Vekâletinin arkasında 6 oda, bütün konfor. Ulusta "Ev" rumuziyle mektupla müracaat. 1693

Acele satılık arsalar — Yenişehir Selânik caddesinde malmüdürlüğü karşısında 423, 592 metrelik arsalar. Tl. 1538 komisyoncu Hayri. 1699

Satılık arsalar — Yenişehir, Selânik Karanfil, Meşrutiyet cad. Cebeci, Maltepede muhtelif çapta arsalar H. Alıcıoğlu Tel. 1538 1749

Kiralık:

Kiralık konforlu odalar — Denizciler caddesi çocuk esirgeme kurumunun yeni yaptırdığı binada görmek istiyenlerin kapıcıya müracaatları. 1647

Kiralık apartıman — Atatürk bulvarında yeni yapılan Tuna apartımanında ticaret şirketlerine ikamete elverişli daireler. Kapıcıya 3123 Tl. müracaat. 1700

Mobilyalı daire — Yenişehirde Konur sokağında üç odalı möbleli, bilcümle konforu haiz, telefonlu bir apartıman ağustos nihayetine kadar ucuz kiralıktır. 3005 numaraya telefon ediniz. 1735

Kiralık kat — Kavaklıdere fransız sefareti karşısında dört oda 40 lira. 3843 numaraya telefonla müracaat. 1764

Kiralık veya satılık — Kavaklıdere Güven kooperatif evlerinden bütün konforu cami garajlı bir ev hem kiralık hem de devren satılıktır. 1103 No. ya telefonla müracaat edilmesi. 1755

Kiralık — Çocuk sarayı karşısında 5 oda geniş 1 salon, konforlu daire, altında kunduracıya müracaat. Tel. 1623 1748

Kurslar :

Daktilo kursu — 45 inci devresine nisanın ilk haftasında başlıyor. İstediğiniz saati angajman edebilmek için şimdiden namzet numarası alınız. 1695

Steno kursu — 4 üncü devresine nisanın ilk haftasında başlıyor. Alınacak talebe sayısı mahduddur. Şimdiden namzet numarası almayı unutmayınız. 1696

Almanca, fransızca, ingilizce dersleri — Üç aylık bir sömestr'e mukabilinde 10 lira alınacaktır. Bir defaya mahsus, fevkalâde tenzilâttan istifade ediniz. 1697

İş verenler:

Bayan öğretmen aranıyor — Ana mektebinde çalışmak istiyenlerin çocuk yuvasına müracaatları. Telefon 1983 1591

İki kişilik — Bir ailenin ev idaresi ve işlerini görmek için türk veya ecnebi bir bayan aranıyor. Nümune hastanesinde Dr. Kâmile Aygün'e müracaat. 1682

Lisan Muallimi Aranıyor — Almanca, Fransızca, İngilizce muallimi alınacaktır. İsteklilerin 1 nisana kadar vesaikleriyle birlikte Arar lisan okuluna müracaatları. Tel: 3714 1658

Mürebbiye aranıyor — Bir alman mürebbiye aranıyor. 3843 numaraya telefonla müracaat. 1765

RESMÎ İLÂNLAR

Dahiliye bakanlığı

Projektör tesisatı

Dahiliye Vekâletinden :

1 — Vekâlet binasının ön cephesinde yaptırılacak (4306) lira (41) kuruş keşif bedelli haricî projektör tesisatı açık eksiltmeye konmuştur.

2 — Eksiltme 11-Nisan-938 pazartesi günü saat 15.30 da Vekâlet binasında toplanacak satın alma komisyonunca yapılacaktır.

3 — Muvakkat teminat (322) lira (98) kuruştur.

4 — İstekliler bu işe ait resim ve fennî ve hususî şartnameleri ve mukavele projesiyle sair evrakı levazım bürosundan parasız olarak alırlar.

5 — İsteklilerin ikinci maddede yazılı gün ve saatte teminat paraları ile birlikte Vekâlet satın alma komisyonuna gelmeleri ilân olunur.

(799) 1663

Muğla içme suyu inşaat ve tesisat eksiltmesi

Dahiliye Vekâletinden :

Muğlaya 4.5 kilometre mesafedeki Şemseddin menbaının şehre isalesi su deposu inşası ve şehir tesisatiyle müteferri işlerin yapılması kapalı zarfla eksiltmeye çıkarılmıştır.

1 — İşin muhammen bedeli 98582 lira 47 kuruştur.

2 — İstekliler bu işe aid şartname, proje ve sair evrakı 493 kuruş mukabilinde Dahiliye vekâleti belediyeler imâr heyeti fen şefliğinden alabilirler.

3 — Eksiltme 30 nisan 938 tarihine rastlayan cumartesi günü saat on birde Ankarada Dahiliye vekâleti binasında toplanacak belediyeler imâr heyetince yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin aşağıda yazılı teminat ve vesaiki ayni gün saat ona kadar komisyon reisliğine teslim etmiş olmaları lâzımdır.

A) 2490 sayılı kanunun 16 ve 17 inci maddelerine uygun 6179 lira 12 kuruşluk muvakkat teminat,

B) Kanunun tayin ettiği vesikalar,

C) Kanunun dördüncü maddesi mucibince eksiltmeye girmeye bir mani bulunmadığına dair imzalı bir mektub,

D) Belediyeler imâr heyeti fen şefliğinden münakasaya girme için alacakları vesika.

5 — Teklif mektubları ihale günü saat ona kadar makbuz mukabilinde komisyon reisliğine verilecektir.

Posta ile gönderilecek teklif mektublarının iadeli taahhüdlü olması ve nihayet bu saate kadar komisyona gelmiş bulunması lâzımdır.

Bu iş hakkında fazla izahat almak isteyenlerin belediyeler imâr heyeti fen şefliğine müracaat etmeleri.

(700) 1457

Fabrikalar

Tabib alınacaktır

Askerî Fabrikalar Umum Müdürlüğünden :

Ankara yakınında Kayaş ve Küçükyozgatta çalıştırılmak üzere iki tabib alınacaktır .

Kabül şartlarını öğrenmek istiyenlerin istida ile nisanın yirminci günü akşamına kadar umum müdürlüğe müracaatları. (800) 1703

Maliye bakanlığı

Muhtelif eb'adda cildli defter ve cedvel yaptırılacak

Maliye Vekâletinden :

Adet	
20.200	Muhtelif ebatta ciltli defter
45.000	muhtelif ebatta kâğıd kapaklı defter ve cilt
460.000	muhtelif ebatta cetvel

Malzemesi vekâletten verilerek bastırılacak olan yukarıda yazılı matbu evrak kapalı zarfla eksiltmeye konulmuştur. Tahmin bedeli on bin dört yüz elli üç lira yirmi altı kuruş ve ilk teminatı yedi yüz seksen dört liradır.

Eksiltme 14.9.938 perşembe günü saat on beşte vekâlet levazım müdürlüğünde ve İstanbulda Dolmabahçede vekâlet evrakı matbua anbarı memurluğundan alınabilir.

İstekliler 2490 sayılı kanunun 2. ci ve 3. üncü maddelerinde yazılı belgeler ve ilk teminat makbuzu veya banka kefalet mektublariyle birlikte kanunun tarifatına ve şartnamedeki şeraitine tamamen uygun ve noksansız olarak yazacakları teklif mektublarını havi kapalı zarflarını eksiltme saatinden bir saat evel komisyon riyasetine vermeleri. (838) 1743

Ziraat bakanlığı

Göztaşı alınacak

Zirat vekâleti satın alma komisyonundan:

1 — Kapalı zarf usuliyle 40 ton göztaşı satın alınacaktır.

2 — Muhammen bedel 8000 lira, ilk teminat 600 liradır.

3 — Eksiltme 11.4.938 de saat 15 de ziraat vekâleti binasında yapılacaktır.

4 — Şartnameler Ankarada ziraat vekâleti satın alma komisyonundan, İstanbulda ziraat müdürlüğünden parasız olarak verilir.

5 — İsteklilerin teklif mektublarını teminatlariyle birlikte muayyen günde 2490 sayılı kanunun ikinci ve üçüncü maddelerinde zikredilen vesikalarla birlikte eksiltme saatından bir saat önceye kadar komisyona vermeleri.

(731) 1634

Eğer takımı mübayaası

Ziraî Kombinalar Kurumu Müdürlüğünden :

1 — Kurumumuz için açık eksiltme usuliyle şartnamesi mucibince elli adet eğer takımı satın alınacaktır.

2 — Eksiltme günü 30 mart 938 çarşamba günü saat on beştedir.

3 — Beher eğer takımının muhammen kıymeti seksen lira ve muvakkat teminatı üç yüz liradır.

4 — Şartnamesini ve nümunesini görmek istiyenlerin Kurumumuza ve isteklilerin 2490 No. lı kanun mucibince gerekli belgeleriyle ve teminatlariyle eksiltme günü Ziraat Vekâletinde satın alma komisyonuna müracaatları ilân olunur. 1364

A. Levazım Âmirliği

Satılık köhne fotin

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

Ankara garnizon birlik ve müessesel.inde mevcud 902 çift köhne fotin 1-nisan-938 saat 15 de Ankara levazım amihliği satın alma komisyonunda pa.rkla satılaca.tır. Fotinlerin bulunduğu yerleri öğrenmek üzere her gün ve pazarlığa iştirâk için belli gün ve saatte komisyona müracat edilmesi.

(824) 1706

4000 kilo beyaz peynir alınacak

Ankara Levazım Amirliği Satın Alma Komisyonundan :

1 — Ankara garnizon birlik ve müesseseleri için 4.000 kilo beyaz peynirin açık eksiltmesi 5 nisan 1938 saat 15 de Ankara Levazım Amirliği satın alma komisyonunda yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 1800 lira ilk teminatı 135 liradır. Şartnamesi her gün komisyonda görülür. Kanunî vesika ve teminatla komisyonda bulunmaları. (740) 1549

Hangar yaptırılacak

Ankara Levazım âmirliği Satın alma Ko. dan:

1 — Diyarbakırda bulunan hangarların gösterilecek yerde kurulması kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

Eksiltme 4 nisan 938 saat 15 de Diyarbakır Lv. Â. Sa. Al. Ko. da yapılacaktır.

2 — Muhammen bedeli 29889 lira 52 kuruştur. İlk teminatı 2242 liradır. Fennî şartname ve keşifler 150 kuruş mukabilinde tayyare alayı ayniyat muhasibliğinden alınır. İsteklilerin belli gün ve saattan bir saat evveline kadar Nafia vekâleti veya direktörlüğünün müteahhidlik vesikaları ve teklif mektublarını komisyona vermeleri. (712) 1480

Gümrük ve İnhisarlar B.

Uyuşturucu maddeler inhisarı bedellerini beş sene zarfında ödemek üzere aldığı 1934 ve daha evvelki senelr mahsulü konsinye afyonların bakiye üç senelik taksitlerini defaten ödeyecektir.

Uyuşturucu maddeler inhisarından :

Senelik satışlarımızın yüzde 30 una iştirâk ettirilmek suretiyle bedelleri ödenmekte olan 1934 ve daha evelki seneler mahsulü konsinye afyonların iki senedenberi verilen taksitlerle takriben nısıf bedelleri tediye olunmuştur.

Mezkûr afyon sahiplerine mahza bir yardım olmak üzere geri kalan üç senelik taksitin 1 nisan 938 tarihinden itibaren defaten ödenmesine karar verilmiştir.

Alâkadarların ellerindeki ayniyat makbuzlarının sıra No. larına nazaran aşağıda gösterilen tarihlerde İstanbulda idaremize müracaatları lüzumu ilân olunur.

İstanbul haricinde müesses oldukları için bizzat müracaat edemiyecekler.e aid olan bakiye bedeller bundan evel yapıldığı gibi banka vasıtasiyle kendilerine havale edilecektir.

Muayyen tarihlerde makbuzlarını ibraz edemiyenlerin müracaatları tediyatın sonuna bırakılacaktır.

No.	Tarihi	Gün
1000-1015	1.Nisan.938	Cuma
1016-1030	4 „ „	Pazartesi
1031-1045	5 „ „	Salı
1046-1060	6 „ „	Çarşamba
1061-1075	7 „ „	Perşembe
1076-1090	8 „ „	Cuma
1091-1105	11 „ „	Pazartesi
1106-1120	12 „ „	Salı
1121-1135	13 „ „	Çarşamba
1136-1150	14 „ „	Perşembe
1151-1165	15 „ „	Cuma
1166-1180	18 „ „	Pazartesi
1181-1195	19 „ „	Salı
1196-1210	20 „ „	Çarşamba
1211-1225	21 „ „	Perşembe
1226-1240	22 „ „	Cuma
1241-1255	25 „ „	Pazartesi
1258-1270	26 „ „	Salı
1271-1285	27 „ „	Çarşamba
1286-1300	28 „ „	Perşembe
1301-1315	29 „ „	Cuma
501- 520	2.Mayıs.938	Pazartesi
521- 540	3 „ „	Salı
541- 560	4 „ „	Çarşamba
561- 580	5 „ „	Perşembe
581- 600	6 „ „	Cuma
601- 620	7 „ „	Cumartesi

(1570-796) 1654

Neşir işleri müdürü alınacak

Gümrük ve İnhisarlar Vekâletinden:

1 — Gümrükler umum müdürlüğü 55 lira aylıklı neşir işleri müdürlüğü açıktır. Buraya 35-55 lira barem derecesiyle veya 200 lira ücretle bir münasibi alınacaktır. Aranılan şartlar şunlardır:

A) Memurin kanununun 4 üncü maddesinde yazılı şartları haiz bulunmak.

B) Yüksek mekteblerin birinden mezun olmak,

C) Ecnebî lisanlardan Fransızca, İngilizce veya Almancadan birisine hakkile vakıf bulunmak.

D) Askerliğini yapmış olmak.

E) Yaşı 40 dan yukarı olmamak,

2 — Bu şartları haiz olanlar arasında 18.4.938 günü saat 14 de Ankarada vekâlet binasında müsabaka imtihanı yapılacaktır. İsteklilerin 11. 4. 938 akşamına kadar belgeleriyle birlikte bir dilekçe ile Ankarada Vekâlet zat işleri müdürlüğüne, İstanbulda gümrük başmüdürlüğüne baş vurmalıdırlar. (842) 1727

M. M. bakanlığı

Kaputluk kumaş alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Her bir metresine tahmin edilen fiati üç yüz on beş kuruş (315) olan 56.000 metre bez kaputluk kumaş kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur.

2 — İhalesi 20.4.938 çarşamba günü saat on birdedir.

3 — İlk teminatı on bin yetmiş (10.070) liradır.

4 — Evsaf ve şartnamesi 882 kuruş mukabilinde M. M. V. satın alma komisyonundan alınır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun ikinci ve 3. cü maddelerinde gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektublariyle birlikte ihale saatından en az bir saat evel komisyona vermeleri. (828) 1741

Koşum atı alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

İki tane fayton koşumu at pazarlıkla satın alınacaktır. Satılık hayvanı olanlar hayvanlariyle birlikte her gün saat 9 dan 16 ya kadar M. M. V. satın alma komisyonuna müracaatları. (861) 1750

Benzin alınacak

M. M. Vekâleti satın alma Ko.

1) 1200 ton 87 oktanlık benzin kapalı zarfla eksiltmeye konmuştur.

2) Tahmin edilen bedeli 324.000 lira olup ilk teminat parası 29.670 liradır.

3) İhalesi 11 nisan 938 pazartesi günü saat 15 dedir.

4) Şartnamesini 1620 kuruş mukabilinde M. M. V. satın alma komisyonunda alınabilir.

5) — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı belgeleriyle ihale gün ve saatından en geç bir saat eveline kadar teminat ve teklif mektublarını M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri. (779) 1636

Kimya alât ve malzemesi alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsine tahmin edilen fiyatı 2367 lira olan 67 kalem kimya âlât ve ecza ve malzemesi açık eksiltme ile satın alınacaktır.

2 — Eksiltmesi 14 nisan 938 perşembe günü saat 10 da M. M. V. satın alma Ko. da yapılacaktır.

3 — Liste ve şartname M. M. V. satın alma Ko. da görülür.

4 — İlk teminat 177 lira 55 kuruştur.

5 — Eksiltmeye girecekler kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte eksiltme gün ve saatında M. M. V. satın alma Ko. da bulunmaları. (862) 1750

22,000 kısa don alınacak

M.M. Vekâleti Satınalma Ko. dan:

1 — Her bir tanesine tahmin edilen fiyatı 62 kuruş olan (22000) tane kısa don kapalı zarf usuliyle satın alınacaktır.

2 — İhalesi 5. 4. 938 salı günü saat 11 dedir.

3 — İlk teminatı (1023) liradır.

4 — Evsaf ve şartnamesini görmek isteyen bedelsiz olarak her gün öğleden sonra M. M. V. satın alma komisyonuna müracaat.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. üncü maddelerinde gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektublariyle birlikte ihale saatinden en az bir saat evvel komisyona vermeleri (710) 1478

Kaputluk kumaş alınacak

M. M. Vekâleti satın alma Ko.

1) 21.3.1938 tarihinde müteahhit nam hesabına satın alınacak 3000 metre kaputluk kumaşa talip çıkmadığından yeniden açık eksiltmeye konmuştur.

2) Tahmin edilen bedeli 10.350 lira olup ilk teminat parası 776 lira 25 kuruştur.

3) İlhalesi 1 nisan 938 cuma günü saat 11 dedir.

4) Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2, 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerile birlikte ihale gün ve saatinde M.M.V. satın alma Ko. nunda hazır bulunmaları. (788) 1650

Kışlık elbiselik kumaş alınacak

M. M. Vekâleti satın alma Ko.

1 — Her bir metresine tahmin edilen fiatı (275) iki yüzyetmiş beş kuruş olan 10000 ilâ 15000 metre kışlık elbiselik kumaş kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur.

2 — İhalesi 12.4.938 salı günü saat 15 dedir.

3 — İlk teminatı (3093) üç bin doksan üç lira 75 kuruştur.

4 — Evsaf ve şartnamesi (207) kuruş mukabilinde M. M. V. satın alma komisyonundan verilir.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. üncü maddelerinde gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektublariyle birlikte ihale saatından en az bir saat evel M. M. V. satın alma komisyonuna vermeleri.

(769) 1633

10000 metre anten teli alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Hepsihe tahmin edilen fiyatı 750 lira olan nümunesi gibi 10.000 metre anten teli pazarlıkla satın alınacaktır.

2 — Pazarlığı 5 mayis 1938 perşembe günü saat 11 de M. M. V. satın alma komisyonunda yapılacaktır.

3 — İlk teminat 56 lira 25 kuruştur. Şartname ve nümune M. M. V. satın alma Ko. da görülür.

4 — Pazarlığa girecek kanunî teminat ve 2490 sayılı kanunun 2 ve 3 üncü maddelerinde yazılı belgelerle birlikte pazarlık gün ve saatinde M. M. V. satın alma Ko. da bulunmaları.

(727) 1512

Kışlık elbiselik alınacak

M. M. Vekâleti Satın Alma Komisyonundan :

1 — Her bir metresine tahmin edilen fiatı (275) iki yüz yetmiş beş kuruş olan 67.000 metre bez kışlık elbiselik kumaş kapalı zarf usuliyle münakasaya konulmuştur.

2 — İhalesi 18.4.938 pazartesi günü saat 11 dedir.

3 — İlk teminatı (10462) on bin dört yüz altmış iki lira 50 kuruştur.

4 — Evsaf ve şartnamesi (922) kuruş mukabilinde M. M. V. satın alma Ko.nundan alınır.

5 — Eksiltmeye gireceklerin 2490 sayılı kanunun 2. ve 3. cü maddelerinde gösterilen vesaikle teminat ve teklif mektublariyle birlikte ihale saatından bir saat evel komisyona vermeleri. (829) 1742

Bayındırlık Bakanlığı

Regülatör inşaatı ve kanal tesisi

Nafıa Vekâletinden:

1 — Eksiltmeye konulan iş: Malatyada derme regülâtörü inşaatı ile kanalın regülâtörden itibaren 5.5 kilometrelik kısmının tevsii, keşif bedeli (361.000) liradır.

2 — Eksiltme 14.4.938 tarihine rastlayan perşembe günü saat 15 de nafıa vekâleti sular umum müdürlüğü su eksiltme komisyonu odasında kapalı zarf usuliyle yapılacaktır.

3 — İstekliler: Eksiltme şartnamesi, mukavele projesi, bayındırlık işleri genel şartnamesi, fennî şartname ve projeleri (18) lira 5 kuruş mukabilinde sular umum müdürlüğünden alabilirler. Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin (18190) liralık muvakkat teminat vermesi, 100.000 liralık nafıa su işlerini taahhüd edip muvaffakiyetle bitirdiği ve bu kabil nafıa işlerini başarmakta kabiliyeti olduğuna dair nafıa vekâletinden alınmış müteahhidlik vesikası ibraz etmesi, isteklilerin teklif mektublarını ikinci maddede yazılı saatten bir saat eveline kadar sular umum müdürlüğüne makbuz mukabilinde vermeleri lâzımdır. Postada olan gecikmeler kabul edilmez. (631) 1446

Ankara Valiliği

İnşaat ilâvesi

Ankara Valiliğinden :

Keşif bedeli 740 lira 66 kuruştan ibaret bulunan maliye vekâleti varidat umum müdürlüğü binasında yapılacak ilâvei inşaat 7. 4. 938 perşembe günü saat 15 de nafıa komisyonunda ihale yapılmak üzere pazarlığa konulmuştur.

Teminatı muvakkate 55 lira 50 kuruştur. İstekliler teminat makbuzu ile ticaret odası vesikası ve nafıa müdürlüğünden bu işe aid olmak üzere alacakları fennî ehliyet vesikaları birlikte sözü geçen günde komisyona gelmeleri.

Keşif ve şartnamesini nafıa müdürlüğünde görebilecekleri. (760) 1579

Ankara Belediyesi

Alâkadarların nazarı dikkatine

Ankara Belediyesinden :

Ankara şehri civarında çıkan ve menba suyu namı altında satılan sular mevzuatının 1. 4. 938 tarihinden itibaren yeni kapsullarla damgalanacağından bu tarihten sonra kurşun mühürlü kaplarla su sattırılmıyocaktır. Satanlar cezalandırılacaktır.

(776) 1618

Kiralık arsa

Ankara Belediyesinden :

1 — Cumhuriyet fabrikası civarında belediyeye aid 7 numaralı arsanın depo yapılmak üzere senelik icarı on beş gün müddetle açık artırmaya konulmuştur.

2 — Muhammen senelik icar bedeli 240 liradır.

3 — Muvakkat teminatı 18 liradır.

4 — Krokisini görmek ve şartnamesini öğrenmek isteyenlerin her gün yazı işleri kalemine ve isteklilerin de 12-nisan-38 salı günü saat 10.5 da belediye encümenine müracaatları.

(869) 1762

Bir mimar alınacak

Belediye İmar Müdürlüğünden:

Ankara şehir mezarlığı inşaatı için iki yüz elli lira ücretli bir mimar alınacaktır. Almanca bilenler tercih olunur. Taliplerin vesikalariyle birlikte imar müdürlüğüne müracaatları ilân olunur. 1760

Demiryolları

Galvanize Tirfon alınacak

D. Demiryolları Satın alma Komisyonundan :

Muhammen bedeli yerli olduğu takdirde 105.950,46 ecnebî olduğu takdirde 78.540 lira olan 1.190.000 adet galvanize trifon 9. 5. 938 pazartesi günü saat 15.30 da kapalı zarf usulü ile Ankarada idare binasında satın alınacaktır.

Bu işe girmek isteyenlerin yerli olduğu takdirde 6547,52 ecnebî olduğu takdirde 5177 liralık muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve Nafıa müteahhidlik vesikası ve tekliflerini ayni gün saat 14.30 a kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler 390 kuruşa Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde satılmaktadır. (763) 1614

210 ton demir malzeme alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Muhtelif istasyonlarda inşa edilecek zahire hangarları için montaja hazır bir halde takriben 210 ton demir malzeme mübayaası yeniden kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu malzemenin muhammen bedeli 50000 liradır.

2 — Malzemenin teslim müddeti ihale tarihinden itibaren 200 güne çıkarılmıştır.

3 — İstekliler bu işe ait şartname ve sair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara, Haydarpaşa, Sirkeci veznelerinden 2.50 lira mukabilinde alabilirler.

4 — Eksiltme 11.4.938 tarihinde pazartesi günü saat 15 de Ankarada Devlet Demiryolları yol dairesinde toplanacak merkez birinci komisyonunca yapılacaktır.

5 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin teklif mektubu ile birlikte aşağıda yazılı teminat ve vesaiki aynı gün saat 14 de kadar komisyona tevdi etmiş olmaları lâzımdır.

a) 3750 liralık muvakkat teminat

b) 2490 sayılı kanunun tayin ettiği ve şartnamede yazılı vesikalar.

(782) 1664

Bina, kanalizasyon ve saire inşası

D. Demiryolları Merkez birinci Komisyonundan:

Sivasta cer atelyelerine aid muhtelif bina, kanalizasyon ve sair inşaat işleri kapalı zarf usuliyle eksiltmeye konmuştur.

1 — Bu işlerin keşif bedeli 691050 liradır.

2 — İstekliler bu işe aid şartname ve sair evrakı Devlet Demiryollarının Ankara, Haydarpaşa ve Sirkeci veznelerinden 34.60 lira mukabilinde alabilirler.

3 — Eksiltme 14. 4. 938 tarihinde perşembe günü saat 15 de Ankarada Devlet Demiryolları yol reisliğinde merkez birinci komisyonca yapılacaktır.

4 — Eksiltmeye girebilmek için isteklilerin teklif mektubiyle birlikte,

a) 2490 sayılı kanun ahkâmına uygun 31392 liralık muvakkat teminat,

b) Bu kanunun tayin ettiği ve şartnamede yazılı vesikaları ayni gün saat 14 de kadar komisyona vermiş olmaları lâzımdır.

5 — Bu hususda tafsilât ve izahat almak isteyenler D. D. Yol dairesine müracaat edebilirler. (751) 1588

Muhtelif tezgâhlar alınacak

D. D. Yolları Satın Alma Komisyonundan :

Aşağıda muhammen bedelleri ve muvakkat teminatları yazılı muhtelif tezgâhlar ayrı ayrı ihale edilmek şartiyle 26-4-938 salı günü saat 15 den itibaren sıra ile ve kapalı zarf usuliyle Ankarada idare binasında stın alınacaktır.

Bu işlere girmek istiyenler aşağıda gösterilen mikdarda muvakkat teminat ile kanunun tayin ettiği vesikaları ve tahmini bedeli 5000 liradan yüksek olan eksiltmeler için Nafıa müteahhitlik vesikalarını ve tekliflerini aynı gün saat 14 de kadar komisyon reisliğine vermeleri lâzımdır.

Şartnameler parasız olarak Ankarada malzeme dairesinde ve Haydarpaşada tesellüm ve sevk şefliğinde dağıtılmaktadır. (780) 1661

Sıra No.	Tezgâhın ismi	Mikdarı	Muhammen bedeli L.	Muvakkat teminat L.
1	Dirsekli perçin makinesi	2	17.000	1275
2	Boru bükme presi	1	1.550	116,25
3	Kollu testere	6	11.300	847,5
4	Perçin ocağı	7	7.700	577,5
5	Çentrolama tezgâhı	2	2.400	180

Müthiş Bir Rekabet

160 yerine 60 - 100 yerine 40

Istihzar usulünde bizzat Eczacı HASAN'ın Londrada elde ettiği sır ve püf noktalarile tertib edilen

Hasan meyva özü

Yalnız Eczacı Hasan'a hâs olan 3 yerine 1 gibi müthiş ve ezici rekabetle Avrupa meyva tozlarını şaşırtmıştır.

Hasan Meyva Özü çok saf meyvaların usarelerinden istihsal ve istihzar edilmiş olup mideyi ve barsakları ıslâh eder, temizler. Ekşilik, şişkinlik, ağrı ve inkıbazı defeder. Iştihayı tezyid, hazmı kolaylaştırır.

Her yemekten bir saat sonra yarım ilâ bir çorba kaşığını yarım bardak su ile karıştırarak ve köpürterek içenler, mide rahatsızlıkları çekmezler. Her sabah aç karnına bir çorba kaşığı müleyyin ve ikisi müshildir. Çocuklar yarım tertip almalıdır.

HASAN GAZOZ ÖZÜ

Hasan Meyva Özü'nün evsafında olmakla beraber çok lezzetli şampanya ve sodalı gazoz gibi aynı safiyet ve halisiyeti ve ayni kat'iyeti şifaiyeyi haizdir.

Hasan gazoz Özü şekerli ve meyvalı olup kolaylığı ve temizliği ve ucuzluğu sebebile Avrupada kazinolarda içki ve şampanya ve gazoz yerine istimal edilmektedir. Büyük aileler kahve ve çay ve gazoz yerine misafirlerine Hasan Gazoz Özü ikram ediyorlar.

Limon, Portakal, Mandalina, Frenk üzümü, Muz ve Çilek nevileri çıkmıştır. Şişeleri: 25 - 40 - 60 kuruştur. 1339

"Gripin"in Mucizesi

Bir Gripin almadan evvel

Istırabın ve ağrının en şiddetlisini en kolay, en çabuk ve en ucuz geçirmenin çaresi bir kaşe GRİPİN almaktır. Mideyi bozmaz, böbrekleri ve kalbi yormaz.

Aldıktan beş dakika sonra

Ucuz - Tesirli - zararsız

GRİPİN

İcabında günde 3 kaşe alınabilir, isim ve markaya dikkat ve her yerde ısrarla Gripin isteyiniz 1340

Silko

Romatizma, lûmbago, siyatik, sinir ve soğuk algınlığından ileri gelen şiddetli ağrıları teskin ve izale eder. 1146

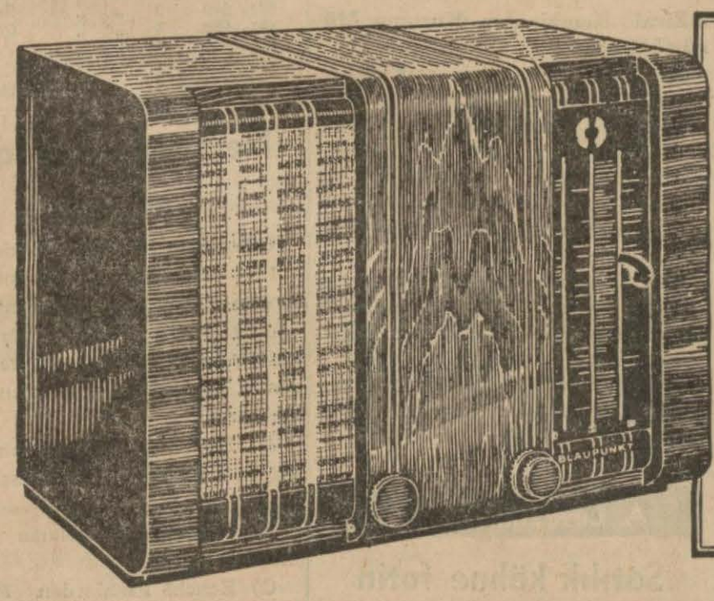

BLAUPUNKT

Fiatlar

	Lira
9 lâmba çift oparlör	350
7 lâmba	240
6 lâmba	200

BLAUPUNKT

Ankarada Satış yeri

Kâzım Rüştü Adliye sarayı caddesi Gençağa apartımanı kat 2 No. 6 Tl. 2208

VİROZA

Antivirüs tedavi

Kan çibanları, el ve ayak parmaklarının arasındaki kaşıntılar, dolama, meme iltihabı ve çatlaklar, yanıklar, tıraş yaraları, ergenlikler Koltuk altı çibanları

Tedavisini en erken ve en emin bir surette temin eder

Şark İspençiyari Lâboratuarı

ISTANBUL 1214

NEVROZİN

Baş, diş, nezle, grip, romatizma ve bütün agrılarınızı derhal keser, icabında günde üç kaşe alınabilir. 1145

İnşaat sahiplerinin nazari dikkatine

Mersinde ilerdenberi inşaat malzemesi üzerine muamele yapan Karamancılar firması ortaklarının iştirakiyle Ankarada

Akdeniz Güven Ticaret Türk Limited Şirketi

Unvanlı bir şirket teşkil edilmiş ve Hanef apartımanı altındaki ticarethanelerinde bilumum inşaat malzemesi ve sıhî tesisat satışlarına başlamışlardır. Sayın müşterilerin ticarethanemizden yapacakları siparişat ve mubayaattan dolayı her veçhile memnun klacaklarını temin ve bu keyfiyeti ilân ederiz.

Akdeniz Güven Ticaret T. Ld. Şirketi Tl. 3515 1602

Sömikok alınacak

Ankara numune hastanesi baş hekimliğinden:

Hastahanemizin 937 malî yılı ihtiyacı olan beher tonu 25 lira 95 kuruş fiati muhammenesi olan asgarî 150 azamî 200 ton sömikok 11.4.938 pazartesi günü Ankara Nümune hastahanesinde saat 14.5 da kapalı zarf usuli ile eksiltmeye konulmuştur. Muvakkat teminatı 389 lira 25 kuruştur.

Muvakkat teminat para ve ya para mahiyetindeki evrak komisyonumuzca alınmayacağından bunları vermek isteyenler ihale gününden evel hastahaneye müracaat ederek teminatlarını maliye vekâleti veznesin yatıracaklardır. Kapalı zarflar ihal günü ihale saatından bir saat evel teslim edilmiş olacaktır. Muayyen saattan sonra verilecek veya gönderilecek zarflar kabul edilmez kapalı zarflar kanunun tarif ettiği şekilde hazırlanmış ve mühür mumu ile mühürlenmiş olması şarttır. Bu kanunun tarifatına uygun olmayan zarflar kabul edilemez. Şartname Ankara Nümune hastahanesinde ve İstanbulda sıhhat müdürlüğünde görülebilir. (750) 1635

1595

ULUS — 19. uncu yıl. — No.: 5984
İmtiyaz sahibi ve Başmuharriri
Falih Rıfkı ATAY
Umumî Neşriyatı idare eden
Yazı İşleri Müdürü
Mümtaz Faik FENİK
Ulus Basımevi: Ankara

Zayiler

Zayi — Ankara memurlar kooperatifine aid 4217 numaralı hisse senedimi kaybettim. Yenisini alacağımdan hükmü yoktur. T. C. Ziraat Bankası Müdürlerinden Muhiddin Somel 1756

ZAYİ — Ankara belediyesinden aldığım 798 araba plâka numarasını kaybettim. Yenisini alacağımdan eskinin hükmü olmadığı.

Muslih oğlu Receb Gözgör

80 santimetreye kadar muhtelif boyda ve bir hareketle değişir şaryo otomatik sutun tertibatı Desimal Tabülatör Türko - Üniversal Klavya istenilen tipte yazı ayni evsafta portatif modelleri.

TRİUMPH cedvel ve yazı makinesi Türkiye acentası : Emin Said Ersan Tl. 2686 P. K. 507 Ankara 1593

Kohinor

Size inci gibi dişler ve güzel kokulu bir ağız temin eder 3—6399

Yün fanila ipliği eksiltmesi

İstanbul jandarma satın alma komisyonundan:

Miktarı kilo	Cinsi	Tahmin bedeli Lira Ku.	İlk teminatı Lira Ku.
8000 - 9000	Yun fanila ipliği	23400.00	1755.00

1 — Vekiller heyeti kararile 1938 senesine sarî mukavele akti suretiyle cinsi, mikdarı, tahmin bedeli ve ilk teminat miktarı yukarda yazılı 8000 - 9000 kilo yün fanila ipliği Gedikpaşada Jandarma satınalma komisyonunca 11 nisan 1938 pazartesi günü saat 15 de kapalı zarf eksiltmesiyle satın alınacaktır.

2 — Şartname her gün satınalma komisyonunda görülebilir.

3 — İsteklilerin eksiltme günü saat 14 de kadar kanun ve şartnamesine göre hazırlıyacakları teklif mektuplarını komisyona vermeleri lâzımdır.

(1510-762) 1630

Öksürenlere ve göğüs nezlelerine **Katran Hakkı Ekrem** 1225

YENİ SİNEMALAR HALK

BUGÜN BU GECE

Dünyanın en meşhur sinema artisti Charles Boyer'in İki senedenberi ilk defa olarak Fransada fransızca çevirdiği eseri

BORA

Genel istek üzerine 4,45 seanslarında

ATEŞ BÖCEĞİ

Seanslar: 2,45 - 4,45 - 6,45 gece 21 de

Bugün gündüz matinelerinden itibaren

Tarihî ve muazzam bir eser

KARTACA MUHAREBELERİ

Türkçe sözlü

Seanslar: 2,30 - 4,30 - 6,30 Gece 21 de

Halk Matinesi: 12.15 de:

AKŞAM GÜNEŞİ

1—591

Yangın, hayat, otomobil, cam sigortaları yapılır

Halil Naci Mıhcıoğlu, Telefon: 1230
Anafartalar cad. No. 111 Tel.: 2089
"Ünyon" Ankara acentalığı 1334